

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ : ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :

«ΕΘΝΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤΟΝ 21 ΑΙΩΝΑ»

ΕΠΩΝΥΜΟ : ΣΚΟΥΛΑΣ
ΟΝΟΜΑ : ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ :Αν.Καθηγητής κος ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας, που αποτέλεσε την αποτύπωση σύνθετων και αντιθετικών σκέψεων και προβληματισμών, πολυσήμαντων στοιχείων και γεγονότων, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για την πολύτιμη συμβολή του του κύριου Θεόδωρο Β .Σταματόπουλο που χωρίς την ενθάρρυνση και καθοδήγηση του οποίου δεν θα ήταν δυνατή η αποκρυστάλλωση των τόσο πολύπλοκων θεμάτων που πραγματεύεται η παρούσα ανάλυση. Τόσο ο ίδιος όσο και τα υπόλοιπα μέλη του διδακτικού προσωπικού συνέβαλαν καταλυτικά στην επιστημονική μου κατάρτιση και θα ήθελα να τους ευχαριστήσω γι' αυτό. Τέλος θέλω να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την αμέριστη συμπαράσταση και στήριξη τους στην προσπάθειά μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός ,κίνητρα και μεθοδολογία	5
Εξελίξεις στην ελληνική οικονομία	6
Σωστά χαρακτηριστικά ενός πακέτου διάσωσης.....	8
ΔΝΤ κριτήρια ένταξης και χαρακτηριστικά.....	17
Αναφορά στις κρίσεις	10
Αναφορά στα κραχ.....	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Οικονομικά Υποδείγματα

1.1 Μεγάλοι οικονομολόγοι και οικονομικά συστήματα.....	21
1.2 Μεικτή οικονομία και κριτήρια επιτυχίας	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Νέα Τάξη πραγμάτων τον 21^ο αιώνα

2.1 Νέα τάξη πραγμάτων τον 21 ^ο αιώνα	37
2.2 Αδιαφάνεια	42
2.3 Αποτυχία του πακέτου διάσωσης	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Η Ελληνική πραγματικότητα και η Ευρώπη

3.1 Ελληνική οικονομία και τραπεζικό σύστημα	52
3.2 Η ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα και ο νέος ρόλος	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Ελλάδα του πολιτισμού και της ανάπτυξης

4.1 Η Ελλάδα του πολιτισμού και της ανάπτυξης.....	60
--	----

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	72
-------------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αρχισα να εκπονώ αυτή την εργασία μέσα σε μια δύνη από οικονομικά και πολιτικά προβλήματα τα οποία θέλουν την ερμηνεία τους και επιζητούν την λύση τους .

Κατά την διάρκεια μιας μεγάλης κρίσης σαν αυτή που περνάμε στις μέρες μας, ίσως για πολλούς η μεγαλύτερη μετά από αυτήν του 1929, είναι κάτι παραπάνω από ενδιαφέρον να προσπαθήσεις να εμβαθύνεις και να καταλήξεις σε κάτι πιο εμπειριστατωμένο μόνο μιας και η σύγχυση είναι παραπάνω από πολλή. Σύγχυση σε επίπεδο κοινωνικοπολιτικό και οικονομικό που δεν θα λέγαμε ότι αποτελεί πάντα έναν καλό σύμβουλο Στόχος μας λοιπόν είναι να προσπαθήσουμε να ξεκαθαρίσουμε αυτή την καθόλα θολή κατάσταση και να δείξουμε ότι και μέσα σε μια δυνατή κρίση όταν χρησιμοποιήσης την σωστή πολιτική θα μπορέσεις σίγουρα να δεις φως στο τούνελ ,με προσφορά βέβαιων στοιχείων που μέσα στην κρίση έχουν χάσει την αξία τους. Τέτοια είναι ο πολιτισμός ο τουρισμός ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα τα οποία η ελληνική οικονομία μπορεί και πρέπει να εκμεταλλευτεί.

Η βαθιά μου πίστη είναι ότι απαραίτητη προϋπόθεση για να αποφευχθεί η σύγχυση που έχουμε για τα δρώμενα, είναι να αποσαφηνίσουμε διάφορες έννοιες και όρους που ίσως μας βοηθήσουν να ξετυλίξουμε αυτό το κουβάρι. Βασικό κίνητρο για την εκπόνηση αυτής της εργασίας είναι να ξεκαθαρίσουμε ότι οικονομία έχει παραδοχές και αντιλήψεις που κάποιες είναι λάθος, αλλά κάποιες είναι σωστές. Για αυτό λοιπόν θα πρέπει να αποφασίσουμε ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ των οικονομικών σχολών τις οποίες θα εξηγήσουμε όσο μας δύνεται η δυνατότητα .Θέλοντας επομένως να κατευνάσω αυτές τις ανησυχίες μου στράφηκα σε έγκυρα περιοδικά και καταξιωμένους καθηγητές και νομπελίστες οικονομολόγους, Βασικότερος αυτών είναι ένας μεγάλος οικονομολόγος νομπελίστας ο οποίος αποτέλεσε και σύμβουλο της ελληνικής κυβέρνησης Joseph Stiglitz Ο Stiglitz πιστεύει ότι οι αγορές είναι ο πυρήνας της οικονομίας αλλά δεν λειτουργούν καλά από μονές τους όπως είπε και ο Τζον Μείναρτ Κείνς. Μεθοδολογία μου λοιπόν για να ξετυλιχτεί αυτό το κουβάρι είναι να σταφώ σε εγκρίτους οικονομολόγους και της ελληνικής τάξης πραγμάτων όπως ο Γιανης Βαρούφακης για να συγκρίνω απόψεις και οικονομικές πολιτικές για μια κριτική θεώρηση των πραγμάτων και την ιστορική εξέλιξη της πολιτικής οικονομίας.

Θα περίμενε κανείς μετά την κρίση του 2008 στην Αμερική πόσο μάλλον την κρίση του 1929 που νομίζω ότι μας δίδαξε πολλά , συνταγές όπως αυτές που δίνουν και τώρα ακόμη οι εκπρόσωποι του ΔΝΤ και της κύριας Μέρκελ και του κυρίου Σαρκοζί να είναι κάπως διαφορετικές Παρατηρούμε όμως μια βαθιά εμμονή και μια ευλαβική πίστη σε αυτές της συνταγές, την άποψη ότι η αγορά αυτορυθμίζεται χωρίς δεσμεύσεις και έλεγχο και ότι είναι σίγουρο ότι θα ευημερήσουν και θα μεγεθυνθούν. Θα πίστευε κανείς ότι τουλάχιστον μέχρι να τελειώσει η κρίση θα αυτοί η νοοτροπία θα εξελείπε , αντί αυτού οι φονταμενταλιστές της αγοράς όπως τους αναφέρει και τους χαρακτηρίζει ο Stiglitz επιμένουν να μένουν προσηλωμένοι σε μια καθαρά δογματική άποψη. Κύριο συμπέρασμα μου λοιπόν είναι ότι πρέπει άμεσα να γίνει μια στροφή προς διαφορετικές οικονομικές πολιτικές ,πρέπει να διδαχτούμε από την κρίση του 1929 και να πάμε την οικονομική κατάσταση ένα βήμα πιο πέρα και της Ελλάδας και της Ευρώπης αλλά και του της υφηλίου ολοκληρης .

Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας το 2008 κ Καραμανλής διαβεβαίωνε ότι η κρίση δεν υπάρχει και η ελληνική οικονομία έχει στήσει τους αναμενόμενους δήκτες προστασίας έτσι ώστε να προστατευτεί από την παγκόσμια κρίση και ότι περνούσαμε απλά ένα μικρό ταρακούνημα στα οικονομικά μας. Εδώ αξίζει να αναφέρω την ρύση του καθηγητή οικονομικών Γιαννη Βαρουφακη ότι ο κ Καραμανλής είναι <<Απόδειξη του πόσο εύκολη μπορεί να είναι η αναρρίχηση στην πρωθυπουργία αν έχεις το σωστό ονοματεπώνυμο . Ποτέ κανείς Έλληνας πρωθυπουργός δεν εργάστηκε τόσο λίγο για να παραγάγει τόσο εντυπωσιακή αποτυχία.>> Αναπολώντας λίγο την διακυβέρνηση Καραμανλή θυμόμαστε την περιβόητη ΑΠΟΓΡΑΦΗ όπου είναι μια λεπτομερής και δαπανηρή διαδικασία επαλήθευσης και έλεγχου πράγμα που έπληξε την αξιοπιστία της χώρα ,αυτήν την αποστολή την ανέλαβε να την πραγματοποιήσει ο τότε υπουργός οικονομίας Γιώργος Αλογοσκούφης σε συνεργασία με την eurostat. Με την απογραφή αναθεωρήθηκαν τα στοιχεία του ελλείμματος και του χρέους της περιόδου 2000-2004 ως εξής το 2000 από το 2% έφτασε στο 4,1%

το 2001 από το 1,4% έφτασε στο 3,7%
το 2002 από το 1,4% έφτασε στο 3,7%
το 2003 από το 1,7% έφτασε στο 4,6%
το 2004 από το 1,2% έφτασε στο 5,3%

έτσι και το χρέος αναπροσαρμόστηκε:

Το 2000 από το 106% έφτασε στο 114%
Το 2001 από το 106,7% έφτασε στο 114,7%
Το 2002 από το 104,7 έφτασε το στο 122,5%
Το 2003 από το 102,4% έφτασε στο 120%

Η κίνηση Αλογοσκούφη απέτυχε παταγωδώς πλήττοντας διεθνώς την αξιοπιστία της χώρας .Οι λόγοι ήταν δύο αρχικά δεν κατέγραψε την πραγματικότητα αλλά απλώς άλλαξε την χρονική στιγμή κάποιων μεγάλων πληρωμών (π.χ. αγορές οπλικών συστημάτων) δεύτερο καθώς γίνονταν η απογραφή η κυβέρνηση απόκρυπτε μια σοβαρή δημοσιονομική πραγματικότητα οι συνέπειες ήταν μεγάλες για το διεθνές κύρος της χώρας, τότε ακούσαμε την φράση << Greek statistics >> , πρόσφατα έγινε σημείο διαμάχης και στα εσωτερικά της Νέας Δημοκρατίας όπου την μια την χρέωναν στο υπουργό κ Αλογοσκούφη και ο υπουργός την χρέωνε στον τότε πρωθυπουργό κ Καραμανλή με αποτέλεσμα η απογραφή να μείνει ορφανή . Σε μια ομιλία του ο κ Υπουργός είπε ότι το έκανε για θωρακίσει την ελληνική οικονομία (εδώ γελάνε) για πόλλους ήταν και η αιτία που δεν ακουόταν ο κ Παπανδρέου το 2009 για την κρίσιμη κατάσταση των οικονομικών μας στην Ευρώπη.

Η μεταρρυθμιστική πολιτική του κ Καραμανλή δεν έφτασε μόνο εκεί προχώρησε λίγο παραπάνω και τιμολόγησε μια ολόκληρη λίμνη όπου άνηκε σε μια πανέμορφη μονή στο Άγιον Όρος .Μια Μονή με ηγούμενο μεγαλοεπενδυτή και με αίθουσα χρηματιστηριακών συναλλαγών ,ένας ονειρικός τόπος που η ορθοδοξία συναντά την Goldman Sachs ,όπου η μεριά του ηγουμενού ισχυρίζεται ότι ότι εκανε το εκανε για να αντλσει πορους η Μονή. Έτσι επιδόθηκε σε ένα αλισβερίσι χρησιμοποιώντας παρόχθιες περιοχές προστατευμένους υδροβιότοπους να αποτελούν χρηματοπιστωτικά εργαλεία στην αγορά ακινήτων που η κυριότητα τους αμφισβητείτε ακόμα και σήμερα ,παρ' οτι η μονή ισχυρίζεται ότι το κληρονόμησε από βυζαντινά χρυσόβουλα και με επικύρωση από την κυβέρνηση Χίτλερ.

Από όλο αυτό το πάρτι δεν μπορούσε να λείπει η κυβέρνηση της ΝΔ. Έτσι στις 25 /1 /2005 εξέδωσε την απόφαση 3822 όπου η μονή επέστρεψε στην κτηματική υπηρεσία του δημοσίου την λίμνη και παίρνει για αντάλλαγμα 2 κτίρια συνολικού

εμβαδού 20644 τμ στους θρακομακεδονες 64 οικόπεδα στην περιοχή της θέρμης στην Θεσσαλονίκη και 8600 στρέματα στην Ουρανούπουλη, ετσι γοργά κλίσαμε τη βουλή εσπευσμένα για να παραγράφουν τα αδικήματα των υπουργών .

Όταν το 2008 κατέρρευσε η Lehman brothers και άρχισαν να φαίνονται τα πρώτα σημάδια της κρίσης τότε όλοι διαβεβαίωναν ότι ποτέ η Ελλάδα δεν θα είχε τέτοιο πρόβλημα, λες και δεν υπήρχε τρύπα στο προϋπολογισμό, λες και δεν υπήρχε ένα πολύ μεγάλο χρέος, λες και η τρύπεζ στον ενεργητικό του ισολογισμού των τραπεζών, δεν θα μεγάλωναν . Ο Καραμανλής πιστός όμως στο φιλελεύθερο μοντέλο δηλαδή ότι το κράτος δεν παρεμβαίνει, με μια στάση σε όλη την 7ετή θητεία του βλέποντας και κάνοντας όχι μονό στα οικονομικά αλλά σε άλλα θέματα . Αν και για πολλούς η Lehman brothers πλήρωσε την διαμάχη της με την Goldman Sachs όσο και αν κάποιοι ήθελαν να την αναδείξουν ως αδύναμο κρίκο .

Είναι αλήθεια ότι πριν το 2008 τότε είχε στηθεί ένα πάρτυ, οι τράπεζες απολάμβαναν τους καρπούς του συστήματος αδιαφάνειας και των μπόνους ,δάνεια όπου θα δανειστώ την έκφραση του Stieglitz δάνεια του ψεύτη και αλλά τα οποία θα αναλύσω σε επόμενο κεφάλαιο και είχε παραχθεί ένα πάρτι κατανάλωσης που όταν έσκαγε η κρίση θα την έκανε ακόμα μεγαλύτερη.

Η ελληνική οικονομία δεν κακοφόρμισε μονό απ' την παγκόσμια κρίση αλλά και από τα δικά της προβλήματα. Η διαφθορά στην οικονομία όπως και στην πολιτική είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα, η γραφειοκρατία επίσης, ένας κρατικός μηχανισμός που αν μη τι άλλο ήταν λανθασμένα δομημένος, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι για να πάρει ένας εργοδότης μια ασφαλιστική ενημερότητα από το ΙΚΑ πρέπει να αλλάξει τρία διαφορετικά γραφεία την στιγμή που η ανασφάλιστη εργασία είναι στο απόγυο της ενώ τώρα μπορείς να την παρείς απλά από το διαδίκτυο.

Μετά από μια δεκαετία ενός ξέφρενου πάρτυ και ενώ η Ελλάδα ήταν λίγο πριν το γκρεμό γίνονται εκλογές στις οποίες επιλέγει το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα με μεγάλη διαφορά μιας και το συντηρητικό κόμμα είχε αρχίσει να παρακμάζει μέσα στη δίνη μεγάλων σκανδάλων. Ο ηγέτης της συντηρητικής παράταξης αναγκάστηκε να παραιτηθεί μιας και η φιλοσοφία του ότι οι αγορές ρυθμίζονται από μόνες τους και δεν χρειάζεται καμία παρέμβαση και ότι απλά ήταν μια μπόρα και θα περνούσε . Έτσι έλαβε τέλος η απραγία και η σπάταλη της κυβέρνησης Καραμανλή . Η εκλογές στην χωρά γέμισαν αισιοδοξία τον κόσμο ότι κάτι θα άλλαζε,(όντως έτσι ήταν). Το ΠΑΣΟΚ εξελέγη γιατί υποσχέθηκε αξιοκρατία, διαφάνεια, ευνομία, ανθρωπιά, αλληλεγγύη αλλά και ότι λεφτά υπάρχουν . Στην πραγματικότητα σε κάποια από αυτά έγιναν κάποια βήματα, αλλά αυτό που αποδεικνύετε μέγα ψέμα είναι το λεφτά υπάρχουν. Μετά από καιρό βεβαία η υπερασπιστές αυτής της ιδέας το αναδίπλωσαν λέγοντας γελοίες δικαιολογίες.

Η χώρα όμως ήταν δυο φορές άτυχη καθώς μετά από μια επταετία συντηρητισμού χρειάζονταν μια άλλη πρόταση εναλλακτική, μια πρόταση που να σταματούσε το πάρτι του δανεισμού να ασκούσε ρύθμιση στην αγορά να έδινε προοπτικές μεγέθυνσης της οικονομίας. Έτσι μας απέδειξαν για ακόμη μια φορά ότι οι αγορές δεν ρυθμίζονται μόνες τους και αυτό το δόγμα του φιλελευθερισμού έπεσε. Εξάλλου αν ρυθμίζονταν μόνες του δεν θα φτάναμε στην κρίση μόνο και μόνο αυτό διαφεύδει όσους το ισχυρίζονται. Είναι βέβαια αλήθεια ότι το πρόβλημα της Ελλάδος ήταν

πολύ μεγαλύτερο από ότι φανταζόμαστε και δεν θα μπορούσε να το λύσει μόνη της. Το πρόβλημα έπρεπε να λυθεί μέσω της ΕΕ και η Ευρώπη κώφευε. Ο νέος πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου προφανώς το ήξερε, έτσι λοιπόν απευθύνθηκε στη ΕΕ (χωρίς ανταπόκριση βέβαια) αλλά και όταν ανταποκρίθηκε ήταν ήδη πολύ αργά καθώς τα οικονομικά μας ήταν σε δεινή κατάσταση και κάθε μέρα που περνούσε ήταν μια μέρα χαμένη για την ελληνική οικονομία. Δεν έφτανε αυτή η πολιτική στην Ελλάδα από τον εκπρόσωπο στην βουλή της συντριπτικής παράταξης την επταετία Καραμανλή, ήρθε μια νέα συνταγή που την ονόμασαν μνημόνιο σε μια Ευρώπη που διοικείται από συντηρητικούς. , με περίσσια δόση νεοφιλελευθερισμού Έτσι από το «βλέποντας και κάνοντας» και «μην ανησυχείτε οι αγορές θα ρυθμιστούν μόνες τους» με ένα μαγικό χέρι, φτάσαμε στην συνταγή της νεοφιλελεύθερης λιτότητας που έχει το μαγικό ραβδί και θα μας βγάλει από την κρίση των ελλειμμάτων αλλά και του χρέους με λιτότητα και μονό. Η κα Μέρκελ αντί να βοηθήσει αλληλέγγυα, προσπαθεί να εκμεταλλευτεί την αδυναμία της Ελλάδος και έθεσε ακόμη και θέμα κυριαρχίας. Αντί λοιπόν να δει πως θα σωθεί η ευρωζώνη, αφού μαζί με την Ελλάδα ήταν και η Πορτογαλία και η Ιρλανδία σε πρόγραμμα στήριξης από το ΔΝΤ και την Ευρώπη, η κα Μέρκελ της Γερμανίας όπου προέρχονταν και αυτή από την συντηρητική πτέρυγα της βουλής αναζητούσε τρόπους να αλλάξει το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Έτσι, υποχρεώνοντας όλες τις χώρες - εταίρους να υπακούσουν σε μια συνταγή λιτότητας χωρίς να καταλαβαίνει ότι το μοντέλο του καπιταλισμού του 19^{ου} αιώνα δεν ταιριάζει στο 21^ο αιώνα, αγνοεί ότι ο καπιταλισμός γέννησε τα σημερινά προβλήματα Πως γίνεται να τα λύσει

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που ένα πακέτο τόνωσης της οικονομίας μπορεί να μην πετύχει. Κάποιοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι αν μια κυβέρνηση διατηρεί έλλειμμα, τότε τα νοικοκυριά αποταμιεύουν καθώς ξέρουν ότι θα πληρώσουν μέσω φόρων το μάρμαρο έτσι η κατανάλωση μειώνεται. Όλοι οι οικονομολόγοι με τις διαφορές και συγκλίσεις τους, κενσιανοί και μή, γνωρίζουν ότι ένα πακέτο στήριξης πρέπει να έχει επτά στοιχεία και όχι μόνο λιτότητα. Οι Μερκελ και Σαρκοζι (όπου και αυτός είναι συντηρητικός όπως και η πλειοψηφία στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις) αυτό δεν το ήξεραν λες και τώρα γεννηθήκαν ή λες και τους άρεσε η Κρίση κάνουν ότι μπορούν να την διαιωνίζουν. Λες και δεν ξέρουν ότι όταν γεννάται μια κρίση πρέπει να δράσεις άμεσα και ακαριαία αλλά από την μια το βλέποντας και κάνοντας του Καραμανλή και οι αγορές ρυθμίζονται μόνες τους στο λιτότητα της κ Μερκελ και των ομοϊδεατών της διόγκωσαν την κρίση και το μέγεθος των προβλημάτων. Ένα πακέτο τόνωσης πρέπει να είναι αποτελεσματικό, που σημαίνει ότι κάθε ευρώ που δαπανάται πρέπει να πηγαίνει στην πραγματική οικονομία με σκοπό την μείωση της ανεργία και αύξηση του ΑΕΠ(ακαθάριστου εθνικό προϊόν) κάθε ευρώ που δαπανάται να δαπανάται ώστε να αποδίδει πίσω την δαπάνη με συντελεστή.

Κάθε κρίκος στην πραγματική οικονομία ενισχύει το εθνικό εισόδημα με αποτελεσματικό τρόπο και έχει συντελεστή πολλαπλασιασμού μεγαλύτερο από το ποσό που δαπανάται από το κράτος. Λένε ότι μπορεί να είναι και 1,5 μονάδα δηλαδή εάν το κράτος δαπανά 1 δις τέλος του χρόνου το ΑΕΠ έχει αυξηθεί κατά 1,5 δις. Επίσης

θα πρέπει να ξαναδούμε της φοροαπαλλαγές για τους πλουσίους καθώς αυτοί αυξάνουν την αποταμίευση ενώ τα ανεπαρκή εισοδήματα θα δαπανήσουν κάθε Ευρώ.

Επιπλέον ένα πακέτο τόνωσης της οικονομίας πρέπει να στοχεύει στα μακροχρόνια προβλήματα της οικονομίας. Το χρέος, τα εμπορικά ελλείμματα, τα ελλείμματα στους ισολογισμούς. Αξίζει να αναφερθεί ότι η Ελλάδα είχε προβλήματα χρέους και

έπρεπε να χαμηλώσει το ελλείμματα στον κρατικό προϋπολογισμό και επί πολλά χρόνια δεν δημιουργούσε πλεονάσματα. Το αντίθετο μάλιστα παρήγαγε ελλείμματα τα οποία είναι πολλαπλασιαστής του χρέους. Άρα αν είχαμε λύσει το προβλήματα του χρέους δεν θα είχαμε προβλήματα με το ελλείμματα και το αντίστροφο. Ένα πρόγραμμα στήριξης πρέπει στην έναρξη του να δημιουργεί ένα δίκτυ προστασίας ώστε να επιλύονται προβλήματα στην κοινωνική ασφάλιση καθώς η κρίση γεννά ενεργεία άρα και προβλήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Ένα άλλο στοιχείο που πρέπει να έχει ένα πακέτο διάσωσης που τόσο πολύ άκουσαμε τελευταία είναι οι επενδύσεις, όπου τα χρήματα θα πρέπει να δαπανηθούν σε τομείς που βελτιώνουν την κατάσταση του ενεργητικού και μακροπρόθεσμα την ανεργία και την παραγωγικότητα, και όχι να τονώνει την οικονομία μέσω της κατανάλωσης. Γιατί αν σκάσει η καταναλωτική φούσκα, η κρίση θα είναι χειρότερη και το βιοτικό επίπεδο θα χειροτερέψει, ενώ αν μια οικονομία τονωθεί μέσω των επενδύσεων, το μελλοντικό εθνικό προϊόν γίνεται υψηλότερο και βελτιώνεται ακόμα και το βιοτικό επίπεδο των επόμενων γενεών. Κάτι τέτοιο δεν συνέβη στην Ελλάδα λόγω της καταναλωτικής φούσκας που οι κυβερνώντες επέτρεψαν να ισχύει στο πάγωμα κάθε επένδυσης. Το οικονομικό περιβάλλον ήταν αρνητικό, τα ελλείμματα ήταν μεγάλα και η απουσία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας εμφανής. Έτσι η κατάσταση χειροτέρευε μέρα με την μέρα.

Το 2010 ο υπουργός ανάπτυξης κος Χρυσοχοϊδης προσπάθησε να βελτιώσει το επενδυτικό κλίμα με την υπηρεσία «μιας στάσης», που μέσω επιμελητηρίου έδινε την δυνατότητα σε ένα επιχειρηματία να δημιουργήσει εταιρία σε μια ημέρα. Ήταν ένα θετικό μήνυμα μιας και παλαιότερα χρειαζόνταν περίπου 10 μέρες, αλλά πάλι μια χώρα που είναι στο χείλος του γκρεμού κανείς δεν την εμπιστεύεται για να επενδύσει. Έτσι φως στο τούνελ θα αργήσει να φάνει.

Για να τονωθεί η οικονομία η κυβέρνηση Καραμανλή θέσπισε φοροαπαλλαγές για του εφοπλιστές, τις τράπεζες και κάποιους άλλους κλάδους, πράγμα άδικο για την υπόλοιπη οικονομία. Ένα πακέτο τόνωσης της οικονομίας θα πρέπει να εξομαλύνει τις αδικίες ώστε να προσφέρουν όλοι το ίδιο και να μην υπάρχει το στοιχείο της αδικίας, καθώς όταν η αδικία μεγαλώνει, μεγαλώνει και το φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Σε περίοδο κρίσης η ανεργία μεγαλώνει και τα αποθέματα σε μια οικογένεια μικραίνουν. Μία αρρώστια ή κάποιος αντίστοιχος αστάθμητος παράγοντας μπορεί να εκτινάξει τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Αν μάλιστα η ύφεση διαρκεί επί μακρόν τότε τελειώνει και το ταμείο ανεργίας με αποτέλεσμα να αδυνατούν οι πολίτες να καλύψουν τις ιατροφαρμακευτικές τους ανάγκες. Αν οι δόσεις των δανείων από ανέργους καθυστερήσουν τότε δεν θα πρέπει να γεμίσουμε με αστέγους, αλλά θα πρέπει να μπορούν να ρυθμίσουν τις οφειλές τους ή κι ακόμα να χαριστούν δάνεια αν αποδειχθεί η αδυναμία πληρωμής. Άρα απαραίτητη προϋπόθεση είναι να δημιουργηθεί ένας δείκτης κοινωνικής προστασίας.

Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό που πρέπει να έχει ένα πακέτο τόνωσης της οικονομίας, είναι ότι πρέπει να στοχεύει σε τομείς που υπάρχουν απώλειες θέσεως εργασίας. Μερικές φορές πρέπει οι εργαζόμενοι να επανακαθοριστούν.

Σε προηγούμενη μου εργασία είχα αναφερθεί στις μεταρρυθμίσεις και στα οφέλη που απορρέουν από τη μετάβαση μιας οικονομίας σε μια νομισματική ένωση, όπως

την δημιουργία περιφερικών δόμων ανάπτυξης, χαμηλά επιτόκια δανειοδότησης αλλά και ιδιωτικοποιήσεις κι ανταγωνιστικότητα κάποια εκ των οποίων δεν έγιναν κι αυτά που έγιναν ήταν σε μικρό βαθμό.

Με όλα λοιπόν τα λάθη και τις παραλήψεις στην δομή και διάρθρωση της οικονομίας είχαμε δύο βασικά προβλήματα. Το πρόβλημα του ελλείμματος και το πρόβλημα του χρέους. Ένα έλλειμμα που μεγάλωνε γεωμετρικά από το 3% το 2003 έφτασε στο 14,6 το 2009. Δεν έφτανε λοιπόν. Το τεράστιο έλλειμμα αλλά και το μεγάλο χρέως καθώς την τελευταία πενταετία είχαμε δανειστεί 185 δις εκ των οποίων τα 32 ήταν απαιτητά το 2009. Ο ΓΑΠ προέβλεψε ότι δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα μονή της η Ελλάδα καθώς αυτό είναι πολύ μεγάλο αλλά και συστημικό. Έτσι η Ελλάδα έφτασε στα πρόθυρα της πτωχεύσεως. Ο Γ.Α.Π. όταν αντίκρισε αυτό το φαινόμενο απευθύνθηκε στις χώρες τις ΕΕ για οικονομική βοήθεια οι οποίες στην πλειοψηφία τους ήταν συντηρητικές. Στην αρχή κώφευαν χωρίς να λαμβάνουν υπόψη μεγάλους οικονομολόγους ανά τον κόσμο που προειδοποιούσαν ότι με μια ενδεχόμενη κατάρρευση της Ελλάδα μπορεί να κατέρρευε όλη η ευρωζώνη. Αργότερα κατάλαβαν ότι μια λύση είναι αναγκαία και ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει η Ελλάδα να πτωχεύσει. Από την δήλωση ότι μπορούμε να εξετάσουμε πως μια χώρα μπορεί να πτωχεύσει εντός της ΕΕ στην δήλωση ότι είμαστε αλληλέγγυοι στο πρόβλημα της Ελλάδος ήταν μια πρόοδος αλλά μακριά από την λύση του προβλήματος. Το πρόβλημα δεν λυνόταν η κρίση μεγάλωνε και όσο μεγάλωνε τόσο πιο δύσκολο να δουν οι έλληνες αλλά και οι άλλοι λαοί φως στο τούνελ. Εδώ τίθεται το ερώτημα αν και κατά πόσο υπάρχουν κρίσεις ή απλά η οικονομία δέχεται μερικούς κλυδωνισμούς τότε τι συνέβη το 1929 αλλά και πρωτότερα, λες και δεν ξέρουν ότι η κρίση είναι μια περίοδος που συμβιώνουν δυο πλεονάσματα, ένα μισθωτής εργασίας που κανείς δεν θέλει να μίσθωση και ένα πλεόνασμα κεφαλαίων που κανείς δεν θέλει να επένδυση

Κρίση σε μια αγορά είναι όταν μαστίζεται από μια συστηματική υπερβάλλουσα προσφορά ,(π.χ. απύλητα σπίτια ,αυτοκίνητα) μια τέτοια κρίση δεν διαρκεί πολύ καθώς η τιμή πέφτει μέχρι να πουληθεί το στοκ ,όσο η τιμή πέφτει τόσο νέοι αγοραστές εμφανίζονται ,εντωμεταξύ η παραγωγή μειώνεται με αποτέλεσμα να πλήττεται η εργασία . Το πλεόνασμα αυτό της προσφοράς πλήττει και την αγορά εργασίας αλλά και την αγορά χρήματος έχει παρατηρηθεί ότι πολλές φορές αν και μειώνονται οι τιμές δεν αυξάνεται η ζήτηση .Κρίσεις πριν από την σημερινή έχουν γίνει πολλές όσο και αν δεν θέλουν να το αναγνωρίσουν κάποιοι ,τέτοιες κρίσεις είναι του 1929 όπου έκλεισαν 1665 τράπεζες ,12.000.000 έμειναν άνεργοι μόνο στις Η.Π.Α. και πάνω από 12.000 έχαναν την δουλειά τους κάθε μέρα ,με 23.000 αυτοκτονίες .

Βέβαια η κρίση του 1929 είναι γνωστή περισσότερο επειδή ήταν πιο σκληρή και με μεγαλύτερες συνέπειες για τους πολίτες αλλά υπήρχαν και παλαιότερα κρίσεις στην ευρωπαϊκή οικονομία όπως πολλοί γνωρίζουμε την κρίση της τουλίπας το 1630 που ξέσπασε στο Άμστερνταμ και κατέστρεψε μια ολόκληρη γενιά. Το 1847 στο τέλος της πρώτης φάσης της δημιουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου που το χρηματοπιστωτικό σύστημα πέρασε κάποιες αναταράξεις ,το 1873 παρόμοιοι λόγοι προκάλεσαν μια εξάχρονη ύφεση στις ΗΠΑ. πάλι συνέπεια του σκασίματος της φούσκας που στηρίχτηκε στην σιδηροδρομικές κατασκευές, Έκεί κατέρρευσε ο τραπεζικός κολοσσός JAY COOKE& GO με αποτέλεσμα να πτωχεύσουν και άλλες τράπεζες της εποχής παρατείνοντας και άλλο την ύφεση, το 1890 το χαρτοφυλάκιο μια λονδρέζικης τράπεζας BARING BANK θεωρήθηκε επισφαλές λόγο του ότι κατείχε

μεγάλη ποσότητα σε Αργεντινικά ομόλογα .Τότε η τράπεζα της Αγγλίας παρέμβει και η τράπεζα διεσώθη αλλά κλυδωνιστήκαν οι αγορές .Το 1883 ακόμα μια χρηματοπιστωτική φούσκα έσκασε συνδεδεμένη με την αδιάκοπη χρηματοδότηση των σιδηρόδρομων με μια μεγάλη άνοδο της ανεργίας ,το 1907 που μια απότομη πτώση του χρηματιστήριου ακόμα και στο 50%της αξίας του και με ένα διάχυτο πανικό σε ολόκληρες τις Η.Π.Α που αποτέλεσμα είχε την δημιουργία της γνώστης μας ομοσπονδιακής τράπεζας (fed).

Την δεκαετία του 1920 η παγκόσμια οικονομία πέρασε την μεγαλύτερη κρίση στην ως τώρα ιστορία της. Σε ένα σύστημα παγκόσμιων σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών (κάτι σαν το ευρώ) ,μια από της πολιτικές που εφαρμοστήκαν ήταν η αύξηση των δασμών ώστε να αυξηθεί η εγχώρια παραγωγή κάθε χώρας. Το κακό βέβαια είναι ότι το έκανα όλες σχεδόν οι χώρες με συνέπια το μετρό να μην έχει αποτέλεσμα αφού επικρατούσε όργιο δασμών .Το 1933στην Αμερική η επίσημη ανεργία έφτασε στο 25% και 5000 τράπεζες στο όριο της κατάρρευσης , ένα καινούργιο αξιόθεατο ειχαν αποκτήσει η πολεις στις πλατιες και αυτό δεν ήταν άλλο από παραγκουπόλεις που δημιούργησε το νέο κύμα ανέργων και άστεγων καθώς τους έπαιρνε η τράπεζα το υποθηκευμενο σπιτι .Έως το ποταμό Potomac έφταναν οι άστεγοι αυτές οι παραγκουπολεις ονομάστηκαν Hoovervilles από το όνομα του προέδρου Hoover.

Έως τότε επικρατούσε τόσο στην οικονομία αλλά και στην πολιτική η ποσοτική θεωρία του χρήματος ,βασισμένη στην υπόθεση ότι μια μεγάλη οικονομική κρίση είναι αδύνατον να συμβεί . Τότε όπως και στις μέρες μας οι ηγεσίες που ενστερνίζονταν αυτή την παραδοχή δεν ήταν προετοιμασμένες για να αντιμετωπίσουν μια μεγάλη κρίση στην οποία ακλούθησε το μεγάλο κραχ του 1929. Αρκεί να πούμε ότι την περίοδο εκείνη οι διασυνδεμένες χώρες με την Αμερική όπως ο Καναδάς και η Αυστραλία είδαν την παράγωγή τους να μειώνεται κατά 40% μέσα σε τρία χρόνια ,και στην Μ.Βρετανία είχαν φτάσει 1 εκατομμύριο οι ανέργοι .Παράλληλα οι Η.Π.Α. σταμάτησαν να χορηγούν δάνεια στην Γερμανία, που τα προβλήματα του πρώτου παγκοσμίου πολέμου υπήρχαν ακόμα και η γερμανική οικονομία δεν είχε ανακάμψει . Το 1932 η ανεργία στην Γερμανία είχε φτάσει στο εξωφρενικό πόσο του 44% και η αποταμιεύσεις στις τράπεζες είχαν καταβαραθρωθεί. Έτσι εκμεταλλευόμενος την κρίση και υποστηριζόμενος από κάποιες βιομηχανίες αναρριχήθηκε στην εξουσία ο Χίτλερ με τα γνωστά σε όλους μας αποτέλεσμα τα 70 εκατομμύρια ψυχές είναι ένα μικρό μονό δείγμα της καταστροφής. Στις ΗΠΑ η κυβέρνηση Roosevelt απομακρύνθηκε από τον χρυσό κανόνα δίνοντας μια ώθηση στην οικονομία και παράλληλα με το λεγόμενο new deal προσπάθησε να δαμάση κάπως την κρίση ,αν και κρίνοντας το αποτέλεσμα φτάσαμε σε ένα νέο παγκόσμιο πόλεμο μεγαλύτερο και με περισσότερα θύματα

Μελετώντας κάπως τις κρίσεις καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν κρίσεις δύο ειδών πρώτης και δεύτερης γενιάς (crisis first and second generation) κρίσεις πρώτης γενιάς λέγονται οι κρίσεις του 1970 μέχρι της αρχές του 1980 όπου σε μια χώρα για να χρηματοδοτήσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα αναγκάζονταν να τυπώσει χρήμα .Στην αρχή η χωρά προσπαθούσε να στηρίξει το νόμισμα της ξοδεύοντας τα συναλλαγματικά της αποθέματα αλλά ,και πάλι οι κυβερνησεις είχαν ένα δίλλημα η ένα διπλό στοίχημα 1) την δημοσιονομική και νομισματική πολιτική 2) την δέσμευση για μια σταθερή ισοτιμία του νομίσματος , πράγματα αλληλοσυγκρουόμενα .

Στις κρίσεις δεύτερης γενιάς θα λέγαμε ότι είναι δημιουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και φταίει σε μεγάλο βαθμό η απελευθέρωση του και η κατάργηση του νόμου Glass Steagall που μετά από αυτόν οι τράπεζες μετατράπηκαν σε ζόμπι και σε κράτος εν κρατεί με τα hedge funds να ανεβάζουν και να κατεβάζουν κυβερνήσεις συνήθως το δεύτερο. Τα χαρακτηριστικά αυτών των κρίσεων είναι ότι η κρίση ξεσπά έπειτα από μακρά περίοδο έκρηξης οικονομικής δραστηριότητας που προκαλείται από μια μεγάλη πιστωτική επέκταση, και μεγάλης εισροής ντόπιων και ξένων κεφαλαίων και ξαφνικά έρχεται η ύφεση και παράλληλα μαζική φυγή κεφαλαίων στο εξωτερικό

Κρίσεις χτύπησαν πολλές αναπτυγμένες χώρες την ανατολική Ασία την δεκαετία του 1980 -1990 υπήρξε μια μεγάλη οικονομική μεγέθυνση που όμως το 1997 ξέσπασε νομισματική κρίση όπου για χρόνια είχαν ρυθμούς ανάπτυξης 5% όλοι θυμούνται την φράση Ασιατικές τίγρης όμως το 1998 ήρθε η μεγάλη πτώση και τότε όπως και σήμερα η μεταδοτικότητα από την μια χώρα στην άλλη (contagion) ήταν ένα επιπλέον πρόβλημα. Κατά την κρίση στην ανατολική Ασία και στην Χιλή το 1982 αλλά και στο Μεξικό το 1994-95 αλλά και σε αυτήν που ζούμε σήμερα ξεκίνησε με την χρηματοπιστωτική απελευθέρωση η οποία οδήγησε σε μια έκρηξη δανείων που έτρεξαν να δώσουν οι ξένες τράπεζες σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά οι εισροές ξένων κεφαλαίων ήταν περίπου 100 δις δολάρια Προσπάθησαν κάποιες χώρες να βάλουν φραγμό σε αυτό το πάρτι, να θέσουν κάπως όρια στην απληστία του χρηματοοικονομικού τομέα αλλά τότε οι ΗΠΑ και το ΔΝΤ άσκησαν υπερβολικές πιέσεις.

Η αύξηση της παραγωγικότητας στηριζόμενη σε ξένο δανεισμό από την μια γιγάντωσε τις τιμές των ακινήτων και από την άλλη η δημιουργία μιας φούσκας ήταν πραγματικότητα Από την μια μεγαλεπήβολα τζιπ και ουρανοξύστες άφθονα και πολυδάπανα ταξίδια μέσω δανείων και η δημιουργία μιας φούσκας είναι πραγματικότητα, αλλά η φούσκα κάποια στιγμή έσκασε με την Αργεντινή να αντιμετωπίζει μεγαλύτερο πρόβλημα αφού είχε αναγκαστεί να κλειδώσει το νόμισμα της σε σχέση με το δολάριο, με αποτέλεσμα να υπάρχει έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο και οι εξαγωγές να συμπιέζονται σταθερά. Έτσι όπως και σήμερα μόλις η αγορά άρχισε να δείχνει τα πρώτα σημάδια ύφεσης η φυγή κεφαλαίων προς το εξωτερικό ήταν μαζική. Ντόπια αλλά και ξένα κεφαλαία έφυγαν μαζικά και παράλληλα προσπάθησαν να πουλήσουν όλα τα ακίνητα μαζί, με αποτέλεσμα η αγορά ακινήτων να κατάρρευση, σύγχρονος προσπάθησαν να στηρίξουν το peg, πουλούσαν ότι αποθέματα είχαν σε δολάριο μήπως και προσελκύσουν ξένα κεφάλαια αλλά ματαιά το μονό που κατάφεραν ήταν να δολοφονήσουν της επενδύσεις και την εγχώρια παραγωγή και να πουληθούν μεγάλες επιχειρηθείς για ένα κομμάτι ψωμί (Daewoo). Το peg υποτιμήθηκε υπερβολικά με συνέπεια να φτάσει το ΔΝΤ με υποσχέσεις ότι θα έδινε τα δάνεια για να αποπληρωθούν οι ξένοι δανειστές. Το ΔΝΤ επέβαλε μια συνταγή που είχε ετοιμάσει για πτωχύτερες χώρες του τρίτου κόσμου με μεγάλα ελλείμματα διεφθαρμένους κρατικούς μηχανισμούς και ανύπαρχτες βιομηχανίες. Οι χώρες όμως αυτές δεν είχαν τέτοια προβλήματα, εστί η συνταγή περικόπτω δαπάνες και κράτα σκληρό νόμισμα αποδεικνύει ότι το φάρμακο είναι χειρότερο από την αρρώστια και έτσι χώρες όπως αυτές το μονό που έχουν τώρα στο νου τους είναι να μην ξανά χρειαστούν το ΔΝΤ.

ΚΡΑΧ

Το ατόπημα των οικονομολόγων που κυριάρχησαν την τελευταία δεκαετία στην πολιτική αλλά και στα οικονομικά (νεοκλασική) είναι ότι θεώρησαν δεδομένο κάτι που δεν ισχύει, ότι δηλαδή η ανθρώπινη κρίση και σκέψη και το συναίσθημα που κάνει ένα άνθρωπο να προβεί σε μια επένδυση μετριέται με κάποια ποσοτικά μεγέθη που κάποιες φορές μετατρέπουν την αβεβαιότητα σε ρίσκο. Είναι αυτοί που νομιμοποίησαν την ασυδοσία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, είναι αυτές οι πρακτικές που βάθυναν ακόμα περισσότερο την κρίση και μας οδήγησαν σε ένα νέο κραχ. Κραχ για τους οικονομολόγους είναι η μεγάλη πτώση των τιμών σε ένα χρηματιστήριο όταν οι τιμές πέσουν σε μια συγκεκριμένη αγορά τότε μιλάμε για κραχ σε αυτήν την αγορά π.χ. στα ακίνητα αλλά και αυτά μετά από ένα σημείο καταλήγουν να είναι χρηματιστηριακά όπως ακριβώς έγινε το 2008-09 όπου πρώτα υποχώρησαν οι τιμές των ακινήτων μετά τα sdo όπου είχαν δημιουργηθεί από τα ακίνητα και μετά έπεσαν οι μετοχές στα χρηματιστήρια. Η μεγάλη ανησυχία μετά το κραχ είναι ότι ακολουθεί μια κρίση και στην πραγματική οικονομία. Βέβαια κάποιες φορές όπως το κραχ του 1987 δεν οδήγησε σε κρίση στην πραγματική οικονομία. Το κραχ του Οκτωβρίου 1987, που τότε τα μεγάλα χρηματιστήρια του κόσμου είχαν χάσει 25% σε ένα 48ωρο. Κινδυνεύει ο Dow Jones, έκλεισε με απώλειες 22,6% στις 1.739 μονάδες; Φυσικά δεν ήταν μόνον η μητρόπολη του καπιταλισμού η οποία είχε υποστεί το σοκ: ως τα τέλη εκείνου του Οκτωβρίου η αγορά του Χονγκ Κονγκ είχε χάσει 45,8%, η αγορά του Σίδνεϊ 41,8%, της Μαδρίτης 31% και του Λονδίνου 26,4%. Ο ιός όμως δεν κατάφερε να μπει στην πραγματική οικονομία καθώς η fed αντικατέστησε το χαμένο χρήμα με νέο και ζεστό χρήμα πολύ γρήγορα σε αντίθεση με το 2008 όπου καθυστέρησε υπερβολικά και η μετάδοση έγινε.

Η Lehman brothers κατέρρευσε που δεν κατέρρευσε στον εμφύλιο ούτε μετά από δυο παγκόσμιους πολέμους και ούτε το κραχ του 1929. Τώρα την έριξαν είτε η υπερβολική της έκθεση σε τοξικά παράγωγα είτε η διαμάχη της με την Goldman Sachs είτε και τα δυο μαζί, και τότε ο ιός απέδρασε από τα χρηματιστήρια και τα παράγωγα τους τις αγορές και τις τράπεζες και μπήκαν στις ζωές των ανθρώπων που ποτέ δεν είχα ακούσει για SDC, SDO spread τοξικά παράγωγα και ομόλογα. Πολλά ειπώθηκαν για το 2008 αλλά δεν έχει τόσο σημασία όσο αυτά που ακολουθούν, εκείνες της μέρες και πόσο θα αλλάξουν την ζωή μας.

Μετά το 1929 είναι η πρώτη φορά που προνομιούχοι και μη φοβηθήκαν το ίδιο η προφητεία ότι ο καπιταλισμός θα αυτοπυρποληθεί ζωντανεύει μέρα με την μέρα, η προφητεία που επαληθεύτηκε σίγουρα είναι ότι η αντιπολίτευση θα βγάλει το φίδι από την τρύπα. Ωστόσο η ανεργία σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες καλπάζει πάνω από 50 εκατ άνεργοι μόνο στην Αμερική και στην Ιρλανδία και στην Αγγλία είναι πάνω από 10 εκατ. άνθρωποι που έχασαν το σπίτι τους και πάνω από 500 εκατ κοιμούνται το βραδύ νηστικοί.

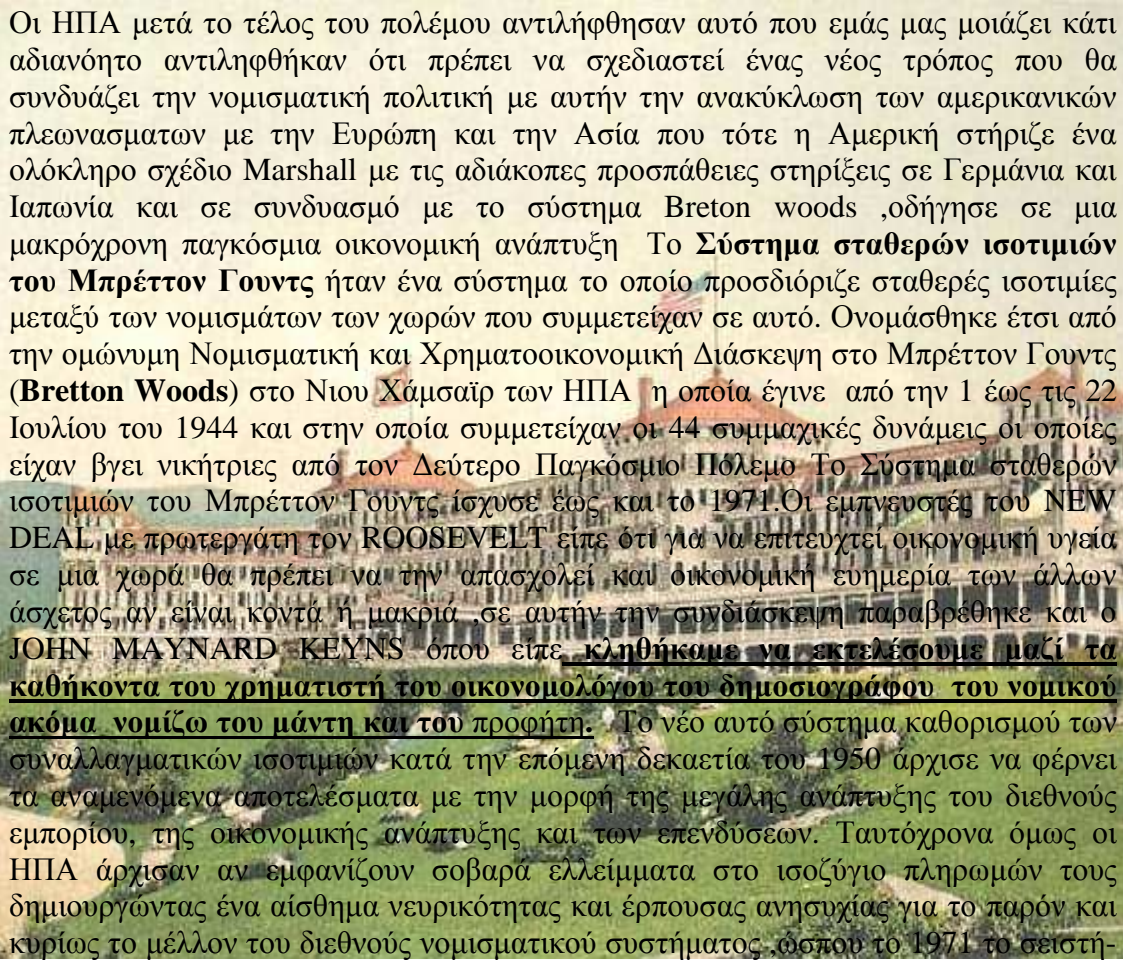
Πόλλοι είπαν ότι το 2007 ο καπιταλισμός έφτασε στο πάρα ένα ούτε καν στο παρά πέντε. Ξαφνικά οι ίδιοι πολιτικοί που πίστευαν με ευλαβική πίστη πως το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στην ιδιωτική πρωτοβουλία λειτουργούν σαν γενικοί διευθυντές μεγαλοεταιρειών και το μόνο μέλημα τους είναι πως θα ισοσκελίσουν ισολογισμούς τραπεζών και άλλων, έστω και με την βοήθεια της Goldman Sachs. Πίστευαν ότι θα πρέπει να παίξουν το ρόλο του τιμονιέρη. Από εκεί που έλεγαν ότι δεν μπορούν να σπαταλήσουν ούτε ένα σεντς για τις συντάξεις και τα σχολεία και τα νοσοκομεία πιάστηκαν να δίνουν εκατομμύρια στις τράπεζες, άνθρωποι που πριν ήταν οι μεγαλύτεροι αντικρατιστές τώρα έκαναν μεγάλες εθνικοποιήσεις που ούτε ο Λενιν δεν είχε κάνει.

Τα γεγονότα που μας έφτασαν στην κρίση και πως έσκασε η φούσκα το 2008 είναι μια πληθώρα αρνητικών συμπτώσεων ξεκινώντας από το ότι είχαν δοθεί δάνεια σε παρά πολλούς ανθρώπους χωρίς να εξεταστούν αν μπορούν να τα αποπληρώσουν οι δανειολυπτες. Δεν έφτανε μόνο αυτό αλλά ανέβασαν τα επιτόκια και έκαναν την αποπληρωμή ακόμα πιο δύσκολη για τους φτωχούς πολίτες που είχαν ήδη βουτηχτεί στα δάνεια. Έτσι πολλά δάνεια έφτασαν στο κόκκινο έτσι και τα SDO που έρεαν στις αγορές άφθονα είχαν πάρει την μορφή τοξικού χρήματος. Τότε οι τράπεζες αντιλήφθηκαν ότι η αξία αυτών των sdo είναι αμφίβολη και ότι δεν θα πάρουν τα λεφτά τους πίσω άρχισαν να πουλάνε και να ρίχνουν ακόμα την τιμή αλλά η απληστία τους δεν έφτανε μέχρι εκεί αλλά άρχισαν να στοιχηματίζουν κατά αυτών των παραγώγων ,ένας χρηματοπιστωτικός χαμελεωντισμός επικρατούσε στο παγκοσμιο χρηματοπιστωτικο περιβαλλον .Το τοξικό ιδιωτικό χρήμα στο οποίο είχαν εθιστεί οι τράπεζες και ο παγκόσμιος καπιταλισμός έγινε στάχτες τα νέα χρηματοπιστωτικά εργαλεία που μηδενίζουν το κίνδυνο και όλες αυτές τις περγαμηνές και τα ωραία λόγια αποδεικτικών ότι είναι ταύρος σε υαλοπωλείο όχι μόνο για το χρηματοπιστωτικο σύστημα αλλά και για τον καπιταλισμό τον ίδιο Έτσι οι μεγάλοι πολιτικοί των ημερών μας για να διασώσουν τον υπό κατάρρευση καπιταλισμό έδωσαν ένα πακτωλό χρημάτων στις τράπεζες λες και δεν είχαν πλουτίσει μέσα από αυτό το πάρτι

Η ΗΠΑ και ΕΕ λοιπόν αναγκαστήκαν να αναπληρώσουν το κάλπικο ιδιωτικό χρήμα του τραπεζικού τομέα με φερέγγειο δημόσιο χρήμα. Για να είναι λοιπόν φερέγγειο αναγκαστήκαν να μην το τυπώσουν αλλά να το δανειστούν από αυτούς που είχαν αποταμιεύσεις δηλαδή κινέζους ,ιάπωνες ,άραβες και γερμανούς επενδυτές. Η απληστία όμως δεν φτάνει εκεί αφού διεσώθησαν οι τράπεζες από τα κράτη είπαν θα τα δανείζουν με πολύ χαμηλό επιτόκιο. Όχι!! .Μιας και οι τράπεζες είναι στην πλειοψηφία τους επισφαλείς θα δανείζουμε τα κράτη που έχουν μεγάλες δανειακές ανάγκες σαν την Ελλάδα με πολύ υψηλά επιτόκια ,κατ 'οπιν άρχισαν να εκδίδουν νέα χαρτάκια SDC ,SDO, αν θα χρεωκοπήσει η χώρα που δάνεισαν η όχι ωραία Τώρα πιστεύω ότι σε μια νέα κρίση στο απώτερο μέλλον το πρώτο που θα πρέπει να κώνου οι χώρες μέλη είναι να σώσουν της τράπεζες , ή λέτε να πιστεύουμε ακόμα τα ίδια περί μη παρέμβασης του κράτους άρα πέραν από την πολιτική εμμονή σε κάποιες ιδέες και σε κάποιους τύπους οι τράπεζες αποδεικτικών και άπληστες και αγάριστες . Πόλλοι επενδυτές που δάνειζαν μια χώρα αγόραζαν και αμέσως sdc αν τυχόν πτώχευση να πάρουμε το κέρδος του στοιχήματος .Όσο τα sdc ανέβαιναν τόσο ανέβαινε και το επιτόκιο που δανειζόταν το κράτος που . Δεν είναι λίγες οι φόρες που ακούσαμε την λέξη spread όπου είναι η διαφορά επιτοκίου που πληρώνει η Ελλάδα από αυτό που πληρώνει η Γερμανία .Συμπερασματικά αφού διασώθηκαν οι τράπεζες από τα κράτη μέσα σε αυτά και το ελληνικό από πακτωλό χρημάτων του φορολογούμενου άρχισαν να στοιχηματίζουν αν και κατά πόσο θα πτωχεύσουν .(τα ίδια πάλι σαν να μην έχει συμβεί τίποτα ,να μην έχει έρθει η κρίση από αυτές της πρακτικές). Η τραγωδία των ημερών μας είναι ότι οι τράπεζες ανεξέλικτες δημιούργησαν τοξικό χρήμα και μετέτρεψαν το εαυτό τους σε ζόμπι .Δεν είναι μόνο το ότι έστησαν ένα πάρτι ασυδοσίας και εκμετάλλευση του πολίτη με τους διαφόρους τρόπους που των δανειοδότησαν, δεν είναι μόνο ότι μετέτρεψαν το τραπεζικό κλάδο από τις τράπεζες που σκοπό έχουν να χρηματοδοτούν την πραγματική οικονομία και να επιβραβεύονται μέσω των τόκων σε ένα τεράστιο τραπέζι τζόγου ,δεν είναι μόνο που μετέτρεψαν το τραπεζικό σύστημα σε τραπέζι τζόγου αλλά και όταν ο τζόγος κατέρρευσε ζήτησαν την βοήθεια από τα κράτη .Τα κράτη προσπάθησαν να τις σώσουν με χρήμα των φορολογουμένων προσφέροντας τους νέο ζεστό χρήμα αυτές το πήραν και άρχισαν να στοιχηματίζουν εναντίον των χωρών που τις έσωσαν,

δάγκωσαν το χέρι που τους τάζει και ένα από αυτά τα κράτη είναι και η Ελλάδα αλλά και ολόκληρη η Ευρωζώνη που της χρωστούν τρισεκατομμύρια .

Η κρίση αναπαραγάγεται αφού για να υπάρξει ανάταξη της οικονομίας πρέπει να υπάρχει πίστη και φερεγγυότητα στοιχειά απαραίτητα για την ύπαρξη του καπιταλισμού . Αντί αυτού οι τράπεζες φοβούμενες ότι δεν θα πάρουν τα χρήματα τους δημιουργούν και αναπαραγουν την κριση .Το 1929 άλλαξε ο κόσμος ο κόσμος του πριν το 1929 και ο κόσμος του 1950 δεν έμοιαζε καθόλου έτσι και το 2008 οι συνθήκες που δημιουργούνται τώρα μέσα στην κρίση μας δείχνουν ότι ο κόσμος δεν θα θυμίζει σε τίποτα αυτον του πριν το 2008

Οι ΗΠΑ μετά το τέλος του πολέμου αντιλήφθηκαν αυτό που εμάς μας μοιάζει κάτι αδιανόητο αντιληφθήκαν ότι πρέπει να σχεδιαστεί ένας νέος τρόπος που θα συνδυάζει την νομισματική πολιτική με αυτήν την ανακύκλωση των αμερικανικών πλεονασμάτων με την Ευρώπη και την Ασία που τότε η Αμερική στήριζε ένα ολόκληρο σχέδιο Marshall με τις αδιάκοπες προσπάθειες στηρίζεις σε Γερμανία και Ιαπωνία και σε συνδυασμό με το σύστημα Breton woods ,οδήγησε σε μια μακρόχρονη παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη Το **Σύστημα σταθερών ισοτιμιών του Μπρέττον Γουντς** ήταν ένα σύστημα το οποίο προσδιόριζε σταθερές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των χωρών που συμμετείχαν σε αυτό. Ονομάστηκε έτσι από την ομώνυμη Νομισματική και Χρηματοοικονομική Διάσκεψη στο Μπρέττον Γουντς (**Bretton Woods**) στο Νιου Χάμσαϊρ των ΗΠΑ η οποία έγινε από την 1 έως τις 22 Ιουλίου του 1944 και στην οποία συμμετείχαν οι 44 συμμαχικές δυνάμεις οι οποίες είχαν βγει νικήτριες από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο Το Σύστημα σταθερών ισοτιμιών του Μπρέττον Γουντς ίσχυσε έως και το 1971.Οι εμπνευστές του NEW DEAL με πρωτεργάτη τον ROOSEVELT ειπε ότι για να επιτευχτεί οικονομική υγεία σε μια χώρα θα πρέπει να την απασχολεί και οικονομική ευημερία των άλλων άσχετος αν είναι κοντά ή μακριά σε αυτήν την συδιάσκεψη παραβρέθηκε και ο JOHN MAYNARD KEYNS όπου ειπε κληθήκαμε να εκτελέσουμε μαζί τα καθήκοντα του χρηματιστή του οικονομολόγου του δημοσιογράφου του νομικού ακόμα νομίζω του μάντη και του προφήτη. Το νέο αυτό σύστημα καθορισμού των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την επόμενη δεκαετία του 1950 άρχισε να φέρνει τα αναμενόμενα αποτελέσματα με την μορφή της μεγάλης ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου, της οικονομικής ανάπτυξης και των επενδύσεων. Ταυτόχρονα όμως οι ΗΠΑ άρχισαν αν εμφανίζουν σοβαρά ελλείμματα στο ισοζύγιο πληρωμών τους δημιουργώντας ένα αίσθημα νευρικότητας και έρπουσας ανησυχίας για το παρόν και κυρίως το μέλλον του διεθνούς νομισματικού συστήματος, ώσπου το 1971 το σειστήμα κατέρρευσε. Έτσι ο κόσμος από την ελεγχόμενη ισορροπία πέρασε στην ελεγχόμενη ανισορροπία. Από το 1970 μέχρι το 2008 που το σύστημα κατέρρευσε οι ΗΠΑ συντηρούσαν την παγκοσμία οικονομία καθώς επέτρεπαν το εμπορικό τους έλλειμμα να γιγαντωθεί με αντάλλαγμα ένα τσουνάμι κεφαλαίων προς την wall street .

Όταν γεννιόταν το ευρώ η Γερμανία το αποδέχτηκε μόνο με την προϋπόθεση ότι θα γινόταν κατ εικόνα και κατ ομοίωση του μάρκου δηλαδή η Γερμανία θα μπορεί να παράγει εμπορικά πλεονάσματα και εντός και εκτός της ένωσης ,έτσι δεν θα υπάρχουν περιθώρια για την δημιουργία ευρωπαϊκού χρέους και την στήριξη των κρατών από την ΕΚΤ ή για την ίδρυση ενός μηχανισμού ανακύκλωσης πλεονασμάτων εντος της ευρωζώνης. Απουσιάζουν λοιπόν από την αρχή οι τρεις

προϋποθέσεις για την δημιουργία μια βιώσιμης ένωσης. Ο σεισμός όμως που συνέβη το 2008 ράγισε την δομή με το ευρώ όσο και η ΕΕ να προσπαθεί να το κρύψει. Όσο όμως αρνείται να παραδεχτεί ότι οι συνταγές που δίνει κατά καιρούς δεν θα αποτρέψουν την κατάρρευση. Τώρα η ΕΕ πρέπει να παραδεχτεί ότι οι λύσεις είναι δυο είτε σώζει το ευρώ αλλάζοντας την αρχιτεκτονική του, ή να το διασπάσει σε ζώνες μια ζώνη να αποτελείται από τις πλεονασματικές χώρες και μια άλλη με της ελλειμματικές, το μόνο σίγουρο είναι ότι πρέπει να δρομολογηθούν είτε το ένα είτε το άλλο.

Μπορεί να έχουμε σαν όλα τα νομίσματα την δίκη μας ευρωπαϊκή τράπεζα αλλά θα λέγαμε ότι ένα κάποιο μέλος της λείπει, αφού δεν μπορεί να ασκήσει δημοσιονομική πολιτική, όταν ο Γάλλος πρόεδρος Mitterrand και ο Γερμανός καγκελάριος Helmut Kohl δημιούργησαν την ΕΕ δεν κατάφεραν να περάσουν από τα κοινοβούλια τους περισσότερη ένωση είπαν ας κάνουμε την ένωση έστω και με το ένα πόδι και κάποιοι άλλοι θα το ολοκληρώσουν το οικοδόμημα. Δυστυχώς οι μετέπειτα πολιτικοί έβαζαν το πρόβλημα κάτω από το χαλάκι τώρα ΕΕ αποδεικνύεται σε μια ένωση που διστάζει και η Ελλάδα από μια Ελλάδα της ηφύλιου έγινε ο πιο αδύναμος κρίκος.

Εν τω μεταξύ υπήρχε ένας μεγάλος καυγάς με την ΕΚΤ γιατί δεν πρόλαβε και δεν προέβλεψε την κρίση ενώ τα σπρεντ ανέβαιναν επικίνδυνα. Σαν να μην έφτανε αυτό, η Γερμανία το πήγε ένα βήμα πιο περά. Για μένα ίσως το μεγαλύτερο λάθος της Μερκελ μέσα στην κρίση είναι ότι ήρε την εμπιστοσύνη από την ΕΚΤ η οποία μπορούσε να αποτελέσει εργαλείο εξόδου από την κρίση. Μοιραία λοιπόν η ΕΕ μένει από τεχνογνωσία και από ένα μηχανισμό που να μπορεί να χαράζει μια κεντρική νομισματική πολιτική. Η Μερκελ το κάνει ακόμα χειρότερο φωνάζοντας το ΔΝΤ που συμφωνά με το καταστατικό του :

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), (στα αγγλικά: "IMF", Αι-Εμ-Εφ), είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος επιβλέπει το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα παρακολουθώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τα ισοζύγια πληρωμών και προσφέροντας οικονομική και τεχνική βοήθεια όταν του ζητηθεί. Το ΔΝΤ ιδρύθηκε στις 27 Δεκεμβρίου του 1945 στην Ουάσιγκτον, πρωτεύουσα των ΗΠΑ κατόπιν συνομολόγησης 29 Χωρών που είχαν συμβάλει στο 80% του κεφαλαίου. Η ίδρυση του Οργανισμού αυτού είχε προπαρασκευαστεί κατά τη Διεθνή Νομισματική και Χρηματοδοτική Συνδιάσκεψη που συνήλθε στο Μπρέτον Γουντς, του Νιού Χαμσάιρ των ΗΠΑ, ενάμισι χρόνο πριν, από 1ης Ιουλίου μέχρι 22 Ιουλίου του 1944. Έδρα του Οργανισμού ορίστηκε η Ουάσιγκτον ως πρωτεύουσα της χώρας με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής.

Κύριος σκοπός του εν λόγω οργανισμού είναι η προώθηση της διεθνούς νομισματικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών με ισόρροπη ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου. Για τον σκοπό αυτό προωθούνται συγκεκριμένα μέτρα, ή οσάκις κρίνεται αναγκαίο αποφασίζονται ιδιαίτερα μέτρα, μεταξύ των οποίων είναι:

1. Η ενιαία διαδικασία ομαλής προσαρμογής εκάστου κράτους μέλους στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.
2. Διεθνείς διαβουλεύσεις σε περιπτώσεις σημαντικών αλλαγών των ακολουθουμένων συναλλαγματικών πρακτικών.
3. Επιβολές ορισμένων περιοριστικών συναλλαγματικών μέτρων και τέλος
4. Άρση των παραπάνω περιοριστικών μέτρων κατόπιν διαπιστωμένης βελτίωσης οικονομικής θέσης του συγκεκριμένου κράτους-μέλους

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε τα SDDS και GDDS το 1996 και το 1997 αντίστοιχα, ενώ ακολούθησαν τροποποιήσεις οι οποίες εκδόθηκαν στον αναθεωρημένο "Οδηγό στο Σύστημα Διάχυσης Γενικών Δεδομένων" (Guide to the General Data Dissemination System). Το σύστημα απευθύνεται κυρίως σε στατιστικούς και στοχεύει να βελτιώσει πολλές πτυχές στα στατιστικά συστήματα των χωρών

Μέλη του ΔΝΤ γίνονται δεκτά μόνο ελεύθερες και κυρίαρχες χώρες. Το 2000 τα μέλη του ΔΝΤ αριθμούσαν 182 (χώρες). Στα συστήματα παρακολούθησης των οικονομιών, συνεισφέρουν στατιστικά δεδομένα χωρίς να είναι μέλη του ΔΝΤ, οι Παλαιστινιακές Αρχές το Χονγκ Κονγκ όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για την Ευρωζώνη και η Eurostat για όλη την ΕΕ.

Κριτήρια για ένταξη

Οποιαδήποτε χώρα μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος του ΔΝΤ. Η αίτηση θα εξεταστεί πρώτα από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ, το οποίο θα υποβάλει έκθεση στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΝΤ με εισηγήσεις. Οι εισηγήσεις αφορούν το μερίδιο που αναλογεί (quota) στο υποψήφιο μέλος, τον τρόπο πληρωμής της συνδρομής και άλλους όρους και προϋποθέσεις για ένταξη. Αφού το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει την έκθεση, η αιτούσα χώρα οφείλει να λάβει τα απαραίτητα νομικά μέτρα σύμφωνα με τη δική της νομοθεσία ώστε να μπορέσει να υπογράψει τη σχετική συμφωνία με το ΔΝΤ και να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της ως μέλος.

Το μερίδιο (quota) ενός μέλους του ΔΝΤ καθορίζει τη συνδρομή που πρέπει να πληρώνει, το βάρος της ψήφου του, την πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις από το ΔΝΤ, και το μερίδιό του σε Special Drawing Rights. Ένα μέλος δεν μπορεί μονομερώς να αυξήσει το μερίδιό του - η οποιαδήποτε αύξηση πρέπει πρώτα να εγκριθεί από το Εκτελεστικό Συμβούλιο.

Η βασική αποστολή του ΔΝΤ είναι να παρέχει τεχνική και οικονομική βοήθεια σε χώρες που βρίσκονται σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση. Χώρες-μέλη που έχουν πρόβλημα με το ισοζύγιο πληρωμών μπορούν να ζητήσουν δάνεια και βοήθεια

στη διαχείριση της εθνικής τους οικονομίας. Για να δοθεί η βοήθεια απαιτείται συνήθως από τις χώρες αυτές να προβούν σε μεταρρυθμίσεις (οι οποίες αναφέρονται σε μερικές περιπτώσεις ως "συναίνεση της Ουάσινγκτον"). Αυτές οι μεταρρυθμίσεις συνήθως απαιτούνται γιατί χώρες με σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία μπορούν να δημιουργήσουν οικονομικές, νομισματικές και πολιτικές πρακτικές οι οποίες να οδηγήσουν οι ίδιες το σύστημα σε κρίση. Για παράδειγμα, χώρες με τεράστια ελλείμματα προϋπολογισμού, ανεξέλεγκτο πληθωρισμό, αυστηρό έλεγχο τιμών, ή ιδιαίτερα υπερτιμημένο ή υποτιμημένο νόμισμα διατρέχουν τον κίνδυνο να αντιμετωπίσουν στο μέλλον σοβαρό πρόβλημα με το ισοζύγιο πληρωμών. Έτσι, τα προγράμματα αυτά έχουν ως στόχο, να διορθώσουν τις συνθήκες που οδήγησαν στην οικονομική κρίση και όχι απλώς να χρηματοδοτήσουν την έλλειψη υπεύθυνης στάσης στα οικονομικά.

Όταν η βοήθεια συνίσταται από δάνεια, αυτά συνήθως δίνονται σε δόσεις, καθεμιά από τις οποίες δίνεται υπό την προϋπόθεση ότι έχουν επιτευχθεί συγκεκριμένοι στόχοι.

Επικρίσεις

Η προσέγγιση του ΔΝΤ έχει δεχτεί πολλές επικρίσεις. Σύμφωνα με πολλούς υποστηρικτές του ΔΝΤ, κάποιες από αυτές τις επικρίσεις είναι αποτέλεσμα του ότι οι περισσότεροι άνθρωποι δεν γνωρίζουν καλά τις λειτουργίες και τους στόχους του. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη διαφάνειας εντός του οίκου, καθώς και στην περίπλοκη φύση του διεθνούς οικονομικού συστήματος γενικότερα. Οι εισηγήσεις για βελτίωση αυτής της κατάστασης περιλαμβάνουν τη μείωση των οικονομολόγων, οι οποίοι πολύ φοβούνται, ότι χρησιμοποιούν τις χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου ως πειραματόζωα. Από την άλλη, τρέφονται ανησυχίες ότι οι αλλαγές αυτές που προτείνονται εισάγουν θέματα που είναι περισσότερο πολιτικά παρά οικονομικά και τα οποία έχουν ήδη οδηγήσει σε οικονομικές κρίσεις. Σύμφωνα όμως με τον Ούλριχ Μπεκ το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει ως πρωταρχικό στόχο την αποτροπή μιας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Ο ρόλος των δύο οργανισμών του Μπρετόν Γούντς έχει αμφισβητηθεί από μερικούς από τα τέλη της ψυχροπολεμικής περιόδου. Οι επικριτές ισχυρίζονται ότι αυτοί που κατευθύνουν την πολιτική του ΔΝΤ, εσκεμμένα στήριξαν καπιταλιστικές στρατιωτικές δικτατορίες που πρόσκεινται φιλικά σε αμερικανικές και ευρωπαϊκές εταιρείες. Οι επικριτές ισχυρίζονται επίσης ότι το ΔΝΤ είναι σε γενικές γραμμές απαθές ή και εχθρικό στις απόψεις τους για δημοκρατία, ανθρώπινα και εργατικά δικαιώματα. Η αντιπαράθεση αυτή έχει συμβάλει στη δημιουργία του κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση αλλά και εναντία στην ΕΕ.

Άλλοι ισχυρίζονται ότι το ΔΝΤ δεν έχει αρκετή ισχύ για να εκδημοκρατίσει κυρίαρχα κράτη, αν και αυτό δεν εντάσσεται ούτως ή άλλως στους δεδηλωμένους στόχους του, οι οποίοι είναι να συμβουλεύει και να προωθεί την οικονομική σταθερότητα. Το επιχείρημα υπέρ του ΔΝΤ είναι ότι η οικονομική σταθερότητα αποτελεί πρόδρομο της δημοκρατίας. Δύο επικρίσεις από οικονομολόγους είναι ότι η οικονομική βοήθεια δίδεται πάντοτε υπό διάφορες προϋποθέσεις (conditionalities), περιλαμβανομένων των Προγραμμάτων Διαρθρωτικής Προσαρμογής (Structural Adjustment Programs). Οι προϋποθέσεις, υποστηρίζεται, παρεμποδίζουν την κοινωνική σταθερότητα και επομένως και τους δεδηλωμένους στόχους του ΔΝΤ, ενώ τα Προγράμματα

Διαρθρωτικής Προσαρμογής οδηγούν σε αύξηση της φτώχειας στις χώρες που δέχονται τη βοήθεια. Κατά κανόνα, το ΔΝΤ και οι υποστηρικτές του είναι υπέρμαχοι της μονεταριστικής προσέγγισης. Αυτό έχει ως συνέπεια εκείνοι που ανήκουν στη σχολή σκέψης της προσφοράς (supply-side economics) διαφωνούν ανοικτά με το ΔΝΤ. Το ΔΝΤ υποστηρίζει συχνά την υποτίμηση νομισμάτων, για την οποία η σχολή της προσφοράς θεωρεί ότι αυξάνει τον πληθωρισμό. Επίσης, συνδέουν την υψηλή φορολογία των προγραμμάτων λιτότητας με συρρίκνωση της οικονομίας.

Η υποτίμηση του νομίσματος συνιστάται από το ΔΝΤ σε κυβερνήσεις χωρών των οποίων η οικονομία βρίσκεται σε κακή κατάσταση. Οι οικονομολόγοι που δίνουν έμφαση στην προσφορά ισχυρίζονται ότι οι πολιτικές του ΔΝΤ είναι καταστροφικές για την οικονομική ευημερία.

Από την άλλη, το ΔΝΤ μερικές φορές υποστηρίζει "προγράμματα λιτότητας", τα οποία συνεπάγονται αύξηση των φόρων ακόμη και όταν η οικονομία είναι αδύναμη, με στόχο να παρέχουν έσοδα στην κυβέρνηση για να αντιμετωπίσει το έλλειμμα προϋπολογισμού κάτι που είναι αντίθετο με την κεϋνσιανή πολιτική. Αυτές οι πολιτικές επικρίθηκαν από τον Τζόζεφ Ε. Στίγκλιτς, οικονομολόγο και πρώην αντιπρόεδρο της Παγκόσμιας Τράπεζας, στο βιβλίο του *Globalization and Its Discontents*. Ο Στίγκλιτς υποστήριξε ότι, στρεφόμενο σε μια πιο νομισματική προσέγγιση, το ΔΝΤ δεν έχει πλέον έγκυρο στόχο, αφού σχηματίστηκε για να παρέχει κονδύλια σε χώρες για να υλοποιήσουν κεϋνσιανή αποκατάσταση των πληθωριστικών μεγεθών. Βάσει άγραφου νόμου, ο Διοικητής του ΔΝΤ είναι πάντοτε από την Ευρώπη και ο Πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι Εκτελεστικοί Διευθυντές, οι οποίοι εγκρίνουν τον Διοικητή, ψηφίζονται από τους Υπουργούς Οικονομικών των χωρών που εκπροσωπούν. Ο δεύτερος τη τάξει στο ΔΝΤ είναι παραδοσιακά Αμερικανός.

Το ΔΝΤ ελέγχεται ως επί το πλείστον από τις μεγάλες δυνάμεις της Δύσης με το βάρος ψήφου στο Εκτελεστικό Συμβούλιο να καθορίζεται από την οικονομική συνεισφορά της κάθε χώρας στον οργανισμό. Σπάνια το Συμβούλιο υπερψηφίζει αποφάσεις που συγκρούονται με τα συμφέροντα των ΗΠΑ ή των ευρωπαϊκών χωρών. Αλλά παρατηρούμε βέβαια ότι τώρα που εφαρμόζεται στην ΕΕ ένα καθαρό μονεταριστικό πρόγραμμα το οποίο βασίζεται σε δόγματα του νεοφιλελευθερισμού οι λαοί της ΕΕ μόνο αυτό που δεν νομίζουν. Το οξύμωρο όμως είναι ότι αφού αυτή η πολιτική οδήγησε στην κρίση πως μπορεί να μας βγάλει από αυτήν.

Η κα Μέρκελ είναι η πιο σκληρή εκπρόσωπος αυτής της μονεταριστικής πολιτικής. Μετά τα δυο χρόνια σκληρής λιτότητας η ελπίδα φαίνεται με την εκλογή Ολάντ όπου υπουργός του Ο Αρνό Μοντεμπούρκ την κατηγόρησε ότι πάσχει από ιδεολογική τύφλωση. Παραθέτω την τοποθέτηση του:

«Είναι πολλοί οι Ευρωπαίοι ηγέτες -και πρώτη από αυτούς η κυρία Μέρκελ- οι οποίοι πάσχουν από ιδεολογική τύφλωση. Η λιτότητα που επιβάλλεται από την ιδεολογική πολιτική που ακολουθεί η γερμανική δεξιά αποτελεί τεράστιο πρόβλημα. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι επτά από τις 17 οικονομίες της ευρωζώνης έχουν βυθιστεί σε ύφεση» ανέφερε χαρακτηριστικά ο Μοντεμπούρ στο γαλλικό έντυπο.

Ο υπουργός της κυβέρνησης Ολάντ σημείωσε ότι «η λύση δεν βρίσκεται στα σχέδια δημοσιονομικών περικοπών» αλλά «σε μια Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που θα μπορεί να κάνει τη δουλειά της (...) χρηματοδοτώντας την ανάπτυξη και διαφυλάσσοντας την αγοραστική δύναμη των Ευρωπαίων».

Ο ίδιος αξιωματούχος προανήγγειλε σχέδιο για την «ανακατάληψη της βιομηχανίας» στη Γαλλία κάνοντας νύξεις για τη βιομηχανική πολιτική της Ευρώπης.

«Όσο εμείς ασχολούμαστε με την αποπληρωμή των δανείων κάποιες άλλες χώρες παράγουν τα προϊόντα του αύριο, οικοδομούν τη βιομηχανία του αύριο και σχεδιάζουν την τεχνολογία του αύριο» πρόσθεσε.

Ο Μοντεμπιούρ είναι εξέχον στέλεχος του Σοσιαλιστικού κόμματος της Γαλλίας καθώς είχε διεκδικήσει το χρίσμα του κόμματος για τις προεδρικές εκλογές του περασμένου Μαΐου. Τον περασμένο Νοέμβριο είχε κατηγορήσει τη γερμανίδα καγκελάρια ότι «ακολουθεί την πολιτική του Μπίσμαρκ» και ότι «επενδύει στην καταστροφή των άλλων χωρών της ευρωζώνης». Βέβαια είναι γνωστό ότι, όπου έχουν εφαρμοστεί πολιτικές όπως του ΔΝΤ και της κ Μέρκελ οι ηγέτες που τις εφήρμοσαν δεν εξελέγησαν ξανά ή μάλλον διαλυθήκαν εκλογικά.

Δεν νομίζω ότι μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι έχει άδικο ο κ Μοντεμπιούρ, έτσι λοιπόν μετά από αυτή την παράθεση και για μια πιο σφαιρική και πιο αξιόπιστη προσέγγιση των προβλημάτων θα πρέπει να εμβαθύνουμε όσο δυνατόν περισσότερο στα οικονομικά συστήματα και τα υποδείγματα τους. Να αναφερθούμε στον Κέινς ,να αναφερθούμε στους κλασικούς, στους νεοκλασικούς από τον Άνταμ Σμίθ στον Κάρλ Μάρξ από τον Τζόν Μεινάρτ Κέινς στον Μίλτον Φρίντμαν και από τον Πόλ Σάμιουελσον στον Χάγιεκ οι οποίοι υποστηρίζουν διάφορα οικονομικά μοντέλα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

Ο BROYNO AMABLE στο βιβλίο του το 2011 the diversity of capitalism αναφέρει ότι υπάρχουν πέντε μορφές καπιταλισμού συγκρίνοντας τις με το βαρλανσιανό σύστημα διαχωρίζει την δομή των αγορών και τα στάνταρτ που θέτουν οι νεοκλασικοί στην ανάλυση των οικονομιών την σχέση που έχουν με τον ανταγωνισμό και πόσο εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και πως αντιμετωπίζουν την εργασία. Καταλήγει δε στο ότι μπορεί ο καπιταλισμός να είναι ένας αλλά έχει πολλά σημεία αναφοράς και πολλά σημεία στα οποία μπορεί να διαφοροποιείται προσπαθεί να βρει κοινά χαρακτηριστικά και ομαδοποιεί τις χώρες που έχουν τα ομοιότητες .

Αντιλαμβάνεται ότι υπάρχει μια μορφή καπιταλισμού που έχει αναπροσαρμόσει την οικονομία της σύμφωνα με το προϊόν ,έχει χαμηλά εμπόδια στο επιχειρηματικό πνεύμα ,χαμηλούς διοικητικούς κανονισμούς, χαμηλό κρατικό έλεγχο στην δημόσια περιουσία. Υπάρχει μια άλλη μορφή που έχει ευέλικτη αγορά εργασίας μικρούς περιορισμούς στην ανανέωση προσωρινής εργασίας και πόλλες μικρές περιόδους στην εργασία, περιορισμένη προστασία των υπαλλήλων ακόμα και σε άδικη απόλυση ,περιορισμένη προστασία των ατομικών συμβάσεων και μικρός σύντομος χρόνος για την διαπραγμάτευση αμοιβών και πόλλοι εύκολη απόλυση σας θυμίζει κάτι !!!!!

Η τρίτη σε τάξη μορφή καπιταλισμού βασίζεται στην εταιρική διακυβέρνηση και στο οικονομικό της σύστημα με διασκορπισμένη ιδιοκτησία δημοσίων υπηρεσιών ,με

υψηλό ποσοστό συμμετοχής στις θεσμικές υποδομές ,αυτήν την οικονομία την χαρακτηρίζουν οι φίρμες και οι μεγάλες αγορές ,οικογενειακά ελεγχόμενες φίρμες .

Έδω μεγάλο ποσοστό της επιχειρηματικότητας στρέφεται προς την υψηλή τεχνολογία ,με υψηλή αποδοτικότητα των τραπεζών.Αυτο είναι το φιλελεύθερο μοντέλο του ευημερούς κράτους όπως της Αμερικής και του Καναδά

Τέλος το πέμπτο μοντέλο είναι βασισμένο στο εκπαιδευτικό σύστημα με πολύ διευρυμένη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και πολύ μεγάλη ανταγωνιστικότητα των πανεπιστήμιων και με παρά πολύ υψηλό ποσοστό συμμετοχής στο τριτοβάθμιο σύστημα εκπαίδευση .

Στην προσπάθεια να ξεμπερδέψουμε αυτό το κουβάρι πρέπει να ξετυλίξουμε την ιστορία της οικονομικής επιστήμης από τους κλασικούς στους νεοκλασικούς και από τον Τζόν Μείναρτ Κέινς στο Μίλτον Φρίντμαν. Καταλήξαμε ότι υπάρχουν φαινομενικές σχολές, η κενσιανή σχολή και οι κλασικοί.

Δεν θα μπορούσα να αναφέρω μεγάλους οικονομολόγους και να μην αναφέρω τον

ΣΜΙΘ

Ο Άνταμ Σμίθ, ένας Σκωτσέζος οικονομολόγος και ηθικός φιλόσοφος, θεωρείται ένας εκ των πρωτοπόρων της πολιτικής οικονομίας και ένας από τους εκπρόσωπους του σκωτσέζικου διαφωτισμού. Ο Σμιθ είναι ο συγγραφέας των έργων "Θεωρία των ηθικών συναισθημάτων" και "Ο πλούτος των εθνών" ένα έργο στο οποίο ο συγγραφέας κάνει την πρώτη προσπάθεια να μελετηθεί την ανάπτυξη της βιομηχανίας και του εμπορίου στην Ευρώπη. Αυτό το έργο ήταν μια τομή στην ακαδημαϊκή πειθαρχία και παρείχε μια από της πιο γνωστές δικαιολογίες του ελεύθερου εμπορίου και του καπιταλισμού.

Ο Άνταμ Σμίθ ισχυρίζεται ότι μέσα στον καπιταλισμό ένα άτομο που δρα για το προσωπικό του συμφέρον τείνει να προωθεί και το συμφέρον της κοινωνίας του. Επίσης πίστευε ότι κάθε άτομο εργάζεται για να αποκτήσει τα ετήσια έσοδα που χρειάζεται . Γενικά δεν επιδιώκει να προωθεί το κοινό συμφέρον προτιμά την δική του εργατικότητα και ασφάλεια προωθώντας το δικό του συμφέρον που αυτό καθοδηγείται από ένα αόρατο χέρι και είναι κατά του προστατευτισμού και της ρύθμισης των αγορών. Επιπλέον πίστευε στη θεωρία των ηθικών συναισθημάτων. Δρώντας συμφωνά με τις επιταγές της ηθικής μας, λειτουργούμε αναγκαστικά προς το συμφέρον της κοινωνίας και προωθούμε το καλό της ανθρωπότητας. Ο Σμιθ δεν ισχυρίστηκε ότι όλες οι εργασίες αναγκαστικά ωφελούν την κοινωνία. Υπέδειξε όμως ότι σε μια ελεύθερη οικονομία, οι άνθρωποι παράγουν αγαθά τα οποία επιθυμούν οι γείτονες τους. Επίσης είναι ο πρώτος οικονομολόγος που εγκαίνιασε ουσιαστικά τη πολιτική οικονομία, αφού ήταν ο πρώτος που συνέδεσε την οικονομία με την πολιτική διακυβέρνηση και λειτουργία του κράτους.

Ο Σμιθ θεωρείται και από τους αντιπάλους του αξεπέραστος με το έργο του "Ο πλούτος των εθνών". Απέδειξε ότι η μοναδική πηγή ευημερίας είναι η εργασία.

Ήταν από του πρώτους που έδωσαν βαρύτητα στο ιδιωτικό επιχειρείν και τα πλεονεκτήματα του εμπορίου και ήταν κατά της πολιτικής των κρατικών

παρεμβάσεων πιστεύοντας απόλυτα στην ιδιότητα της αγοράς να επιτυγχάνει την απόλυτη ισορροπία. Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ο Σμιθ γεννήθηκε πριν περίπου τριακόσια χρόνια τότε που η οικονομία είχε πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά. Όμως κάποιοι δείχνουν να το παραμερίζουν και απλά να παραμένουν οπαδοί σε μια νεοφιλελεύθερη τάση απελευθερωμένων αγορών με βασικό μοχλό τις ιδιωτικοποιήσεις ειδικά τη δεκαετία του 1970 που τα *chicago boys* και ο Μιλτον Φρίντμαν οι υπέρμαχοι του νεοφιλελευθερισμού κατέστησαν κυρίαρχη πολιτική άποψη με κάθε μέσο.

ΚΑΡΛ ΧΑΙΝΡΙΧ ΜΑΡΞ

Ο Κάρλ Μάρξ ήταν γερμανός πολιτικός φιλόσοφος και θεωρητικός του σοσιαλισμού. Είναι γνωστός με την ανάλυση της φιλοσοφίας της ταξικής πάλης. Έγραψε το Εβραϊκό ζήτημα το οποίο κάνει μια κριτική στην έννοια των πολιτικών δικαιωμάτων και της πολιτικής απελευθέρωσης. Η μαρξιστική προσέγγιση στην ανάλυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μας δίνει ένα συνδυασμό από αξιώματα τα οποία καταλήγουν μοιραία σε μια ιστορική πορεία προς τον παγκόσμιο κουμμουνισμό, σε μια ανθρωπότητα χωρίς κράτος, αδιατάρακτης ειρήνης και αταξικής κοινωνίας όπου η δικαιοσύνη θα πραγματοποιείται μέσα από την λογική, από τον καθένα ανάλογα με τις δυνατότητες του στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Ο Μαρξ πίστευε ότι πιο ολοκληρωμένη και απόλυτη μορφή δικαιοσύνης είναι η διάλυση του κράτους και αυτό θα συμβεί μόνο μέσα από την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας. Πίστευε ότι το κράτος είναι ο απόλυτος εκφραστής των παραγωγικών τάξεων. Η διάφορα στον καπιταλισμό είναι ότι σε αυτόν γίνεται ξεκάθαρος διαχωρισμός κράτους και ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Οι μαρξιστές, ένα ριζοσπαστικό κίνημα που άσκησε μεγάλη κριτική στον καπιταλισμό με την ανάπτυξη της θεωρίας του επαναστατικού προλεταριατικού σοσιαλισμού η αλλιώς κουμμουνισμού. Μια κριτική που είχε στηριχτεί όχι σε ηθικά επιχειρήματα όπως ο Σμιθ αλλά σε πολιτικό και κοινωνικό προβληματισμό. Ο Μαρξ ήταν ένας από εκείνους που αναγνώρισαν την δύναμη της βιομηχανικής επανάστασης και της ευημερίας που επιτύγχανε ο καπιταλισμός, ο οποίος θα εξαλείψει την φτώχεια αλλά κάποια στιγμή θα αυτοκαταστρεφεί κι έτσι μοιραία θα καταλήγαμε στον κουμμουνισμό. Αυτό το σύστημα θα ήταν ανώτερο από τον καπιταλισμό όπως ο καπιταλισμός ήταν ανώτερος από την φεουδαρχία.

Ο Μαρξ οραματίστηκε την κατάργηση λοιπόν της ατομικής ιδιοκτησίας και ως εκ τούτου μιας κοινωνίας χωρίς τάξεις. Πίστευε ότι η ιδιοκτησία ανήκει στην κοινωνία και πρέπει να χρησιμοποιείται για το καλό της ανθρωπότητας . Ωστόσο δεν είπε

τίποτα το πώς θα επιτευχθεί ένα τέτοιο εγχείρημα όταν ο Λένιν με τους μπολσεβίκους κατέλαβαν την εξουσία στην Ρωσία το 1917. Πίστευαν πως θα μπορούσε να εφαρμοστεί ο κουμμουνισμός μέσα από την εθνικοποίηση και την επέκταση του κρατισμού μέσα στην οικονομία. Το 1930 ο Στάλιν εγκαθίδρυσε μια καλά σχεδιασμένη οικονομία, ένα σύστημα κρατικού κολεκτιβισμού. Η κοινοκτημοσύνη κατέληξε να γίνει άκρατος κρατισμός που τον πέρασαν οι Ρώσοι ακόμα και στο σύνταγμα. Σας θυμίζει κάτι αυτό; Μοιραία το μυαλό πάει στην κ Μερκελ και την αγωνιώδη προσπάθεια να νομοθετήσουν οι χώρες της ευρωζώνης την λιτότητα στο σύνταγμα τους. Άραγε πως μπορεί να ταυτίζεται τόσο πολύ ένα συντηρητικό με ένα κουμμουνιστικό σύστημα. Η Ρωσία λοιπόν δημιούργησε ένα σύστημα κρατικού σοσιαλισμού.

Δράττομαι της ευκαιρίας για να αναφέρω ότι οι σοσιαλδημοκράτες έχουν γοητευθεί από το κράτος ως εργαλείο μέσω του οποίου μπορεί ο πλούτος να κατέχεται συλλογικά και η οικονομία να είναι ορθολογικά σχεδιασμένη. Εθνικοποίηση στην δύση έχει γίνει επιλεκτικά. Στόχος δεν είναι ο κρατικός κολεκτιβισμός αλλά μια μεικτή οικονομία.

Στην Αγγλία η κυβέρνηση των εργατικών κρατικοποίησε στρατηγικά μεγέθη της οικονομίας της, πολύ μεγάλες δηλαδή δομές όπως της βιομηχανίες άνθρακα βιομηχανίες χάλυβα ηλεκτρισμού και αερίου. Ωστόσο αργότερα και μετά την δεκαετία του 50 η κρατικοποίηση έγινε πιο επιλεκτική και κάποιες φορές υποστηρίχτηκε από τους σοσιαλδημοκράτες. Οι ιδιωτικοποιήσεις, κι έκαναν στροφή προς μια μεικτή οικονομία της δικαιοσύνης και της ισότητας.

Ακριβολογώντας ο μαρξισμός ως σκέψη γεννήθηκε μετά τον θάνατο του Μαρξ το 1883 από το παλιό συνεργάτη του τον Engels με αναφορά στον διαλεκτικό σοσιαλισμό ο οποίος αποτέλεσε και την βάση που κυβερνήθηκε η Ρωσία επί κουμμουνισμού. Είναι πολλοί αυτοί που χαρακτηρίζουν το Μαρξ ως οικονομικό Ντετερμινιστή ή ακόμα και ανθρωπιστή σοσιαλιστή.

Εντούτοις όμως είναι σαφές ότι ο Engels είχε αναπτύξει ένα σοσιαλισμό που είχε σαν μέλημα την κοινωνική και ιστορική εξέλιξη και όχι την στείρα κριτική του καπιταλισμού.

ΦΡΙΝΤΡΙΧ ΧΑΓΙΕΚ

Ο ΧΑΓΙΕΚ ακολουθώντας τη σκέψη του Χιουμ "πως σπάνια η ελευθερία οπουδήποτε είδους δεν χάνεται με μιας" μελετά τη σχέση ατομικής ελευθερίας και κολεκτιβισμού. Εξετάζει τις σοσιαλιστικές ρίζες του ναζισμού και τις ολοκληρωτικές τάσεις που υπάρχουν σε κάθε μορφή κολεκτιβισμού δεξιού ή αριστερού καθώς και

τους κινδύνους που εμπεριέχουν για κάθε άτομο. Επηρεασμένος σε μεγάλο βαθμό από τον Σμιθ ένα οικονομολόγο που το δόγμα του το έγραψε 300 χρόνια πριν αλλά και από τους Μπέρκ Μοντεσκιέ και τον Μιλ στρέφεται κατά τον υπερβολών του κενσιανού ορθολογισμού, δηλαδή το σύνολο της κοινωνίας μπορεί να ανεχτεί νόμους εύκολα κατανοήσιμους. Ο Χαγιεκ τοποθετείται με διανοητική μετριοπάθεια πολέμιος της σοσιαλιστικής θεωρίας, αποτελεί ένα αλαζονικό ανθρωπισμό με περίσσια αλαζονεία. Ο Χαγιεκ στον λόγο του τονίζει την σημασία της παράδοσης στην κοινωνική εξέλιξη, την ανθρωπινή δράση αντί του ανθρώπινου σχεδιασμού.

Το 1974 βραβεύεται με το βραβείο νόμπελ υπήρξε εμπνευστής της περίφημης Mont pelerin society στην οποία συγκαταλέγονται σημαντικές προσωπικότητες της φιλελεύθερης σχολής, ενώ συνέβαλε στην δημιουργία πολλών δεξαμενών σκέψης όπως το atlas foudration. Ο Χαγιεκ ήταν ένας από τους πολεμίους της κενσιανής θεωρίας και του κρατικού παρεμβατισμού και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αποδυνάμωση του την δεκαετία του 70. Ασκούσε μεγάλη επιρροή στις κυβερνήσεις με απόγειο την Μάργκαρετ Θάτσερ που είχε ευλαβική πειθαρχία στο βιβλίο του “constitution of liberty” με τα γνωστά σε όλους μας αποτελέσματα. Το κέντρο του Λονδίνου να παραλύει και τα μεγαλύτερα συνδικάτα να κλείσουν με κάθε τρόπο.

Ο μεθοδολογικός ατομικισμός του Χάγιεκ παρουσιάζει κοινά γνωρίσματα, αν και δεν ταυτίζεται, με την επιστημονική μεθοδολογία του Καρλ Πόππερ, όπως αναπτύσσεται στο έργο του The Logic of Scientific Discovery. Ειδικότερα στη μελέτη της οικονομίας ακολουθεί και εξελίσσει τη μεθοδολογία του Carl Menger, ειδικά ως προς τις έννοιες «του χρόνου και του λάθους» (time and error) στις οικονομικές αποφάσεις των ατόμων. Όπως γράφει χαρακτηριστικά, «...στην “ατομικιστική” μέθοδο οφείλουμε κάθε γνώση των οικονομικών φαινομένων που κατέχουμε».

Ωστόσο, ο Χάγιεκ στέκεται ταυτόχρονα κριτικά απέναντι στον μεθοδολογικό ατομικισμό που προσεγγίζει τα άτομα ως στατικά κι αμετάβλητα δρώντα υποκείμενα. Έτσι, μεταφέροντας τη σκέψη του στο πεδίο της οικονομίας, θεωρεί προβληματική και παραπλανητική την έννοια του homo economicus (έννοια κυρίαρχη στα νεοκλασσικά οικονομικά) καθώς προϋποθέτει πως τα άτομα κάνουν οικονομικούς υπολογισμούς στη βάση αμετάβλητων προτιμήσεων. Τούτο με τη σειρά του, οδηγεί στον «επιστημονισμό» (scientism) και τον «κονστρουκτιβιστικό ορθολογισμό» (constructivist rationalism), δηλαδή τη δυνατότητα της ενσυνείδητης καθοδήγησης της κοινωνίας προς συγκεκριμένους στόχους.

Σήμερα ο Χάγιεκ και η σχολή του παραμένουν επίκαιρες μιας και η σκέψη του μαζί και του Φρίνμαν είναι το κύριο δόγμα της εποχής. Αλλά ο Χαγιεκ ανέπτυξε και μια πολιτική υπεράσπιση του φιλελευθερισμού, ότι όλες οι αντιφιλελεύθερες δυνάμεις συνασπίζονται κατά του φιλελευθερισμού με αποτέλεσμα να γίνεται συμπαθής. Πρέπει να του αναγνωρίσουμε βεβαία ότι μας βοήθησε να καταλάβουμε το κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης. Ο Χαγιεκ συνέβαλε όσο κανείς στην αποδόμηση των θεωριών περί τέλους της ιστορίας των ιδεολογιών και της γραμμικής πορείας της ιστορίας. Τώρα και εξήντα χρόνια η πολιτική που χάραξε ο Χαγιεκ έχει απορροφηθεί πολύ στην κοινωνική ευημερία.

Η οικονομία για τον Χάγιεκ είναι ακόμη ένα πολύπλοκο σύστημα επικοινωνίας, συντονισμού, αλληλεπιδράσεων και προσαρμογών μεγάλου αριθμού αθέλητων ενεργειών. Ιδιαίτερα σημαντικό για την μετέπειτα εξέλιξη της σκέψης του υπήρξε το άρθρο του «The Trend of Economic Thinking». Ο Χάγιεκ επαναλαμβάνει τη θέση του Μίξες πως η κοινωνία είναι «οργανισμός» και όχι «οργάνωση» και εισάγει την έννοια της «καταλλαξίας» (catallaxy), δηλαδή τη τάξη που προκύπτει από τον συντονισμό των επιμέρους συναλλαγών (exchange) σε μία αγορά. Η καταλλαξία αποτελεί την οργανωτική αρχή της αυθόρμητης τάξης του συνόλου των κοινωνικών συναλλαγών και η οποία αντιδιαστέλλεται από την οικονομία, την ιεραρχική οργάνωση των συναλλαγών για την επίτευξη συγκεκριμένων σκοπών. Οι απόψεις του Χάγιεκ για την οικονομία σχηματοποιήθηκαν γύρω από την επιστημονική διαμάχη αναφορικά με την αγορά ως προϋπόθεση αποτελεσματικού οικονομικού σχεδιασμού. Πρόκειται για το περίφημο «calculation debate» που κυριάρχησε στις αναζητήσεις της οικονομικής θεωρίας των δεκαετιών του '30 και του '40.

Το έργο του Mises κατέχει κεντρική θέση στο ερευνητικό πρόγραμμα (research program) του Χάγιεκ. Ο Χάγιεκ υποστήριξε και εξέλιξε τις θέσεις του Mises για το ανέφικτο του σοσιαλιστικού σχεδιασμού προσθέτοντας τη δική του οπτική για την ατελή και κατακερματισμένη γνώση. Η σχετική διαμάχη πυροδοτήθηκε το 1922 από τον Mises που υποστήριξε την αναγκαιότητα του μηχανισμού των τιμών για τον ορθολογικό οικονομικό υπολογισμό (calculation).

Είναι σημαντικό να θυμόμαστε το ιστορικό πλαίσιο της διαμάχης καθώς, τότε σοσιαλισμός σήμαινε κολεκτιβισμός, δηλαδή εθνικοποίηση των μέσων παραγωγής και τον λεπτομερή κεντρικό σχεδιασμό για την υποκατάσταση της «άναρχης» καπιταλιστικής παραγωγής από την επιστημονική διαχείριση της.

ΜΙΛΤΟΝ ΦΡΙΝΤΜΑΝ

Ο Μίλτον Φριντμαν είναι ένας επιφανής οικονομολόγος που ταύτισε το όνομα του με τον πρόεδρο των ΗΠΑ Ροναλτ Ρίγκαν. Γεννήθηκε το 1912 και πέθανε το 2006. Ο Φριντμαν είναι ένας από τους εμπνευστές της μονεταριστικής σχολής στα οικονομικά. Μιας σχολής που αντίθετα με της κενσιανής που υποστηρίζουν τις κρατικές παρεμβάσεις στην οικονομία ο Φριντμαν πίστευε ότι όχι μόνο οι κρατικές παρεμβάσεις είναι αντιπαραγωγικές αλλά είναι και αντίθετες με τις αξίες της ανοικτής οικονομίας, μιας και αντίκεινται στην ελευθερία των ατόμων. Από τις μεγαλύτερες εκθέσεις του είναι εκείνη που υποστηρίζει ότι οι τράπεζες πρέπει να ακολουθούν αυστηρούς κανόνες στην προσφορά χρήματος. Επίσης πίστευε ότι το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας πρέπει να αντικατασταθεί με έναν αρνητικό συντελεστή εισοδήματος. Όπως ακόμα ότι η δημόσια εκπαίδευση δεν πρέπει να είναι δημόσια αλλά να αντικατασταθεί με ένα πρόγραμμα κουπονιών που θα δίνεται στον

μαθητή και αυτός να διαλέγει το εκπαιδευτήριο που προτίμα. Ο Φρίντμαν είναι ένας από τους επικεφαλής της κυβέρνησης Ρίγκαν και ένας από τους εμπνευστές για την δημιουργία επαγγελματικού στρατού .

Ένας από τους πολεμίους του κενσιανισμού και πρωταγωνιστής του φιλελευθερισμού στον δυτικό κόσμο και ως εκφραστής της μονεταριστική σχολής απαξίωσε τον κενσιανισμό πολλές φορές διαστρεβλώνοντας τον. Αποκορύφωμα την έκδοση του βιβλίου του *“A theory of the consumption function”* στο οποίο διαστρέβλωσε τον κενσιανισμό συσχετίζοντας το διαρκές εισόδημα με την κατανάλωση , αποσυνδέοντας από το τρέχον, απογυμνώνοντας έτσι το κενσιανισμό από την βασική του υπόθεση. Ο Φρινμαν «διετέλεσε» αρχηγός της δυναμικής σχολής που με τερτίπια καταστράτηγησε τον κενσιανισμό.

Παρέλαβε την ποσοτική θεωρία του χρήματος και απέδειξε ότι το χρήμα μετρά και δεν αποτελεί απλώς το πέπλο της οικονομίας ,ότι ο δε πληθωρισμός σχετίζεται θετικά με την προσφορά του χρήματος. Μια από τις σπουδαίες ανακαλύψεις του είναι η ανάπτυξη της ιδέας του φυσικού ποσοστού ανεργίας και ερμήνευσε τον στασιμοπληθωρισμό με την μακροχρόνια καμπύλη ΦΙΛΛΙΠΣ, με την οποία απέδειξε ότι το ποσοστό της ανεργίας παραμένει ανεπηρέαστο τόσο από την νομισματική όσο και την δημοσιονομική πολιτική. Έτσι κατέρριψε το δόγμα των κρατικών παρεμβάσεων .

Η κλασική ιδεολογική διαμάχη ανάμεσα στον Κέινς και τον Φρίντμαν αφορά την απάντηση στην ερώτηση: *«Ποια οικονομική πολιτική είναι η καταλληλότερη σε περίοδο ύφεσης;»*. Ο Κέινς ήταν υπέρ ενός εκτενέστερου ρόλου του κράτους, όπου με το τύπωμα χρήματος και μέσα από τις δημόσιες επενδύσεις, μειώνουμε την ανεργία και αναθερμαίνουμε την οικονομική δραστηριότητα. Ο Φρίντμαν, αντιθέτως, υπεστήριζε την ελαχιστοποίηση της κρατικής παρέμβασης (όπως στην ρύθμιση των επιτοκίων) και την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς, αφού η *«ποσότητα του διαθέσιμου χρήματος πρέπει πάντοτε να αντανακλά τον παραγόμενο πλούτο»*.

Ο μονεταρισμός

Δημιούργημα του Φρίντμαν είναι ο *μονεταρισμός*, η θεωρία σύμφωνα με την οποία η αύξηση της ποσότητας του χρήματος σε μια οικονομία, με κρατική παρέμβαση μέσω δημοσιονομικής ή νομισματικής πολιτικής, οδηγεί τελικά σε άνοδο των τιμών και αύξηση του πληθωρισμού. Θεωρείται ότι η διακύμανση στην προσφορά χρήματος έχει επίδραση στο πραγματικό παραγόμενο προϊόν μόνο βραχυπρόθεσμα, ενώ μακροπρόθεσμα επηρεάζει μόνο το επίπεδο των τιμών. Επιπρόσθετα, η μονεταριστική εκδοχή της μακροοικονομικής θεωρίας ερμηνεύει τους κύκλους ύφεσης / ανάπτυξης ως ένα κατεξοχόν νομισματικό (χρηματικό) φαινόμενο.

Προϋπόθεση του μονεταρισμού είναι ότι τον κύριο οικονομικό ρολό τον έχει η ανταγωνιστικότητα με οργανωμένο τον ιδιωτικό τομέα και χωρίς κρατική παρέμβαση. Επίσης ότι τα αποτελέσματα στην πραγματική οικονομία είναι βραχυχρόνια και αβέβαια. Δεν θα μπορούσαμε να αναφερθούμε στο μονεταρισμό και να μην αναφερθούμε στον άτλαντα του μονεταρισμού Πολ Βολκερ που νίκησε τον στάσιμο- πληθωρισμό με ένα μεγάλο κύμα αποκρατικοποιήσεων και την κατάργηση του κρατικού παρεμβατισμού σε ολόκληρο τον κόσμο. Ο Μίλτον Φρίντμαν μετά την

τεράστια επιτυχία του μονεταρισμού και την εγκαθίδρυση των sicago boys σαν παγκόσμια σχολή του μονεταρισμού έγραψε το βιβλίο του capitalism and freedom.

Ο Φρίντμαν πήρε στα χέρια του την παλιά και ανυπόληπτη κλασική ποσοτική θεωρία του χρήματος και της έδωσε νέα πνοή. Ένα από τα χαρακτηριστικά των κλασικών οικονομικών είναι η πεποίθηση για τη λεγόμενη «ουδετερότητα του χρήματος». Θεωρείται ότι τα άτομα δεν έχουν τη λεγόμενη «ψευδαίσθηση του χρήματος», αλλά αντίθετα ενδιαφέρονται για την πραγματική αγοραστική δύναμη του εισοδήματός τους, και όχι για το ονομαστικό εισόδημα σε απόλυτο αριθμό χρηματικών μονάδων. Για παράδειγμα, τα άτομα προτιμούν αύξηση μισθών 6% και πληθωρισμό 4% (πραγματική αύξηση 2%) παρά αύξηση μισθών 8% και πληθωρισμό 10% (πραγματική μείωση 2%). Ο μονεταρισμός ερμηνεύει τα εμπειρικά (ιστορικά) δεδομένα κατά τρόπο που δείχνει ότι τα άτομα ή τέλος πάντων η οικονομία αθροιστικά συμπεριφέρεται σύμφωνα με το κεϋνσιανό υπόδειγμα βραχυπρόθεσμα και σύμφωνα με το κλασικό υπόδειγμα μακροπρόθεσμα.

Τα παιδιά από το Σικάγο

Ο Φρίντμαν δεν ήταν ένας οποιοσδήποτε καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Σικάγου. Ήταν ένας γκουρού, ένας άγιος. Δεν είχε μαθητές, αλλά πιστούς. Φοιτητές έτρεχαν στα σεμινάρια να πάρουν κάτι απ' την αγιοσύνη του και μετά, με το ζήλο των νεοφώτιστων σκορπίζονταν σε διάφορα μέρη του κόσμου να τη μεταλαμπαδεύσουν. Το όνομα του Φρίντμαν και των υπολοίπων της σχολής του Σικάγου συνδέονται με τις αλλαγές της οικονομικής πολιτικής που εφήρμοσαν τα χουντικά καθεστώτα στην Χιλή, την Αργεντινή και άλλες Λατινοαμερικάνικες χώρες. Η επιρροή αυτή έμεινε στην οικονομική ιστορία ως «τα παιδιά από το Σικάγο». Στον Φρίντμαν επίσης αποδίδεται η θεωρία του *δόγματος του σοκ* ή *θεραπείας σοκ* που βασίζεται στην ιδέα ότι μια οικονομική κρίση ή ένα γεγονός καταστροφής ή πολέμου, είναι η ευκαιρία για μεγάλες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις σε ένα κράτος.

Η επιτυχία της πολιτικής αυτής βασίζεται στο γεγονός ότι ο φόβος και οι ενοχές για τα αποτελέσματα της κρίσης ή της καταστροφής κάνει τους πολίτες ανεκτικούς και απαθείς σε επαναλαμβανόμενες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις ακριβώς επειδή πιστεύουν ότι κάτι άλλο χειρότερο έρχεται.

Το Δόγμα του Σοκ είναι ένα από τα ελάχιστα βιβλία που μας βοηθούν να καταλάβουμε το παρόν, καθώς αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη ανάλυση της συγκαλυμμένης ιστορίας της εποχής μας. Μια συναρπαστική περιγραφή της νέας παγκόσμιας τάξης, που βρίσκεται σε κατάσταση αμόκ. Η ανάλυση του καπιταλισμού της καταστροφής επιχειρείται από την Κλάιν με τέλεια διωλισμένη οργή, που διοχετεύεται μέσα από αδιάσειστα δεδομένα. Σε αυτή την πρωτοποριακή εναλλακτική ιστορία της πλέον κυρίαρχης ιδεολογίας της εποχής μας, της οικονομικής επανάστασης των ελεύθερων αγορών του Μίλτον Φρίντμαν, η Ναόμι Κλάιν αμφισβητεί το διαδεδομένο μύθο ότι η παγκόσμια νίκη του νεοφιλελεύθερου κινήματος υπήρξε ειρηνική. Καταδεικνύει ότι, από τη Χιλή του 1973 μέχρι το σημερινό Ιράκ, ο Φρίντμαν και οι υποστηρικτές του εκμεταλλεύτηκαν επανειλημμένα τη βία και μια σειρά από τρομακτικά σοκ για να επιβάλουν τις ακραίες πολιτικές τους. (Που οι περικοπές είναι της τάξεως του 30%.)

Αποκαλύπτεται η εντυπωσιακή ομοιότητα ανάμεσα στις ανακριτικές τεχνικές της CIA και στις εκβιαστικές τεχνικές της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ, στην προσπάθειά τους να επιβάλουν τον καπιταλισμό της καταστροφής σε ολόκληρο τον κόσμο. Είναι ικανό να προκαλέσει τσουνάμι ντροπής-αλλά και πολιτικής δράσης, για να σταματήσει επιτέλους η θεραπεία – σοκ.

Τάδε Έφη... Φρίντμαν

Ο πληθωρισμός είναι μια μορφή φορολογίας που επιβάλλεται χωρίς νόμο.

Δεν υπάρχει δωρεάν γεύμα.

Η λύση της κυβέρνησης σ' ένα πρόβλημα είναι συνήθως εξίσου κακή με το πρόβλημα.

Η ιστορία καταδεικνύει ότι ο καπιταλισμός είναι αναγκαία συνθήκη για την πολιτική ελευθερία. Δεν είναι όμως και ικανή συνθήκη.

Δεν υπάρχει ούτε μια γραμμή στον «Πλούτο των Εθνών» [του Adam Smith] που να μην ισχύει μέχρι σήμερα.

Πολλοί ζητούν η κυβέρνηση να προστατέψει τον καταναλωτή. Ένα πολύ πιο επείγον πρόβλημα είναι να προστατευθεί ο καταναλωτής από την κυβέρνηση.

Τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη εφάρμοσαν για πρώτη φορά στην πράξη ο δικτάτορας Αουγκούστο Πινοσέτ στη Χιλή, η κυβέρνηση των Συντηρητικών υπό τη Μ. Θάτσερ στην Μ. Βρετανία και η κυβέρνηση των Ρεπουμπλικάνων υπό τον Ρ. Ρήγκαν στις ΗΠΑ.

Τα "Ρηγκανόμικς" (λογοπαίγνιο για τις ακραία νεοφιλελεύθερες οικονομικές αντιλήψεις της κυβέρνησης Ρήγκαν) αποδείχτηκαν καταστροφή για την αμερικανική εργατική τάξη. Την εποχή του Ρήγκαν η αμερικανική οικονομία γνώρισε τη χειρότερη στασιμότητα των τελευταίων δεκαετιών. Η αξία των μισθών είχε καταβαραθρωθεί και η φτώχεια είχε αυξηθεί κατά 20%. Το Νοέμβριο του 1986 δημόσια αρνήθηκε ότι η κυβέρνησή του πουλούσε παράνομα όπλα στο Ιράν για να χρηματοδοτήσει τον αγώνα των Κόντρας στη Νικαράγουα.

Αρκετοί πιστεύουν ότι κάτι τέτοιο συνέβη και στη Μεγάλη Βρετανία επί πρωθυπουργίας Μάργκαρετ Θάτσερ με αφορμή τον πόλεμο στα Φώκλαντ, ενώ και ότι στη χώρα μας η πρόσφατη οικονομική κρίση αντιμετωπίζεται με το δόγμα του σοκ.

Ο Φρίντμαν αποτελεί σήμερα ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα πρόσωπα - σύμβολα στην

ιστορία του καπιταλισμού, αφού έχει είτε φανατικούς οπαδούς είτε ορκισμένους εχθρούς.

ΠΟΛ ΣΑΜΙΟΥΕΛΣΟΝ

Ο Σαμιουελσον θεωρείται από πολλούς, ως ο πατέρας της μοντέρνας οικονομίας και ένας από τους οποίους έχει ζήσει τις περισσότερες κρίσιμες οικονομικές περιόδους από το κραχ του 29, που διατέλεσε σύμβουλος στον πρόεδρο Κενεντι και Ρουσβελτ και ίσως και ο δημιουργός του νιου ντηλ. Με αυτόν οι δημοκρατικοί πρόεδροι στις ΗΠΑ εφήρμοσαν στην πράξη την κενσιανή θεωρία περί κρατικού παρεμβατισμού.

Ως οικονομικός σύμβουλος, ο Σαμιουελσον του προέδρου Κενεντι στις αρχές της δεκαετίας του '60 εισηγήθηκε την μακροβιότερη εικονική πολιτική η οποία έφερε χρόνια ευημερία στις ΗΠΑ με χαρακτηριστικούς πυλώνες την φορολογία και νομισματική πολιτική. Ο Σάμιουελσον στηριζόμενος στην σκέψη και τις επισημάνσεις του Κεινς, τη διδακτορική διατριβή του οικονομολόγου με τίτλο «*Τα θεμέλια της Οικονομικής Ανάλυσης* (εκδόθηκε το 1947)», αποτελεί θεμελιώδη εργασία για τα σύγχρονα οικονομικά μαθηματικά. Στο έργο αυτό ο Σάμιουελσον πραγματεύεται με μαθηματική μέθοδο τα σπουδαιότερα οικονομικά προβλήματα, ενώ σε άλλο έργο, με τίτλο *Οικονομικά*, ασχολήθηκε με τις οικονομικές επιδράσεις.

Ο Πολ Σάμιουελσον θεώρησε ότι η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί εργαλείο για την ανάπτυξη, αλλά η ανάπτυξη προϋποθέτει τόνωση της ζήτησης και της απασχόλησης και αυτό ακόμα και αν είναι εις βάρος του πληθωρισμού και του ελλείμματος. Το να αφήνεις τις τιμές να ανεβαίνουν είναι το μόνο που μπορείς να κάνεις για να εξασφάλισεις την ανθρώπινη ευημερία.

Ενας νέος καθηγητής του MIT δημοσίευε ένα βιβλίο με τίτλο «*Θεμέλια της Οικονομικής Ανάλυσης*», τρία χρόνια μετά τον τερματισμό του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Η μαθηματική προσέγγιση στα οικονομικά που πρότεινε σήμανε μια επανάσταση για τον κλάδο. Οι επιπτώσεις της μαθηματικοποίησης των οικονομικών ήταν μάλλον μικτές. Το μειονέκτημα ήταν πως ο μαθηματικός συντελεστής απέκτησε τέτοια ισχύ στην καθοδήγηση των προγραμμάτων οικονομικών των αμερικανικών πανεπιστημίων που όλοι όσοι επιτυγχάνουν να συλλάβουν την ουσία κάποιων οικονομικών εννοιών για να εξηγήσουν στη βάση αυτών ανθρώπινες συμπεριφορές χάνουν έδαφος σε σχέση με τους μαθηματικούς. Το πλεονέκτημα ήταν ότι ο Σάμιουελσον χρησιμοποίησε σε ορισμένες περιπτώσεις τα μαθηματικά για να δώσει απαντήσεις σε ζητήματα που δεν είχαν επιλυθεί σε θεωρητικό επίπεδο επί δεκαετίες. Όπως δήλωσε ο επίσης βραβευμένος με Νόμπελ Ρόμπερτ Λούκας του πανεπιστημίου του Σικάγο σε συνέντευξή του το 1982, «*παραλάμβανε τους ακατανόητους λεκτικούς διαξιφισμούς που συνεχίζονταν και έθετε τέλος. Διατύπωνε το ζήτημα κατά τρόπο όπου το ερώτημα μπορούσε να απαντηθεί και έδινε την απάντηση*».

Ο Σαμιουελσον αντιλήφθηκε ότι η οικονομία έχει πολλές παραμέτρους οι οποίες αλληλοεξαρτώνται όπως είναι η κατανάλωση. Το διεθνές εμπόριο και η δημόσια οικονομική. Επίσης μπορούμε να πούμε ότι κατάφερε να συμμαζέψει την οικονομική θεωρία που μέχρι πρότινος ήταν διασκορπισμένη έθεσε ερωτήματα του τύπου τι όφελος υπάρχει στο να γνωρίζει ένας νεαρός μαύρος ότι ένας εργοδότης πρέπει να

τον πληρώσει 2 δολάρια την ώρα αν το γεγονός ότι πρέπει να πληρωθεί αυτό το ποσό τον εμποδίζει να εργαστεί;».

Ήταν κάτι τέτοια σχόλια που είχαν προκαλέσει την οργή της αριστεράς. Κι όμως ο Σάμιουελσον ήταν ένας φιλελεύθερος κεϋνσιανός, και ο πλέον γνωστός αντίπαλος του ύστερου φιλελεύθερου μονεταριστή Μίλτον Φρίντμαν. Οι δύο άνδρες εκτιμούσαν ο ένας τον άλλον αλλά ήταν ο Φρίντμαν που άσκησε, συν τω χρόνω, διανοητική επιρροή στον Σάμιουελσον.. Σε αντίθεση με τον Φρίντμαν όμως, ο Σάμιουελσον δεν έτρεφε καμιά παθιασμένη πίστη στην αξία των ελεύθερων αγορών ή, αντιστρόφως, της κρατικής παρέμβασης στις αγορές. Τον ενδιέφεραν περισσότερο οι θεωρητικές επεξεργασίες για κατάθεση νέων αποδείξεων, η επίδειξη τεχνικών ικανοτήτων, η ανατροπή μιας έξυπνης πρότασης, η καλύτερη κατανόηση του κόσμου.

Ο Σάμιουελσον χαρακτηρίζει την μορφή του πολιτεύματος επί ήμερων ακραίου φιλελευθερισμού ως πλουραλιστική δημοκρατία των λόμπι δηλώνει επίσης ότι όταν ο σατανάς κάνει δώρα στους πολιτικούς ,προσδοκά σε κάποιο αντίτιμο ,έλπισε ότι χώρες όπως οι Αμερική, ΕΕ θα απομακρυνθούν από τον ακραίο φιλελευθερισμό διότι γνώριζε ότι ο καπιταλισμός δημιουργεί κρίσεις και το μάρμαρο θα το πληρώσει το κράτος άρα θα παρέμβει άρα η θεωρεία του Μίλτον Φριντμαν καταρρίπτεται .Υστερα από μια χρηματοπιστωτική φούσκα είναι αναπόφευκτα η επαναφορά στον κρατικό παρεμβατισμό ο οποίος θα διαρκέσει μεγάλο διάστημα και θα επεκταθεί και σε άλλους τομείς.

TZON MEINAPNT KEYNΣ

Ο Κέυνς είναι ίσως ο μεγαλύτερος ηγέτης της ανθρώπινης οικονομίας, γεννήθηκε στις 5 Ιουνίου του 1883 κι έζησε έως τις 21απριλίου 1946. Καθηγητής πανεπιστήμιου και κρατικός υπάλληλος δημιούργησε με τα έργα του μια ξεχωριστή σχολή την λεγόμενη κευνσιανή σχολή. Με το έργο του "The general of employment ,interest and money " έκανε μια επανάσταση στα οικονομικά . Όλοι μας κάποια στιγμή ακούσαμε την λέξη κευνσιανισμός ή κευνσιανή σχολή μια σχολή που δίδαξε την ρύθμιση της οικονομίας ,και την αναδιανομή του εισοδήματος προς της κατώτερες κοινωνικές τάξεις μέσω κοινωνικών και άλλων παροχών. Ο Κέυνς σε περιόδους κρίσεων πρότεινε τη αύξηση των δημοσίων δαπανών για να καλύψουν το έλλειμμα της ζήτησης που μακροπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της ανεργίας. Οι δαπάνες μπορεί να δίνονται με την μορφή επιδομάτων, αλλά κύριος στόχος είναι η επανόρθωση της οικονομίας .Η αύξηση της φορολογίας σε περίοδο κρίσης φέρνει διαφορετικό αποτέλεσμα από το επιθυμητό

Η κύρια συμβουλή του Κέυνς είναι ο ισχυρισμός ότι η ελεύθερη οικονομία θα έρθει σε μια κρίση που δεν θα μπορεί να ξεφύγει μόνη της, είναι δηλαδή η κατάρρευση του δόγματος του Φρόντμαν. Ο Κέυνς έδειξε ότι υπό προϋποθέσεις η οικονομία μπορεί να έρθει σε ένα σημείο με υψηλή ανεργία και χαμηλό εισόδημα και αυτό είναι επίκαιρο όσο ποτέ στις μέρες μας αν και αυτοί που ασκούν την κυβερνητική πολιτική δεν το κατανοούν. Αυτό συμβαίνει διότι για κάποιο λόγο χαμηλώνει η ζήτηση ,όταν αποταμιεύουν πολύ και καταναλώνουν λίγο. Εκεί η κεντρική τράπεζα θα πρέπει να αυξομειώσει το επιτόκιο μέχρι οι άνθρωποι να αρχίσουν να αποταμιεύουν λιγότερο. Όταν τα επιτόκια είναι αρκετά χαμηλά η κεντρική τράπεζα δεν μπορεί να τα χαμηλώσει περισσότερο έτσι το έλλειμμα της ζήτησης χαμηλώνει, οι εταιρίες δεν βρίσκουν καταναλωτές με αποτέλεσμα να απολύουν κόσμο και να μειώνεται κι άλλο η κατανάλωση. Μια από τις μεγαλύτερες παρακαταθήκες στην οικονομία που έκανε ο Κέυνς ήταν στο κραχ του 1929 Ο Κέινς πρότεινε σε τόσο ειδικές περιπτώσεις μια και τα λάθη της κεντρικής τράπεζας ήταν τεράστια και η κρατική παρέμβαση έδειχνε αναγκαία να αυξηθούν οι δημοσιές δαπάνες και να παρουσιάζει υψηλή ελλείμματα. Μια από της πιο διαδεδομένες εκφράσεις του είναι ακόμα και να πληρώνουμε τους εργάτες να ανοίγουν και να κλείνουν τρύπες αυτό θα έκανε καλό στην οικονομία .Βεβαία θα πρέπει να πούμε ότι ο Κέυνς έλεγε ότι δεν χρειάζεται να ερχόμαστε σε τέτοιες σπατάλες αρκεί μόνο να καταλάβουμε πως λειτουργεί ο νομός της προσφοράς και της ζήτησης. Προς θεού να μην υπερβάλουμε και πούμε ότι η ηλιθιότητα και η σπάταλη είναι αναπτυξιακό εργαλείο.

Η ΚΕΥΝΣΙΑΝΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κεντρικός στόχος της ανάλυσης μας είναι να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο ασκείται η οικονομική πολιτική, η νομισματική και η δημοσιονομική. Για το λόγο

αυτό, είναι αναγκαία και ικανή συνθήκη η ανάλυση του τρόπου σχηματισμού της καμπύλης συνολικής προσφοράς και συνολικής ζήτησης.

ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Βραχυχρόνια περίοδος σημαίνει ότι οι παραγωγικοί συντελεστές παραμένουν σταθεροί και μόνο ο συντελεστής εργασία μπορεί να μεταβάλλεται. Με άλλα λόγια, δεν υπάρχουν τεχνολογικές μεταβολές.

Η πλευρά της προσφοράς (καμπύλη προσφοράς) του προϊόντος

Αρχικές Υποθέσεις του υποδείγματος μας.

1) Οι εργαζόμενοι προσφέροντας τις υπηρεσίες τους στην αγορά εργασίας ενδιαφέρονται για το χρηματικό (ονομαστικό) εισόδημα τους και συνεπώς εξαρτούν την προσφορά εργασίας από το χρηματικό μισθό W . Δηλαδή, οι εργαζόμενοι διακατέχονται από την αυταπάτη του χρήματος.

2) Από τη στιγμή που στην αγορά εργασίας θα διαμορφωθεί ένα επίπεδο χρηματικών μισθών, έστω $W = W_0$, το επίπεδο αυτό εκλαμβάνεται από τους εργαζομένους σαν το κατώτατο επίπεδο των χρηματικών μισθών που γίνεται από αυτούς αποδεκτό. Δηλαδή, οι χρηματικοί μισθοί γίνονται εντελώς άκαμπτοι προς τα κάτω, αλλά πλήρως εύκαμπτοι προς τα πάνω.

3) Η συνάρτηση παραγωγής παρουσιάζει φθίνουσες αποδόσεις κλίμακας στη μεταβολή ενός παραγωγικού συντελεστή.

Τα βήματα τα οποία πρέπει να ακολουθήσουμε για να εξάγουμε την καμπύλη συνολικής προσφοράς του προϊόντος είναι:

- α) Ορισμός της συνάρτησης παραγωγής
- β) Απεικόνιση της συνολικής ζήτησης εργασίας
- γ) Απεικόνιση της συνολικής προσφοράς εργασίας
- δ) Ισορροπία στην αγορά εργασίας

Η Συνολική Συνάρτηση Παραγωγής

$Y = F(L)$, Y = προϊόν, L = εργασία

Η συμβουλή του Κεινς στην οικονομία είναι για πόλλους ανεκτίμητη. Είναι ο πρώτος οικονομολόγος που υποστήριξε ότι σε μια καπιταλιστική οικονομία θα υπάρξει κάποια στιγμή που η κρατική παρέμβαση θα είναι αναγκαία καθώς η οικονομία δεν θα μπορεί να βγει από μονή της από την κρίση και ότι οι ελεύθερες αγορές δεν ρυθμίζονται από μονές τους. Είναι αυτός που είπε ότι σε μια περίοδο κρίσης θα πρέπει οι κρατικές δαπάνες να αυξάνονται και απόδειξη τούτου είναι το νιου ντιλ του Ρούζβελτ που με το τεράστιο πρόγραμμα των δημοσίων έργων και την αύξηση των στρατιωτικών δαπανών που έβγαλαν την Αμερική το 1929 από την κρίση. Αυτά τα γεγονότα λοιπόν είναι η πιο φανερή απόδειξη ότι η δημοσιές δαπάνες μπορούν να στηρίξουν την οικονομία βραχυπρόθεσμα. Είπε επίσης ότι το κράτος θα πρέπει να

έχει πλεονάσματα όταν η οικονομία είναι σε άνθιση για να τα χρησιμοποιήσει σε περιόδους ύφεσης. Μάλιστα η επέμβαση μέσω δημοσιών δαπανών αυξάνει τα ελλείμματα. Χάρη στον Κέινς και το νιου ντιλ πολλές κυβερνήσεις τον επικαλεστήκαν και οδήγησαν την οικονομία τους έξω απ'τήν κρίση.

Δεν ξεχνάμε την φράση του προέδρου Νίξον το 1971 «we are all keynesians now». Σήμερα σχεδόν όλοι οι οικονομολόγοι αναγνωρίζουν την προσφορά του Κέινς στην κατανόηση των κρίσεων. Πολλοί οικονομολόγοι όπως ο Πωλ Κρούγκμαν, Τζόζεφ Στίγκλιτς όπου είπαν ότι το πρόβλημα της οικονομίας της Ιαπωνίας την δεκαετία του '90 είναι ο αποπληθорισμος και η τρομερη ύφεση φαινόμενα που όπως έχουμε επισημάνει κατά καιρούς παρουσιάζονται και στην ελληνική οικονομία.

Δυστυχώς στην ευρωπαϊκή αριστερά τις ιδέες του Κέινς τις παρερμήνευαν σαν ένα επιχείρημα προς το κοινωνικό κράτος ή ακόμα χειρότερα προς την δημιουργία αιωνίων ελλειμμάτων Ελληνικού στυλ. Ο Κέινς ποτέ δεν μίλησε όμως για την δημιουργία ενός κρατισμού.

Εν τέλη ο Κέινς έκανε την ανατροπή, ήρθε αντιμέτωπος με την θεωρία των κλασικών περί αλάνθαστης ελεύθερης αγοράς όμως ήρθε να βελτιώσει τον καπιταλισμό και όχι να φέρει τον κάποιας μορφής κουμμουνισμό, επεξηγώντας τις κρίσεις και τι πρέπει να κάνουμε όταν αυτές συμβαίνουν. Η σχολή που κορυφαίοι οικονομολόγοι από όλο τον κόσμο ευθυγραμμιστήκαν με την λογική του Κέινς. Ότι χωρίς την κοινωνία δεν υπάρχει δίκαιη οικονομία και στέλνει το μήνυμα σε όλους τους ισχυρούς του κόσμου ότι αν δεν αλλάξουν την κατανομή του πλούτου η οικονομία δεν θα γίνει δίκαια και όσο η οικονομία δεν είναι δίκαιη η φοροδιαφυγή θα οργιάζει. Ο Κέινς αντίθετα με τον Κ Μαρξ και τον Σμιθ αντιλήφθηκε ότι μια μεικτή οικονομία έχει καλύτερα αποτελέσματα για τον πολίτη και την ανθρωπότητα, ένα μεικτό σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης είναι αν όχι το ιδανικό, ίσως το καλύτερο που έχουμε στα χεριά μας.

ΜΕΙΚΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Όπως προαναφέραμε ο Κέινς είναι ένας από αυτούς που έδωσαν το στίγμα τους τον 20^ο αιώνα ενώ παραλείψαμε να αναφέρουμε το υπόδειγμα της μεικτής οικονομίας, μια οικονομία που συνδυάζει την ιδιωτική πρωτοβουλία με τον δημόσιο έλεγχο. Ο Κέινς έδωσε νέα πνοή στο καταρρέον καπιταλιστικό σύστημα μετά το κραχ του 1929 προτείνοντας τη δημιουργία του μικτού καπιταλιστικού συστήματος στο οποίο η παρουσία του κράτους είχε την έννοια του να θεραπεύσει τις αδυναμίες της οικονομίας της αγοράς. Τον 20^ο αιώνα ο φιλελευθερισμός αμφισβητήθηκε από τον αντιδραστικό εθνικισμό και τον κοσμοπολιτικό σοσιαλισμό, καθώς τόσο η Δεξιά όσο και η Αριστερά υπόσχονταν, η καθεμία με τον τρόπο της, ανακούφιση από τη θύελλα και το άγχος της σύγχρονης ζωής.

Ο φασισμός συνεντρίβη σε έναν δεύτερο, ακόμη πιο καταστροφικό παγκόσμιο πόλεμο. Ο κομμουνισμός απώλεσε τη γοητεία του όταν αποκαλύφθηκε ο καταπιεστικός χαρακτήρας του και, εντέλει, κατέρρευσε κάτω από το ίδιο του το βάρος, καθώς το ξένο προς τις αγορές οικονομικό του σύστημα δεν ήταν σε θέση να παραγάγει διαρκή ανάπτυξη.

Έτσι, η βασική αρχή του φιλελευθερισμού, που ήταν το *laissez faire*, ξεχάστηκε μέσα στα βάθη της Ύφεσης. Αυτό που τελικά αναδείχθηκε νικητήριο μέσα από τα χαλάσματα, ήταν ένα υβριδικό σύστημα, που συνδύαζε την ιδιωτική με την δημόσια οικονομία, τη μικτή οικονομία. Όπως παρατήρησε ο πολιτικός επιστήμονας Sheri Berman, «η μεταπολεμική τάξη πραγμάτων παρουσίαζε ένα ιστορικό παράδοξο: ο καπιταλισμός επέζησε, αλλά ήταν ένας καπιταλισμός διαφορετικός από τον προπολεμικό, πιο ήπιος και περιορισμένος από την ισχύ του δημοκρατικού κράτους, συχνά υπόδουλος στον στόχο της κοινωνικής σταθερότητας και αλληλεγγύης μάλλον, παρά το αντίθετο». Ο Berman αποκαλεί αυτό το μίγμα «σοσιαλδημοκρατία». Άλλοι διανοούμενοι χρησιμοποιούν διαφορετικούς όρους: ο Jan-Werner Müller προτιμά τη «χριστιανοδημοκρατία», ο John Ruggie προτείνει τον «ενσωματωμένο φιλελευθερισμό», ο Karl Dietrich Bracher μιλά για «δημοκρατικό φιλελευθερισμό», ο Francis Fukuyama έγραψε για το «τέλος της Ιστορίας», οι Daniel Bell και Seymour Martin Lipset είδαν το «τέλος της ιδεολογίας».

Όπως και αν το πουμε η μεικτή οικονομία φαντάζει ως το πλέον τώρα ιδανικό σύστημα για να μπορέσει η οικονομία να περάσει αυτήν την κρίση με ένα διαφορετικό σύστημα από αυτό που μας οδήγησε ως εδώ. Έτσι λοιπόν είναι επιβεβλημένο ένα μεικτό σύστημα οικονομίας όπου θα συνεργάζεται δημόσιος και ιδιωτικός τομέας σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας και με κριτήρια αξιολόγησης των οικονομικών συστημάτων. Το κίνητρο για αυτήν την σκέψη είναι ότι στον ιδιωτικό τομέας οι καταναλωτές και οι παραγωγοί επιδιώκουν το ατομικό τους συμφέρον ενώ ο δημόσιος τομέας δρα και προάγει το συνολικό συμφέρον της κοινωνίας. Η ιδιοκτησία είναι μοιρασμένη οι παραγωγικοί συντελεστές της χώρας κατέχονται τόσο από ιδιώτες όσο και από το κράτος. Στις σκανδιναβικές χώρες όπως Σουηδία και Νορβηγία αυτό λειτουργεί περισσότερο. Αντίθετα με την Αμερική και την Αγγλία, στις πρώτες τα δημόσια αγαθά ο πολίτης τα απολαμβάνει πολύ αναβαθμισμένα ενώ στην Αμερική και Αγγλία του κοστίζουν πολύ καθώς τα απολαμβάνει από το δημόσιο. Στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων ενώ στο δημόσιο, το κράτος κατανέμει τους πόρους επομένως στον ιδιωτικό τομέα ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα στην επιλογή ενώ στον δημόσιο τομέα δεν την έχει επειδή ο παραγωγός είναι το ίδιο το κράτος. Θα ήταν λοιπόν πιο λογικό μετά από τα όσα προβλήματα μας πρόεκυψαν από το δόγμα της ελεύθερης αγοράς να πάρουμε την απόφαση να δώσουμε στο κράτος περισσότερο ρόλο και να στραφούμε στην μεικτή οικονομία. Αφού το σύστημα του καπιταλισμού καταρρέει ένα σύστημα που το μονό ρόλο που έχει το κράτος είναι να κάνει σεβαστή την ατομική ιδιοκτησία και να εποπτεύει την αγορά μονό όσον αφορά στον ανταγωνισμό ενώ είναι ολοφάνερο ότι πρέπει να στραφούμε σε ένα πιο αναβαθμισμένο ρόλο του κράτους ενός κράτους πιο δίκαιου και πιο κοινωνικά ευαίσθητο που μέσω φόρων, μέσω της κοινωνικής σημασίας της εκπαίδευσης της υγείας της κοινωνικής ασφάλισης να καταφέρουμε μια κρατική διακυβέρνηση πιο δίκαιη. Αν υπολογίσουμε βεβαία ότι ο ιδιώτης δεν επενδύει σε τέτοιους κλάδους διότι η παράγωγή τους είναι αρκετά ζημιογόνα, επομένως είναι απαραίτητη δικαιότερη φορολογία για να έχουμε μια πιο δίκαιη κοινωνία που και ο φτωχός συμπολίτης μας

να μπορεί να έχει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς μέσω των φόρων γίνεται η ανακατανομή του εισοδήματος .

Η σημερινή δεινή θέση της ελληνικής οικονομίας, στην οποία περιήλθε από τη διακυβέρνηση του φιλελευθερισμού υπό τον κο Καραμανλη ,που με το «βλέποντας και κάνοντας και ότι η οικονομία θα ρυθμιστεί από μόνη της» ήρθαμε στην θεραπεία – συνταγή του ΔΝΤ ,ΜΕΡΚΕΛ,ΣΑΡΚΟΖΙ όπου το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διακατέχεται από την ιδέα του νεοφιλελευθερισμού, καμία εξουσία στο κράτος και αποκρατικοποιήσεις σε στρατηγικούς τομείς. Βλέπουμε ότι αγαθά όπως η υγεία και η εκπαίδευση περνούν την πόρτα των ιδιωτικοποιήσεων. Μια πολιτική Ριγκανικού τύπου που επενδυτές από όλο τον κόσμο ,αφού ζούμε σε μια παγκοσμιοποιημένη τάξη πραγμάτων, θα επενδύσουν σε στρατηγικούς τομείς. Οι εργάτες θα υποστούν πολλές απώλειες σε μισθούς και σε δικαιώματα, αφού ως υποστηρικτές της εσωτερικής υποτίμησης και του φονταμενταλισμού της αγοράς αυτά τα δυο είναι αναπόσπαστα κομμάτια του φιλελευθερισμού, του φιλελευθερισμού που έφτασε ως εδώ την Ελλάδα . Είναι ολοφάνερο ότι δεν οδηγεί πουθενά, έτσι θα πρέπει να στραφούμε σε μια μεικτή οικονομία που θα λειτουργεί με θεσμούς και κριτήρια κριτήρια – στόχους .

Η αποτελεσματικότητα μιας οικονομίας θα πρέπει να είναι , ο βαθμός επιτυχίας που εκπληρώνει τους στόχους της προς όφελος της κοινωνίας που υπηρετεί, και για να είμαστε λίγο πιο πολύ συγκεκριμένοι θα πρέπει οι στόχοι να είναι σε επτά τομείς της οικονομίας και αυτοί είναι :

Ποσοτικά Κριτήρια επιτυχίας του μεικτού συστήματος.

- **Πλήρη απασχόληση** του συντελεστή εργασία
 - **Στόχος:** Ανεργία μέχρι 4,5 % του εργατικού δυναμικού
- **Σταθερό επίπεδο των τιμών καταναλωτή**
 - **Στόχος:** Πληθωρισμός όχι πάνω από 2 % ετησίως
- **Υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης του ΑΕΠ**
 - **Στόχος:** αύξηση του ΑΕΠ κατά 4-5 % ετησίως
- **Δικαιότερη κατανομή το Εθνικού Εισοδήματος.**
 - **Στόχος:** 16 % των πολιτών στο όριο της φτώχειας
- **Αντιμετώπιση των οικονομικών κρίσεων**
 - **Στόχος :** αποφυγή των υφέσεων της οικονομικής δραστηριότητας, μέσω κρατικής παρέμβασης.
- **Μείωση του ελλείμματος του δημοσίου**
 - **Στόχος:** να μην ξεπερνά το 3% του ΑΕΠ.
- **Μείωση του δημόσιου χρέους**
 - **Στόχος:** 60% του ΑΕΠ

Όσο αυτά επιτυγχάνονται, ο βαθμός δυσαρέσκειας από τους πολίτες μικραίνει ενώ αντίθετα όταν δεν επιτυγχάνονται η λαϊκή δυσαρέσκεια είναι μεγάλη, με αποτέλεσμα να χαμηλώνει η παραγωγικότητα, η αξιοπιστία να χάνεται προς αυτό το μοντέλο και η αναζήτηση νέων μοντέλων είναι έκδηλη .

Ο βαθμός μίξης στην οικονομία είναι υποκειμενικός στην Σουηδία είναι 60%, ενώ στην Ελλάδα είναι 40%, στην Αγγλία 35% και στην Αμερική 30%, όπου είναι και η μέκα του καπιταλισμού. Στην Σουηδία οι πολίτες απολαμβάνουν καλύτερη υγειονομική περίθαλψη, καλύτερη παιδεία, καλύτερη ασφάλεια ενώ στην Αμερική 40 εκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν υγειονομική περίθαλψη. Στις σκανδιναβικές χώρες οι άνεργοι δεν παίρνουν μονό το ταμείο ανεργίας, αλλά κάνουν και επιμορφωτικά σεμινάρια για να αποκτήσουν περισσότερα προσόντα, ενώ οι εργαζόμενες μητέρες βοηθούνται με ένα πλήθος παιδικών σταθμών και πολλές άλλες κοινωνικές παροχές. Όμως για να επιτευχθούν αυτά οι πολίτες υπόκεινται σε υψηλή φορολογία αλλά ταυτόχρονα απολαμβάνουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Το οικονομικό επιτελείο προσδοκά να εισπράξει περί τα 850 εκατομμύρια ευρώ. Στην Ελλάδα η πρώτη νομοθετική παρέμβαση για την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγυης πραγματοποιήθηκε το τελευταίο διάστημα με την επιβολή της εκτακτης εισφοράς όπου στο ίδιο υπουργικό συμβούλιο, που ολοκληρώθηκε αποφασίσθηκε επίσης να δοθεί το επίδομα αλληλεγγύης στους χαμηλόμισθους και χαμηλοσυνταξιούχους, επίδομα που θα φτάνει κλιμακωτά έως τα 1300 ευρώ, ενώ θα ενσωματώσει και το επίδομα θέρμανσης, με σκοπό να επωφεληθούν περισσότερο από 2,5 εκατ. άτομα μέσω του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης. Το συνολικό κόστος της παρέμβασης αυτής θα ανέλθει άνω του ενός δις ευρώ.

Ειδικότερα, οι δικαιούχοι του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ανέρχονται σε 444.500 άτομα και η συνολική δαπάνη θα ανέλθει στα 348,2 εκατ. ευρώ. Οι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν ανώτατο όριο συνολικού οικογενειακού εισοδήματος από 14.000 ευρώ - 21.500 ευρώ.

Εκτός των 444.500 δικαιούχων επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης, άλλα 2.547.500 άτομα θα επωφεληθούν από ενισχύσεις, εφόσον εντάσσονται στην κατηγορία "ευπαθείς κοινωνικές ομάδες". Όπως, δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών συνολικά επωφελούνται περίπου 2.500.000 άτομα, πληθυσμός που είναι κάτω από το όριο της φτώχειας (ποσοστό 22-23%).

Η ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΤΟΝ 21^Ο ΑΙΩΝΑ

Οι μάχες στο μέτωπο των οικονομικών ιδεών είναι αξιοπερίεργες η σύγκρουση των σκέψεων είναι ολοφάνερη. Η οικονομία έχει πολλά πεδία τα οποία μπορούν να συγκρουστούν. Οι δυο βασικές σκέψεις, είτε σε μικροοικονομικό επίπεδο είτε σε μακροοικονομικό επίπεδο. Αλλά συγκρούονται όμως όπως είδαμε την επαύριον της μεγάλης κρίσης επικρατούσε μια ομόφωνη άποψη ότι οι αγορές δεν αυτοδιορθώνονται η τουλάχιστον δεν αυτοδιορθώνονται μέσα σε ευλογο χρονικό διαστημα. Το γεγονός ότι η ανεργία έφτασε στο 25% το 1933 αποτελούσε από μόνο του αποδειξη ότι οι αγορές δεν είναι αποτελεσματικές. Το 1933 και 25 χρόνια μετά οι οικονομολόγοι είχαν πεισθεί και εστίαζαν την προσοχή τους σε μοντέλα που θεωρούσαν ότι οι αγορές δεν είναι από μόνες τους αποτελεσματικές και δεν αυτορυθμίζονται. Η στροφή από την εστίαση στην ανεργία, στην εστίαση του πληθωρισμού είχε έφερε σαν αποτέλεσμα, η κενσιανή σχολή να εγκαταλείπεται και με πρωτεργάτες τα παιδιά του Chicago και με αρχιερέα τον Μίλτον Φρίνμαν, περάσαμε σε μια νέα εποχή, κλασικού νέου τύπου που πίστευαν ότι οι αγορές λειτουργούν αποτελεσματικά και δεν υπάρχουν κρίσεις, απλά καποιες διακυμάνσεις, οποίες δεν είναι τίποτα παρά η προσπάθεια της οικονομίας να προσαρμοστεί σε κάποιους εξωτερικούς παράγοντες και ο ρόλος του κράτους πρέπει να είναι ελάχιστος. Αλλά όμως τα άτομα είναι πανομοιότυπα άρα δεν υπάρχει δανεισμός ούτε πτώχευση γιατί όλοι τα ξέρουν όλα και πάνω από όλα το κράτος δεν μπορεί να παρεμβαίνει .

Όλοι είναι πανομοιότυποι, δεν υπάρχουν ασυμμετρίες στην πληροφόρηση δηλαδή

Ο ρόλος του κράτους είναι βλαπτικός άμα παρέμβει περισσότερο κακό κάνει παρά καλό λες και η ανακατανομή του εισοδήματος δεν είναι προς όφελος του πολίτη .

Παρόλα αυτά τα συμπεράσματα που με την λογική λίγη σχέση έχουν, το πάνε και παραπέρα σε πιο ακραία συμπεράσματα, έτσι κάνουν την παραδοχή ότι οι περισσότεροι γνωρίζουν ότι οι θα πληρώσουν φόρους και βάζουν στην άκρη λεφτά. Επιπλέον υπάρχει η παραδοχή ότι η δαπάνη έχει άμεσο θετικό αντίκτυπο λες και η κατασκευή ενός δρόμου δεν παράγει και τώρα ωφέλη εισοδήματος και αργότερα μια επιχείρηση δεν μπορεί να επεκταθεί λόγω του δρόμου και του μειωμένου κόστους μεταφοράς. Επίσης μια από τις τραγικές παραδοχές των φονταμενταλιστών της αγοράς και αποτελεί καταστροφή για την κοινωνική συνοχή, είναι ότι τα επιδόματα ενεργείας δεν πρέπει να δίνονται καθώς δουλειές υπάρχουν κι απλά βολεύεται ο άνεργος και δεν βρίσκει δουλειά, και δεν εντείνει την προσπάθεια του.

Η κενσιανή σχολή η οποία έχει και αυτοί πολλές υποσχολές, κάνει μια σοβαρή προσπάθεια να συμβιβάσει την μικρόανάλυση με την μακρόανάλυση. Το πρόβλημα λοιπόν γι' αυτούς έχει να κάνει με μικροοικονομικά μοντέλα και με τις λάθος παραδοχές των Σικάγο μπόις. Πιστεύουν ότι τόσο η κρίση του 1929 τόσο και η σημερινή είναι ενδεικτική απόδειξη ότι οι αγορές είναι αναποτελεσματικές, τόσο που να μην μπορούμε να το αγνοήσουμε και ότι το κράτος πρέπει να παρεμβαίνει. Ότι η ύφεση είναι η κορυφή του παγόβουνου και ότι κάτω από την επιφάνεια κρύβονται μεγάλα και βαθύτερα προβλήματα

Ο νεοφιλελευθερισμός όποιος μετά την άνοδο στην εξουσία του Ronald Regan και της Margaret Thatcher στην Αγγλία άρχισε να παρουσιάζεται σαν το νέο οικονομικό επίτευγμα και η τελευταία λέξη της οικονομίας, που στην τρέχουσα κρίση αυτό καταρρίπτεται. Η κρίση έφερε στο φως αδυναμίες του καπιταλισμού που η οικονομικές μεγεθύνσεις στηρίζονται στον δανεισμό και πλύθος χρεών, τα οποία στήριζαν τα υψηλά επίπεδα κατανάλωσης με φαινόμενα στην κοινωνία μεγάλης ανισότητας. Στην πραγματικότητα πολλοί είχαν προβλέψει ότι κάποια στιγμή θα ερχόμασταν σε μια τέτοιου είδους κρίση. Ο απερισκεπτος δανεισμός και η απληστία των τραπεζών έπαιξε σημαντικό ρολό στην δημιουργία της φούσκας. Η απουσία ρυθμίσεων και περιορισμών οδήγησε της τράπεζες σε ένα ξέφρενο πάρτι δανεισμού. Το κράτος δεν έθεσε κανένα κανόνα, κανένα ρολό δεν έπαιξε, καμία προσπάθεια δεν έκανε για να προστατεύσει τον απλό πολίτη που δεν ήξερε τι ήταν αυτά τα μικρά μαύρα γράμματα στο δάνειο που υπέγραφε .

Οι τράπεζες είχαν στήσει μια μεγάλη κομπίνα, μιας και ήξεραν ότι ήταν πολύ μεγάλες για να πτωχεύσουν. Όσο και αν κάποιος προσπαθούν να τα ρίξουν στους καταναλωτές, οι δανειολήπτες είναι χρηματοπιστωτικά αναλφάβητοι και δεν έφτανε όλο αυτό έδιναν οι τράπεζες ένα πακέτο με χαρτιά που δεν προλάβαινες να το διαβάσεις και απλά το υπέγραφες, και μετά οι τράπεζες σε είχαν στο χέρι. Οι αυτοκτονίες και τα διαζύγια είναι σήμερα σε καθημερινή βάση καθώς τα σπίτια τους έβγαινα στον πληστηριασμό. Με τον νομό 3869/10, ίσως ο μόνος θετικός νομός που ψηφίστηκε μέσα στην κρίση, έγινε προσπάθεια να μην μείνουν οι υπερχρεωμένες οικογένειες χωρίς στέγη. Είναι ένας νομός, σύμφωνα με τον οποίο οι δανειολήπτες ρυθμίζουν τα χρέη τους με τρόπο που να μπορούν να ανταπεξέλθουν.

Επίσης μπορούσαν να ζητήσουν αναδρομικά υπερβολικές δόσεις που είχαν καταβάλει, να διεκδικήσουν αναστολή των πλειστηριασμών και μείωση των δόσεων.

Ο νόμος αυτός ισχύει και για τα ενοίκια. Βεβαία αρκετά ευνοημένες είναι οι ευπαθείς ομάδες που και σε πολλές περιπτώσεις τα χρέη διαγράφηκαν με δικαστικό συμβιβασμό. Το εξωφρενικό είναι ότι, ενώ εδώ μας οδήγησε η τακτική των τραπεζών και τώρα πάλι δείχνουν το στυγνό τους πρόσωπο αφού ήταν τράπεζες που ενώ είχαν καταλήξει σε εξωδικαστικό συμβιβασμό, πολλές φορές τον αθέτησαν όπως είτε το ινστιτούτο καταναλωτή. (Οι καταγγελίες ήταν περίπου 70% κατά των τραπεζών).

Κάποιες φορές δίνονταν η εντύπωση ότι για όλα έφταιγαν οι καταναλωτές λες και οι καταναλωτές δημιούργησαν την τιτλοποίηση των ενυπόθηκων δανείων, λες και οι καταναλωτές δημιούργησαν τα subprime δάνεια, ή τα δάνεια δεύτερης ευκαιρίας που βασικό στοιχείο είχαν τα υψηλά επιτόκια, λες και μόνοι τους οι καταναλωτές χορηγούσαν στους εαυτούς τους κάρτες με επιτόκιο 15και 20% που η αποπληρωμή τους είναι πολύ δύσκολη .

Το δόγμα και πάλι ότι οι αγορές ρυθμίζονται από μονές τους και η αγορά πρέπει να είναι ελεύθερη χωρίς ρυθμίσεις, μοιάζει βεβαία με ασυδοσία και δεν φτάνει μόνο αυτό αλλά και η απληστία των τραπεζών είναι καθημερινό φαινόμενο. Το 1970 η γραμματεία ενός τραπεζικού στελέχους ελάμβανε το 1/3 του μισθού του διευθυντή, ενώ τώρα η διαφορά είναι πολλαπλάσια. Ο υψηλός μισθός που κατάφερναν να παίρνουν τα golden boys των τραπεζών μέσα από τα μπόνους είναι μια απόδειξη ,ότι τα κριτήρια που έδιναν οι τράπεζες είναι στρεβλά καθώς δεν συνδέονται με τα παραγόμενα έσοδα. Έτσι το μονό στόχο που έχει ένα τραπεζικό στέλεχος είναι η αύξηση των εσόδων του χωρίς να ενδιαφέρεται για τις κοινωνικές επιπτώσεις. Αυτά τα μπόνους δίνονταν ακόμα και αν η επιχείρηση –τράπεζα έπαιρνε την κάτω βόλτα, αλλά δεν είναι μόνο ιδιωτικό αυτό το πρόβλημα. Σε πολλές μεγάλες κρατικές επιχειρήσεις όπως η ΔΕΗ, υπάρχει επιτακτική ανάγκη δανείσμου καθώς το ενεργητικό στον προϋπολογισμό λόγω της κρίσης υστερήσει , πολλοί καταναλωτές δεν μπορούν να αποπληρώσουν τους λογαριασμούς λόγω αδυναμίας πληρωμής. Ο διευθύνων σύμβουλος συνέχίζει να παίρνει μισθό εκατοντάδες ευρώ σαν να μην συνέβαινε τίποτα, οι αμοιβές ήταν μεγάλες άσχετα με το αν η απόδοση ήταν καλή ή κακή .

Έχω τονίσει όσο προσπαθώ να ξετυλίξω τις σκέψεις σε αυτήν την εργασία, ότι τα βαθύτερα αίτια που καταλήξαμε ως εδώ είναι ότι οι αγορές απέτυχαν να ρυθμιστούν ή ότι εν πάση περίπτωση δεν ρυθμίζονται μόνες τους. Ανέφερα και παραπάνω ότι η αναντιστοιχία των κινήτρων των τραπεζικών στελεχών με τους στόχους της τράπεζας , η κοινωνικοποίηση της ζημιάς καθώς το πέπλο αδιαφάνειας που προσφέρει η απουσία ρυθμίσεων και η τράπεζες το ήξεραν αυτό. Οι λογιστικές αλχημείες στους ισολογισμούς των τραπεζών, είχαν ως αποτέλεσμα οι τράπεζες να δείχνουν ότι όλα είναι καλά ενώ ο ρόλος τους είναι να αναδεικνύουν να αξιολογούν και να διαδίδουν την πληροφορία. Επίσης ο ρόλος τους είναι να δανείζουν την πραγματική οικονομία και να απολαμβάνουν τους τόκους ως κέρδος .

Βεβαία η ηδονή που προσφέρει η ασυδοσία είναι μεγάλη και το προνόμιο που προσπαθούσαν με νύχια και με δόντια να μην χαθεί. Έτσι περάσαμε από την παραδοσιακή τραπεζική λειτουργία σε ένα σύστημα τζόγου αυτό βεβαία έγινε με την έλευση μοντέρνων καινοτομιών όπως η υλοποίηση και η δημιουργία χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Δουλειά επομένως των χρηματιστών είναι να συλλέγουν της λιγότερες πληροφορίες και να τις αξιολογούν, όσον αφορά στους κινδύνους και τις αποδόσεις και όχι να τους εμπιστεύονται οι πολίτες τα χρήματά τους και αυτοί να τα τζογαρούν. Ένα καινούργιο προϊόν γίνεται μόδα πράγμα που συντέλεσε καταλυτικά στην αναμόρφωση του τραπεζικού συστήματος, και αυτό είναι η τιτλοποίηση.

Με την ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ τα ενυπόθηκα δάνεια έμπαιναν στο χειρουργείο τεμαχίζονταν και γίνονταν ένα καινούργιο χρηματοπιστωτικό προϊόν το οποίο πουλιόταν πάλι στους επενδυτές είτε σε ασφαλιστικά ταμεία. Οι τράπεζες ήξεραν πότε θα παρατείνουν την πίστωση και πότε θα προβούν στην κατάσχεση. Έτσι η άπατη εις βάρος του πολίτη ήταν εις διπλούν. Τα ασφαλιστικά ταμεία είχαν στην κατοχή τους μια ωρολογιακή βόμβα έτοιμη να εκραγεί. Με την τιτλοποίηση οι επενδυτές μπορούσαν να αγοράζουν μερίδια σε πακέτα ενυπόθηκων δανείων ενώ οι τράπεζες μπορούσαν να συνδυάσουν πολλά πακέτα μαζί. Η τιτλοποίηση προσέφερε όμως ένα μεγάλο πλεονέκτημα, την διαφοροποίηση του κινδύνου.

Στην Ελλάδα είχαμε το 2009 ένα από τα μεγαλύτερα σκάνδαλα από συστάσεως του ελληνικού κράτους. Κάτι πανόμοιο με το σορτάρισμα με ομολογα του ελληνικού δημοσίου. Για να γίνει κατανοητό το σκάνδαλο στο ευρύ κοινό, πρέπει να καταλάβει πρώτα κανείς πώς λειτουργεί η υποτιμητική κερδοσκοπία, το λεγόμενο «σορτάρισμα» (από το αγγλικό short selling, βραχεία πώληση) των ομολόγων.

Αυτό συμβαίνει με τον εξής τρόπο: Ο απλός επενδυτής όταν πουλάει, πουλάει ομόλογα που έχει. Αντιθέτως, ο κερδοσκόπος, πουλά ομόλογα που δεν έχει και τα οποία πρέπει να βρει και να τα παραδώσει στον αγοραστή μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία μερικών ημερών. Αν μέσα σε εκείνες τις ημέρες, που έχει περιθώριο ο πωλητής-κερδοσκόπος, τα ομόλογα χάσουν σε αξία, τότε αυτός μεν θα τα αγοράσει σε χαμηλότερη αξία, όμως θα τα παραδώσει στον τελικό αγοραστή τους στην αξία που αρχικά συμφωνήθηκε.

Αν δηλαδή συμφωνήσει να πουλήσει με το spread στα 250 (υψηλότερη αξία ομολόγου) και βρει να αγοράσει ομόλογα, μερικές ημέρες μετά, όταν το spread είναι στα 350 (χαμηλότερη αξία ομολόγου), ο κερδοσκόπος θα επωφεληθεί από τη διαφορά των 100 μονάδων βάσης (δηλαδή: 1% επί του κεφαλαίου). Θα έχει κερδίσει δηλαδή 1% επί της αξίας των χρημάτων του μέσα σε ελάχιστες ημέρες. Όταν παίζονται κάμποσα δις ευρώ καθημερινά, προκύπτουν μεγάλα ποσά από τη διαφορά των τιμών.

Με απλά λόγια δηλαδή, ο κερδοσκόπος συμφωνεί να πουλήσει ακριβά κάτι που δεν έχει, και ψάχνει μετά να αγοράσει αυτό το κάτι πιο φθηνά, για να το δώσει στον αγοραστή του. Αυτό είναι όλη η περίφημη κερδοσκοπία.

Το στοιχείο κλειδί σε αυτό το μηχανισμό κερδοσκοπίας αποτελεί προφανώς η δυνατότητα του πωλητή να παραδώσει τα ομόλογα, που συμφώνησε να πωλήσει, μερικές ημέρες μετά τη συμφωνία πώλησης. Αν αυτή η δυνατότητα δεν υπάρχει, δεν υπάρχει τότε η δυνατότητα υποτιμητικής κερδοσκοπίας.

Τώρα ας δούμε τι ακριβώς συνέβη στην περίπτωση της Ελλάδας.

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2009, το χρονικό περιθώριο για να παραδοθούν τα πωλούμενα ομόλογα στους αγοραστές τους ήταν 3 ημέρες (το λεγόμενο T+3). Οι κερδοσκόποι δηλαδή μπορούσαν να περιμένουν (ή να προκαλέσουν) να πέσει η τιμή των ομολόγων (να ανεβεί, δηλαδή, το spread) για τρεις ημέρες, χρονικό διάστημα όχι πολύ μεγάλο.

Στις 22 Οκτωβρίου 2009, η Τράπεζα της Ελλάδος έδωσε τη δυνατότητα οι τρεις αυτές ημέρες να γίνουν δέκα (T+10). Δηλαδή, έδωσε πολύ μεγαλύτερα περιθώρια και δυνατότητες στην υποτιμητική κερδοσκοπία, δίνοντας στην ουσία το σύνθημα για το κερδοσκοπικό πάρτυ!

Στις 10 Δεκεμβρίου 2009, έγινε κάτι ακόμη χειρότερο: Η Τράπεζα της Ελλάδος αποφάσισε να μην επιβάλλονται κυρώσεις σε όποιον κερδοσκόπο δεν έδινε τα ομόλογα στον αγοραστή του μετά τη λήξη των δέκα ημερών! Όχι μόνον δηλαδή είχαν όλον τον καιρό να κάνουν πάρτυ με τα ομόλογα, αλλά μπορούσαν να το κάνουν χωρίς κανένα ρίσκο! Αν δεν έπεφτε η τιμή των ομολόγων (αν δεν ανέβαιναν τα spreads), τότε αυτοί απλούστατα δεν έδιναν ποτέ στον αγοραστή ομόλογα και δεν είχαν, συνεπώς, απολύτως τίποτα να φοβούνται ή να χάσουν σε περίπτωση που δεν είχε πιάσει η κερδοσκοπική τους τακτική! Μονά ζυγά δικά τους, win-win παιχνίδι για τους κερδοσκόπους, lose-lose για τα ελληνικά ομόλογα!

Υπό αυτές τις συνθήκες, όποιος ήθελε να κρατήσει ελληνικά ομόλογα και να μην τα πουλήσει, θα έπρεπε να είναι ένας πραγματικός ήρωας-«χασοσκόπος» στο πάνθεον των απανταχού Φιλελλήνων. Η ίδια η Τράπεζα της Ελλάδος έλεγε, στην ουσία:

«κερδοσκόπησε χωρίς ρίσκο, μπορείς!». Μετά από λίγο καιρό ο εισαγγελέας έδειχνε τους πρώην υπουργούς Γ. Αλογοσκούφη, Π. Δούκα, Ε. Μείμαράκη και Σ.

Τσιτουρίδη, και ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της χρηματιστηριακής εταιρείας «Ακρόπολις» Σοφοκλής Πρινωτάκης κατονόμασε ως υπεύθυνους για το σκάνδαλο του δομημένου ομολόγου των 280 εκατ. ευρώ που κατέληξε στο ΤΕΑΔ. Εν τω μεταξύ, την αποφυλάκιση του Θεόδωρου Πρινωτάκη ενός εκ των τριών υπευθύνων της «Ακρόπολις ΑΧΕ», εισηγείται στο Συμβούλιο Εφετών η Εισαγγελέας Εφετών Μαρία Μαλούχου.

Συγκεκριμένα, ο κ. Πρινωτάκης κατά την κατάθεση του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής η οποία διερευνούσε το σκάνδαλο, επεσήμανε ότι το ομόλογο εκδόθηκε με μεθοδεύσεις και συντονισμό των πρώην υπουργών Αλογοσκούφη, Μείμαράκη και Δούκα, ενώ πρόσθεσε ότι και ο Τσιτουρίδης γνώριζε την πρόθεση της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Οικονομικών να εκδώσει το συγκεκριμένο ομόλογο και συνέπραξε στη διοχέτευσή του στα ασφαλιστικά ταμεία και κυρίως στο ΤΕΑΔΥ. Χέρι χέρι λοιπόν τράπεζες και πολιτικοί κατέστησαν την Ελλάδα έρμαιο των αγορών. Έτσι το ήδη προβληματικό καθεστώς στην παγκόσμια τάξη το χειροτέρευσαν οι κυβερνητικοί χειρισμοί και έρχεται η ώρα που η κάθοδος δεν θα έχει γυρισμό, και ο ερχομός του ΔΝΤ είναι γεγονός.

Στην Ταϊλάνδη το 1997 οι οίκοι κατηγορήθηκαν ότι είχαν συμβάλει στην δημιουργία της φούσκας καθώς έδιναν σε χώρες με υπερβολικό χρέος βαθμολογία AAA λίγο πριν την κρίση. Το ότι οι οίκοι φέρονται με αυτόν τον τρόπο εξηγήσαμε και πριν ότι οφείλονταν στα στρεβλά κίνητρα των ίδιων των οίκων, όπως λοιπόν σε όλους σχεδόν τους κλάδους έτσι και εδώ συγκρούσεις συμφερόντων. Οι τράπεζες εξέδιδαν τα προϊόντα και οι οίκοι πληρώνονταν να τα αξιολογούν και προφανώς τα αξιολογούσαν για να ευχαριστήσουν αυτούς που τους πλήρωναν και έδιωχναν από πάνω τους το βάρος. Ένα βάρος που αν έμμενε στο ισολογισμό τον μετέτρεπε σε ελλειμματικό. Ήξεραν δεν μπορεί να μην καταλαβαίνουν τους κινδύνους. Ένα επιπλέον κίνητρο είναι η λάθος μέθοδος με την οποία πληρώνονται οι οίκοι, καθώς παρέχουν συμβουλές πως αξιολογούν με AAA και τα έσοδα που έπαιρνα από αυτήν την παροχή τα τεμάχιζαν και ξανά τα σοτάριζαν. Όπως λέει ο Michael Lewis κάποιος όταν όλοι πόνταραν στη άνοδο αυτοί πόνταραν στην πτώση και έγιναν δισεκατομμυριούχοι, έκαναν λόγου χάρη την παραδοχή ότι οι τιμές των ακινήτων δεν θα είχαν κάμψη ενώ κάποιος έκανε ότι θα έχουν και είχαν.

Η ΑΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Μια από τις επικρίσεις που δέχεται το τραπεζικό σύστημα είναι το σύστημα το οποίο λειτουργούσε κακά λογιστικά, μιας και εμφάνιζε με διάφορα λογιστικά τεχνίτσια ότι το συνέφερε και με έλλειψη πληροφόρησης, έτσι όπως έχουμε πολλακώς αναφέρει δουλειά των χρηματοπιστωτικών αγορών είναι να αξιολογούν τα υπόλοιπα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και πρέπει με τον ίδιο τρόπο που αξιολογούν τα υπόλοιπα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, να αξιολογούν και τον ίδιο τους τον εαυτό αλλά φαίνεται πως δεν γίνεται να είσαι αντικειμενικός με τον ίδιο σου τον εαυτό. Είναι γεγονός ότι η Lehman brothers έδειχνε ενεργητικό 26 δις ενώ είχε τρυπά στον ισολογισμό 200 δις. Η καλή και σωστή πληροφόρηση είναι απαραίτητα στοιχεία για να λειτουργήσει η χρηματοπιστωτική αγορά. Αν οι χώρες ή οι τράπεζες αλλά και ο κάθε είδους οργανισμός εξασφαλίσει καλύτερη πληροφόρηση εξασφαλίζει και χαμηλότερο κόστος.

Οι τράπεζες επίσης πρέπει να αποτιμούν τον ισολογισμό τους σύμφωνα με της τρέχουσες τιμές. Θα πρέπει οι τράπεζες να πάρουν πάλι μια ψήφο εμπιστοσύνης, και αυτό θα γίνει μονό αν αλλάξουν χαρακτήρα και τρόπο λειτουργίας, δηλαδή οι ρυθμίσεις που είναι απαραίτητες για να γίνουν καθώς είναι αντικειμενικά δύσκολο να ελέγχουν μονές τους την λειτουργία τους.

Δεν φτάνει μονό που η αδιαφάνεια, είναι και στην δομή και λειτουργία τους ιδιαίτερα πολύπλοκες, είναι γεγονός ότι κάποιες φορές και όλες οι πληροφορίες να είναι γνωστές δεν μπορεί να εκτιμηθεί ο κίνδυνος, εκτός αυτό η δημιουργία ενός προϊόντος από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή αφήνει ερωτηματικά.

Η παρουσία λοιπόν ενός μηχανισμού με περισσότερη απλότητα και με περισσότερη διαφάνεια είναι αναγκαία όσο ποτέ. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η απουσία αυτού του μηχανισμού έλεγχο ευνοεί του πονηρούς και κακόβουλους αυτού του συστήματος εις βάρος του απλού πολίτη. Είναι ολοφάνερο ότι αυτός ο μηχανισμός πρέπει να είναι κρατικός αλλιώς πως μπορεί αντικειμενικά ο ιδιώτης να ελέγχει τον ιδιώτη. Οι φόβοι της διαπλοκής και ακόμα χειρότερα της ασυδοσίας είναι πολλές φορές πραγματικότητα.

Πολλοί οικονομολόγοι και κάποιοι από αυτούς νομπελίστες είχαν πει ότι μετά από 1999 που το κογκρέσο ψήφισε το νόμο Gramm-Leach –Bliley ή αλλιώς νομός του εκσυγχρονισμού του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μετά από 60 και πλέον χρόνια η κατάργηση του νομού Glass Seagull, με τον οποίο υπήρχε ξεκάθαρος ο διαχωρισμός των δύο ρολών μεταξύ των εμπορικών τραπεζών και των επενδυτικών τραπεζών. Επίσης το κράτος εγγυάται τις καταθέσεις όσων τοποθετούσαν τα χρήματα τους στις εμπορικές. Οι εμπορικές τράπεζες είναι οι τράπεζες που φροντίζουν τα χρήματα του απλού πολίτη ενώ αυτές των επενδύσεων ενδιαφέρονται για την μεγιστοποίηση των κερδών των πλούσιων. Ο ρόλος είναι πολύ ξεκάθαρος και όμως δεν φαινόταν να το καταλαβαίνει ο νέος νομοθέτης. Δεν έφτανε που δεν υπήρχε διαχωρισμός αλλά επιδόθηκαν και σε ένα απόλυτο όργιο με πολύ δόση απληστίας με την ουσιαστική μετατροπή του τραπεζικού συστήματος σε ένα τραπεζί σκληρού τζόγου. Πέρα από τον υποτιθέμενο εκσυγχρονισμό που μας υποσχέθηκε είχε και παρά πολλά προϊόντα αμφιβόλου προελευσεως καθώς όπως προαναφέρθηκα τα δημιουργούσαν απλοί H/Y τέτοια ήταν τα SDC και τα SDO. Όταν πλέον η κερδοφορία από την τιτλοποίηση έγινε μονότονη, εφεύρισκαν νέα προϊόντα, μιας και το να ανακατώνεις χοιρινό με χρυσάφι δεν έχει πια ενδιαφέρον και προ πάντων πρέπει να μεγαλώσουν τα κέρδη. Έτσι λοιπόν ήρθαν τα SDO ή αλλιώς εγγυημένα χρεωστικά ομολόγα τα οποία είναι πιο σύνθετα από τα προηγούμενα καθώς αποτελούνται από αυτά, δηλαδή ένας νέος τεμαχισμός του ήδη τεμαχισμένου, για του οποίου η ταυτότητα αμφισβητείται. Ήταν άραγε γνωστή η ταυτότητα σε αυτόν που το δημιουργούσε πόσο μάλλον σε αυτόν που το αγόραζε.

Οι οίκοι έπρεπε να δημιουργήσουν και αλλά παράγωγα, λες και δεν άκουσαν τον Γουόρεν Μπάφετ που μιλούσε για όπλα μαζικής καταστροφής που εν τέλει κατέστρεψαν την AIG και ένα μεγάλο κομμάτι της οικονομίας.

Στην Ελλάδα τα ακούσαμε πολύ και αυτά τα SDC ή κατά την ελληνική ωρολογία αθέτησης υποχρέωσης, επειδή όσοι αγόραζαν ένα προϊόν ήθελαν να είναι σίγουροι για την αποπληρωμή του, εξανάγκαζαν την άλλη πλευρά να ρίξει πολύ χρήμα ως εγγύηση. Τα SDC έπαιξαν ύποπτο ρόλο στην τρέχουσα κρίση. Αν τα ασφάλιστρα κίνδυνου έπεφταν σήμαινε ότι ο κίνδυνος της πτώχευσης ήταν μεγαλύτερος και δεν έφτανε μόνο αυτό αλλά οι ασφαλιστές δεν ασφάλιζαν μετά από ένα σημείο και μετά και επιπλέον στοιχημάτιζαν πάνω τους. Η αγορά των SDC είναι ριχή άρα μπορείς εύκολα να ρήξεις τις τιμές άρα να ανεβάσεις την πιθανότητα πτώχευσης έστω και αν αφορά ένα κράτος.

Ένας επιπλέον λογος που τα SDC επεξαν ύποπτο ρόλο στην τωρινή κρίση είναι ότι μπορεί να τα αγοράσει ο καθένας ακόμα και αν δεν έχει αγοράσει ομολόγα. Μόλις λοιπόν αρχίζει να αντιλαμβάνεται ότι τα Ελληνικά ομολόγα θα κουρευτούν ή ακόμα χειρότερα η Ελλάδα θα πτωχεύσει, αγοράζει SDC επειδή προσδοκά ότι η τιμή τους θα ανέβει, ή από τον κύνδινο κουρέματος ή από τον κύνδινο πτωχευσης. έτσι ανεβαίνουν τα sdc ανεβαίνουν τα spread ανεβαίνουν τα επιτόκια άρα και το κόστος δανεισμού άρα ακόμα πιο δύσκολη αποπληρωμή του δανείου. Είναι αλήθεια ότι σε περίπτωση που ένα κράτος πτώχευε τα SDC πλήρωναν πολλά λεφτά

Τα παράγωγα μεγένθυναν την κρίση γιατί σε μια περίοδο κρίσης το ενδεχόμενο αθέτησης υποχρέωσης είναι πιο μεγάλο άρα τα SDC μπορούν να ανεβοκατεβαίνουν και μαζί με αυτά και οι προϋπολογισμοί των διαφόρων κρατών στα οποία πόνταραν οι διάφοροι επενδυτές. Την AIG έτσι προσπάθησαν να την πτωχεύσουν και τα κατάφεραν. Πολλά παράγωγα ήταν φτιαγμένα κατά παραγγελία. Η κατά παραγγελία δημιουργία του προϊόντος είχε και αυξημένη προμήθεια. Οι ρυθμιστικές αρχές τους επέτρεψαν να παίρνουν τέτοιους ρόλους και αυτοί το

εκμεταλλευτήκαν στο έπακρο, επειδή ίσως πίστευαν ότι ο κίνδυνος είναι διαχειρίσιμος αλλά δεν ήταν τελικά.

Η αναδιάρθρωση των τραπεζών είναι πλέον επιτακτική, η μετατροπή του τραπεζικού συστήματος σε κολοσσό, μόνο τον απλό πολίτη που δεν εξυπηρετεί. Οι τράπεζες μπορούν να αναλαμβάνουν όποιο ρίσκο θέλουν χωρίς κανένα φόβο, καθώς γνωρίζουν είναι πολύ μεγάλες για να πτωχεύσουν.

Θα πρέπει επομένως να μπει ένα φρένο στα στοιχεία που βάζουν για δικό τους λογαριασμό οι μεγάλες τράπεζες. Απολαμβάνουν μεγαλύτερα προνόμια και έτσι προκύπτει δυνητικά και ένα ισχυρό πλεονέκτημα έναντι των άλλων τραπεζών. Είναι γεγονός επίσης ότι οι υψηλές αποδόσεις που εξασφάλισαν οι τράπεζες είναι εις βάρος του φορολογούμενου και τώρα που είναι σε πολύ δύσκολη κατάσταση η μόνη λύση είναι να σωθούν με χρήματα του φορολογούμενου. Για αυτό θα πρέπει να δοθούν αρμοδιότητες στην ΕΚΤ και στο συμβούλιο των Βρυξελλών, να προβούν στις αρμόζουσες ενέργειες ώστε να μην γίνονται λάθοι εις βάρος του φορολογούμενου. Αν είναι τόσο μεγάλες για να πτωχεύσουν θα πρέπει να περιορίσουν τις αρμοδιότητες τους (ότι δραστηριότητες πρόεκυψαν από ασφαλιστικές εταιρείες, επενδυτικές ή οτιδήποτε άλλο δεν είναι απόλυτα απαραίτητες για την άσκηση της απλής τραπεζικής θα πρέπει να αποσχιστούν).

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει αποδείξει περίτρανα ότι δεν είναι άξιο εμπιστοσύνης, οι κίνδυνοι είναι περιπλεγμένοι τόσο που ακόμα και οι τράπεζες δεν μπορούν να τους διαχειριστούν. Οι τράπεζες εκμεταλλεύτηκαν τους λιγότερο μορφωμένους ανθρώπους, τους εξαπάτησαν και με διάφορους τρόπους. Το όνειρο για την απόκτηση ενός σπιτιού που είναι ο στόχος των περισσότερων έγινε το αντικείμενο εκμεταλευσης. Χρησιμοποίησαν διαφορές μεθόδους ώστε να πετύχουν το σκοπό τους είτε δίνοντας δάνεια χωρίς σχεδόν κανένα κριτήριο, είτε δίνοντας δάνεια με διαφορούμενο επιτόκιο.

Το γεγονός ότι χωρίς πολλά δικαιολογητικά οι τράπεζες ενέκριναν ένα δάνειο δεν ήταν πάντα προς όφελος του δανειολήπτη. Οι τράπεζες είχαν τον τρόπο να πάρουν πίσω το κεφάλαιο και πολλές φορές σε πολλαπλάσια αξία, δείχνοντας την απληστία τους, έδιναν χωρίς περιορισμό και χωρίς πολλά δικαιολογητικά δεν ζητούσαν το μείζον ότι δηλαδή ο δανειολήπτης πρέπει να μπορεί και να έχει την δυνατότητα να αποπληρώσει το δάνειο. Ο Stieglitz αυτά τα δάνεια τα ονομάζει δάνεια του ψεύτη, το μάρμαρο όμως το ήξεραν οι τράπεζες, θα το πληρώσει ο απλός φορολογούμενος δηλαδή αν δεν το αποπληρώσει, ή θα του πάρουμε το σπίτι ή το παραθαλάσσιο χωράφι, ή ακόμα χειρότερα θα απευθυνθούμε στους πολιτικούς και θα λυθεί το όποιο πρόβλημα προς όφελος των τραπεζών, και ας είναι αυτές υπεύθυνες. Η καταλήστευση του απλού φορολογούμενου δεν σταμάτησε εδώ. Έχουμε τις πιστωτικές κάρτες που έχουν το <<καθ' όλα λογικό>> επιτόκιο του 15% και 20%, καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι το όριο της εκμετάλλευσης έχει ξεπεραστεί. Πλέον η ληστρική καταλήστευση αυτού που κάποια στιγμή χρειάστηκε απλά να πάρει λίγα λεφτά από μια τράπεζα είναι ολοφάνερη. Έτσι λοιπόν είναι αναγκαίο όσο ποτέ το κράτος να παρέμβει και με ένα ρυθμιστικό πλαίσιο να ελέγξει την απληστία και την ασυδοσία των τραπεζών.

Σε όλη την διάρκεια της εκπόνησης αυτής της εργασίας τονίζω τις αποτυχίες του δόγματος ότι η αγορά ρυθμίζεται από μόνη της και προς θεού να μην παρέμβει το κράτος καθώς άμα παρέμβει τα πράγματα γίνονται χειρότερα ,ενώ λοιπόν αυτό που μας διδάσκει αυτή η κρίση είναι ότι το μοντέλο αυτό έχει βαθύτερα σφάλματα και λάθη, και ότι οι αγορές απέτυχαν να αυτορυθμιστούν.

Η κρίση απέδειξε ότι οι μεταρρυθμίσεις που προωθεί το χρηματοπιστωτικό σύστημα και τα παιδιά του Chicago δεν λειτουργούν. Ήδη είδαμε ότι οι τράπεζες απέτυχαν οι ίδιες να αποτιμήσουν τις αιτίες που έθεσαν σε κίνδυνο την ίδια τους την ύπαρξη.

Ακόμα και αν κάποια τράπεζα μπορούσε να αποτιμήσει το δικό της κίνδυνο δεν θα μπορούσε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα καθώς το πρόβλημα είναι συστημικό. Όταν μια τράπεζα αντιμετωπίζει πρόβλημα και πρέπει να ρευστοποιήσει, αυτό δεν την εμποδίζει στο να το κάνει. Όταν όμως πολλές τράπεζες θέλουν να ρευστοποιήσουν στοιχεία του ενεργητικού τότε οι τιμές πέφτουν και οι τράπεζες εισπράττουν λιγότερο άρα υπάρχει ζημία και αυτήν την ζημία καλείται να την πληρώσει το κράτος. Όπως φάνηκε και σε αυτήν την κρίση πέρα από το συστημικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες είναι και τόσα δομικά προβλήματα που ζητούν απεγνωσμένα λύση, λύση που θα μας προστατεύσει από μια άλλη ενδεχόμενη κρίση ίσως και μεγαλύτερη από αυτήν που ζούμε. Το σύστημα που υποστήριζαν με όλες τους τις δυνάμεις τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι φονταμενταλιστές της αγοράς αποδείχτηκε ότι έχει αν μη τι άλλο πολλές ανακρίβειες και πολλές λάθος εκτιμήσεις που κάποιες φορές πλησιάζουν το στοιχείο του παραλογισμού. Το δόγμα ότι το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει όταν υπάρχει πρόβλημα, διότι τότε το κράτος είναι το πρόβλημα έχει καταριφθεί. Η ανάγκη για κρατική παρέμβαση ώστε να βγει από την κρίση η Ευρώπη αλλά και ο κόσμος είναι φανέρη. Είναι επίσης αναγκαίο να δημιουργηθούν νέοι θεσμοί, και νέες δομές στις οποίες θα συμμετέχει το κράτος είτε με τον ένα είτε με τον άλλο τρόπο. Η αποτυχία του μοντέλου που μας κυβερνά τόσο καιρό φάνηκε καθαρά.

Τα παιδιά του Chicago οι υπέρμαχοι του φονταμενταλισμού της αγοράς αποδεικνύονται κοντόφθαλμοι , αν όχι κοντόφθαλμοι τουλάχιστον λαθεμένοι την ώρα που όλο το οικονομικό τους οικοδόμημα καταρρέει. Διότι η αποτυχία του είναι ολοφάνερη και τα δόγματα τους που τόσο ευλαβικά υπηρέτησαν , πέφτουν σαν ντόμινο το ένα μετά το άλλο. Το μοντέλο του Μίλτον Φριντμαν και τον ομοϊδεατών του κατέρρευσε. Η παραδοχή ότι λειτουργεί η οικονομία από μόνη της και δεν χρειάζεται παρεμβάσεις από το κράτος αλλά και αν το κάνει να γίνεται σε ελάχιστο βαθμό (όπως την ρύθμιση των επιτοκίων) και προ πάντων ότι δεν δημιουργούνται κρίσεις είναι εκτος πραγματικότητας επίσης λανθασμένη και η άποψη για την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς, αφού η *«ποσότητα του διαθέσιμου χρήματος πρέπει πάντοτε να αντανakλά τον παραγόμενο πλούτο»*. Βεβαία αν δεν υπάρχει κρίση τι είναι αυτό που ζούμε κάποια παραίσθηση μάλλον. Μόνο και μόνο από αυτό, το δόγμα του μονεταρισμού κατέρρευσε .Ο Κέινς πριν από περίπου 80 χρόνια απέδειξε ότι κάποια στιγμή η οικονομία θα έρθει σε ένα σημείο που θα υπάρχει μεγάλη ανεργία σε περίοδο κρίσης ,επίσης ο Κέινς έδειξε ότι υπό προϋποθέσεις η οικονομία μπορεί να έρθει σε ένα σημείο με υψηλή ανεργία και χαμηλό εισόδημα, κι αυτό είναι επίκαιρο όσο ποτέ. Στις μέρες μας αυτό συμβαίνει διότι για κάποιο λόγο χαμηλώνει η ζήτηση ,όταν αποταμιεύουν πολύ και καταναλώνουν λίγο. Εκεί η κεντρική τράπεζα θα πρέπει να αυξομειώσει το επιτόκιο μέχρι οι άνθρωποι να αρχίσουν να αποταμιεύουν λιγότερο.

Παρακολουθούμε και στην Ευρώπη ότι όσο το πρόγραμμα ενίσχυσης και βοήθειας της ελληνικής οικονομίας που με μεγάλες περγαμινές και περίσσιες υποσχέσεις που με κάποιες θυσίες θα μας έβγαζαν από την κρίση, φαίνονται απατηλές. Καθώς το συντηρητικό πρόγραμμα που έφτιαξαν Σαρκοζί Μερκελ και Βρυξέλλες μαζί με την ελληνική κυβέρνηση και το ΔΝΤ, πιο πολύ βαθαίνει την κρίση παρά που απομακρύνεται και είναι ανεφάρμοστο. Τα χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι συντηρητικά και σκοπό έχουν την ανταγωνιστικότητα που για αυτούς σημαίνει χαμηλό κόστος εργασίας δηλαδή μισθούς που δεν έχουν καθόλου αγοραστική δύναμη απελευθέρωση της αγορά και ιδιωτικοποιήσεις .

Σήμερα θα πρέπει να πάμε την οικονομία ένα βήμα πιο πέρα και σίγουρα όχι με συνταγές και παραδοχές του παρελθόντος καθώς όπως λέει και ο ποιητής οι παλιές λύσεις λύνουν παλιά προβλήματα. Θα πρέπει να γίνει μια νέα ριζική μεταρρύθμιση που το κράτος θα παίζει καθοριστικό ρόλο με περισσότερες αρμοδιότητες και ο ιδιωτικός τομέας θα ανασυγκροτηθεί . Θα πρέπει οι τράπεζες να αλλάξουν τρόπο λειτουργίας και να δημιουργηθεί ένα ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο θα τους επιτρέπει να λειτουργούν αλλά όχι εις βάρος του απλού πολίτη, θα πρέπει να ξαναγίνει ο σαφής διαχωρισμός των τραπεζών σε παραδοσιακές και σε επενδυτικές πρέπει οι τράπεζες να μην αναλαμβάνουν τόσο υψηλά ρίσκα και αν τα αναλαμβάνουν θα πρέπει να έχουν πολύ υψηλό αποθεματικό. Η τόσο μεγάλη γκάμα χρηματοπιστωτικών προϊόντων θα πρέπει σίγουρα να ξανασυζητηθεί και σίγουρα με περισσότερη διαφάνεια.

Το μέγεθος των τραπεζών έπαιξε σημαντικό ρόλο στην κρίση που ζούμε έτσι θα πρέπει να αναδιαρθρώσουμε το τραπεζικό χαρτί και σίγουρα για να αποδώσουμε ένα αίσθημα δίκαιου θα πρέπει να καταργηθούν η υπερβολικές αμοιβές τραπεζικών στελεχών.

Είναι εύκολο να περιορίσει η υπέρμετρη αναλύει κινδύνων από τις τράπεζες αρκεί να τεθούν όρια και να δοθούν αντικίνητρα στις τράπεζες. Η υποχρεωτική ενίσχυση της διαφάνειας . Θα πρέπει όσες τράπεζες εμπλέκονται σε δραστηριότητες υψηλού κίνδυνου να καταβάλουν περισσότερες εγγυήσεις και να έχουν περισσότερο αποθεματικό, θα πρέπει το κράτος να περιορίσει την μόχλευση ενώ αυτό που είναι αδιαπραγμάτευτο είναι ότι πρέπει να επιβληθούν περιορισμοί σε ιδιαίτερα ριψοκίνδυνα προϊόντα. Τα όποια οφέλη μας έταξαν με την κατάργηση του νομού Glass Steagall αποδειχτήκαν ουτοπία, ενώ το κόστος του αποδείχτηκε ότι είναι μεγαλύτερο από αυτό του πολέμου η επαναφορά του νομού λοιπόν είναι αναγκαία .

Επειδή τα παράγωγα και αυτό το τερατούργημα που δημιούργησαν οι τράπεζες έχει πολλά μειονεκτήματα αλλά έχει και ένα πλεονέκτημα που τα καθίστα ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο διαχείρισης κινδύνων δεν πρέπει να απαγορευτούν αλλά πρέπει να υπάρχουν σε ένα πλαίσιο ρυθμίσεων που να εξασφαλίσει την σωστή λειτουργία τους. Θα πρέπει να υπάρχει ένα πλαίσιο διαφάνειας πως όσοι στοιχηματίζουν έχουν και τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Τα sdc θα πρέπει να δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένο περιβάλλον με διαφάνεια και τέλεια πληροφόρηση και η ρυθμιστική αρχή θα πρέπει να είναι ενήμερη για το ποσό του κεφαλαίου που θα τυποποιείται.

Οι χρηματοπιστωτικές αγορές πλέον πρέπει να νοιάζονται για την πραγματική οικονομία και την ευημερία του φορολογούμενου και όχι πια εις βάρος του. Το κράτος θα πρέπει να θεσπίσει τους κατάλληλους μηχανισμούς ώστε να το διαφυλάξει αυτό σαν κόρη οφθαλμού.

Μόλις λοιπόν καταλήξαμε ότι η απαρχή της κρίσης είναι made in USA αλλά και η Ευρώπη δεν έκανε κάτι που να την αποφύγει, το αντίθετο μαάλιστα. Θα έλεγε κάνεις ότι έκανε τα πάντα για να την επιμηκύνει. Μια Ευρώπη συντηρητική με βαθειά πίστη στο αόρατο χέρι που ρυθμίζει τις αγορές και ευλαβική προσήλωση στην ανταγωνιστικότητα, στην μείωση του κράτους και στις ιδιωτικοποιήσεις δηλαδή η συνταγή που μας έφερε ως εδώ θα μας βγάλει από την κρίση, νομίζω λίγο οξύμωρο .

Ο νέος ρόλος του κράτους τον 21^ο αιώνα θα πρέπει να είναι περισσότερο δραστήριος και περισσότερο παρεμβατικός. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να επιτρέψουμε στους εαυτού μας να ξανά πληρώσουμε μια κρίση τόσο ακριβά και πόσο μάλλον άμα είναι χρηματοπιστωτική.

Εξετάζοντας την κρίση εξονυχιστικά θα πρέπει να δούμε τα προβλήματα που πρόεκυψαν για να μην ξανά προκύψουν τα ίδια προβλήματα. Θα πρέπει βεβαία να γίνουν μεταρρυθμίσεις και ένα μεγάλο πλαίσιο ρυθμιστικές αρχές , και οι ρυθμιστικές αρχές αυτές θα πρέπει να πιστεύουν σε αυτό που υπηρετούν. Θα πρέπει να εφοδιάσουμε το σύστημα με διαφανές ρυθμίσεις οι οποίες δεν θα αφήνουν κανένα ενδεχόμενο για να εκμεταλλευτούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ξανά τον απλό φορολογούμενο. Αυτό που πρέπει να γίνει σίγουρα είναι ο διαχωρισμός των τραπεζών σε ασφαλιστικές, σε επενδυτικές, σε χρηματιστηριακές και σε απλές.

Και οπωσδήποτε θα πρέπει ο διαχωρισμός να γίνει και στις αγορές τους, δηλαδή θα πρέπει να γίνει μια μεγάλη αναδιάρθρωση. Για να επιτευχτεί αυτή η αναδιάρθρωση θα πρέπει το κράτος να αναλάβει ένα αναβαθμιζόμενο ρολό.

Οι σκανδιναβικές χώρες και ειδικά η Σουηδία κατάλαβαν ότι κάθε χώρα πρέπει να ζει σύμφωνα με τις δυνατότητες της και ότι για να έχει καλή περίθαλψη ,καλή παιδεία και καλό κοινωνικό κράτος θα πρέπει να έχει υψηλή φορολογία. Ενώ στην Αμερική 1.5 εκατομμύρια άνθρωποι είναι χωρίς ιατροφαρμακευτική περίθαλψη γιατί και εκεί όπως και εδώ θεωρούν ότι η υψηλή φορολογία είναι ένα από τα κύρια αντιαναπτυξιακά μετρά. Ο Σαμαράς το 2010 είπε ότι όσο πιο χαμηλή είναι η φορολογία τόσο μεγαλύτερη είναι η οικονομική μεγέθυνση αλλά δεν λέει τι θα γίνει με τα δημόσια σχολεία και δημόσια νοσοκομεία. Οι Σουηδοί κατάφεραν να έχουν κοινωνική προστασία πολύ αναβαθμισμένη και με μια οικονομία με μεγάλη εξωστρέφεια που σε συνδυασμό του υψηλού μορφωτικού επιπέδου η οικονομία τους είναι πιο ανθεκτική στα σοκ. Ένα καλά σχεδιασμένο κράτος πρόνοιας αποτελεί στήριγμα για μια καινοτόμα κοινωνία, αλλά η Σουηδοί δεν έχουν κολήσει σε συγκεκριμένες πολιτικές παραδοχές, όπως οι αγορές είναι πάντα αποτελεσματικές και το κράτος είναι πάντα αναποτελεσματικό . Η Σουηδία είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα μεικτής οικονομίας. Ένα πάντοτε είναι σίγουρο ότι το μοντέλο του καπιταλισμού του 19^{ου} αιώνα δεν μπορεί να ταιριάζει με αυτό του 21^{ου} .

Ο Σούμπερτ Δαίμον νομπελίστας οικονομολόγος είπε ότι στον σύγχρονο καπιταλισμό έχουν μεγαλοποιηθεί η διαφορές μεταξύ των κρατικών επιχειρήσεων και

του σύγχρονου καπιταλισμού καθώς και στην μια περίπτωση αλλά και στην άλλη δουλεύεις για κάποιον άλλο.

Να προσθέσω βεβαία ότι στις σκανδιναβικές χώρες αυτές τις αγιάσεις τις έχουν ξεπεράσει. Το κράτος θα πρέπει να δουλέψει σε πολλούς τομείς αλλά θα πρέπει να δώσει μεγάλη βαρύτητα στην διατήρηση της απασχόλησης ,στην προώθηση της καινοτομίας στην αποτροπή των φαινομένων εκμετάλλευσης και στην παροχή κοινωνικής προστασίας και ασφάλισης.

Μια από την ολοφάνερη αδυναμία των αγορών να λειτουργήσουν αποτελεσματικά είναι ο δείκτης της ανεργίας η απότομη έκρηξη αυτού του δείκτη δείχνει ότι οι αγορές δεν λειτουργούν και είναι ίσως ο μόνος δείκτης που αναγνωρίζουν την αδυναμία τους οι μονεταριστές του Μίλτων Φρίντμαν έτσι το κράτος πρέπει να θεσπίσει τις ανάλογες ρυθμίσεις που θα περιορίζει την απώλεια.

Όσον αφορά στην καινοτομία, θα αναφέρω την φράση του Τόμας Τζέφερσον ότι<< η γνώση είναι σαν το κερί αν ένα κερί ανάβει ένα άλλο, τότε η δική σου φλόγα δεν μειώνεται>>. Οι μεγαλύτερες επιτυχίες της Αμερικής προήλθαν από τις επιτυχίες της καινοτομίας με την βοήθεια του κράτους μέσω των πανεπιστημίων.

Όσον αφορά στην κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία δεν μπορώ να διανοηθώ και το θεωρώ αδιαπραγμάτευτο οτι ένα κοινωνικό αγαθό πρέπει να δίνεται καθαρά και μονό από το κράτος. Θα θέσω ένα ερώτημα που είναι πιστεύω ρητορικό. Ένα ηλικιωμένο με πρόβλημα καρδιάς που μπορεί να συμβεί στον καθένα, ποιος ιδιώτης τον ασφαλίζει; Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι η υγεία είναι ένα κοινωνικό αγαθό αδιαπραγμάτευτο.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να αναπτυχτεί η οικονομία είναι η δικαιοσύνη σε μια κοινωνία. Όπως ο εργοδότης έχει δικαιώματα και απαιτήσεις έτσι και ο εργάτης έχει τα δικά του δικαιώματα και τις δίκες του απαιτήσεις . Έχει παρατηρηθεί όμως ότι σε μια χώρα που είναι εκβιομηχανοποιημένη εκμεταλλεύονται οι εργοδότες τους εργαζόμενους για αυτό τον λόγο το κράτος θα πρέπει να θεσπίζει νόμους που προστατεύουν το εργαζόμενο. Τέτοιοι νομοί όπως το οκτάωρο, την καταβολή της υπερωρίας και αλλά πολλά πρέπει να είναι , απαραίτητα στοιχεία για μια κοινωνία ώστε να καταφέρει ρυθμούς μεγέθυνσης καθώς ο κινητήριος μοχλός σε μια οικονομία είναι ο εργαζόμενος

Η κρίση έχει οδηγήσει σε καθοριστικές αλλαγές, το δόγμα ότι η χωρίς κρατικό έλεγχο η λειτουργία της αγοράς αποδίδει τα μέγιστα, η πεποίθηση ότι η πληροφόριση ,η μαζική ενημέρωση και οι παγκόσμιες επιχειρηματικές διασυνδέσεις δημιουργούν ένα ανθεκτικό μοντέλο σε όλους τους οικονομικούς κλυδωνισμούς είναι λαθεμένη.

Η ιδεολογία της απόλυτης ελευθερίας της αγοράς έχασε την ηθική νομιμοποίηση. Τα πρότυπα διακυβέρνησης που έθεταν οι ΗΠΑ έχασαν το κύρος τους, η κρίση μας θυμίζει ότι η ηθική απαιτεί σεβασμό του άλλου, όρια στην απληστία ευθύνη και λογοκρισία και στις οικουμενικές συναλλαγές.

Η μεταφορά πόρων από την πραγματική οικονομία προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα θέτει φραγμούς προς την αντιμετώπιση των προβλημάτων της πραγματικής οικονομίας. Η παραγωγή ενέργειας, η διατροφική επάρκεια η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση στην ποιότητα ζωής είναι τομείς που στερούνται κεφαλαίων. Λένε πολλοί ότι η ανακατανομή πόρων που έγινε στις μέρες μας δεν έχει προηγούμενο και αυτό πρέπει να αλλάξει .

Εκείνοι που προκάλεσαν την κρίση εξακολουθούν να είναι ρυθμιστές των εξελίξεων. Η πολιτεία έχει τα απαραίτητα εργαλεία και μηχανισμούς ώστε να πιέσει απέναντι τους. Έχει το χρέος να το κάνει και πρέπει να προστατευτεί το κοινό συμφέρον για να αποτραπούν νέες κρίσεις. Η κοινωνικοποίηση των ζημιών η οποία επιχειρείται από τις τράπεζες και το χρηματοπιστωτικό σύστημα δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή χωρίς ορούς οι οποίοι θα έχουν χαρακτηριστικά κοινωνικής δικαιοσύνης και λογοδοσίας.

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ ΔΙΑΣΩΣΗΣ

Ένας από τους λόγους που ανέλυσα στην αρχή της εργασίας τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να έχει ένα πακέτο διάσωσης, είναι για να δείξω ότι το πακέτο διάσωσης που μας έταξαν δεν είναι λύση. Καθώς αυτές οι πολιτικές μας οδήγησαν ως εδώ δεν μπορούν να μας βγάλουν ένα πακέτο με πολύ μονεταριστική πολιτική. Μια κρίση made in America - μια κρίση που γεννήθηκε στην Αμερική και η Αμερική δεν την πρόλαβε ήρθε στην Ευρώπη για να μας πει τι θα κάνουμε αν και μετά, με κινήσεις που έκανε κυρίως με τον Ομπάμα ως πρωθυπουργό για να μετριάσει την κρίση έφεραν κάποια αποτελέσματα κύριος με κίνησης της fed.

Στην Ευρώπη όμως κάναμε ότι είναι δυνατόν για να την αυξήσουμε με πρωταγωνιστή την κ Μερκελ Σαρκοζί και ΔΝΤ. Είναι αλήθεια ότι το πρόβλημα ήταν συστημικό και ακόμα μεγαλύτερη αλήθεια ότι το πρόβλημα ήθελε παγκόσμια λύση. Η λύση όμως για μια παγκόσμια εταιρική διακυβέρνηση φαίνεται να είναι πολύ μακριά, ο πρωθυπουργός της Ελλάδας κ ΓΑΠ αντιλήφθηκε την κρισιμότητα της κατάστασης και απευθύνθηκε στους εταίρους μας στην Ευρώπη αλλά η κ Μερκελ και ο κος Σαρκοζί κώφευε ή απλά δειλίασε μπροστά στο ύψος της ευθύνης. Πάντως υπάρχει ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα για πολλούς κρίσιμο για την πορεία της Ευρώπης αλλά και της οικονομίας που δεν έγινε τίποτα. Η Δυτική Ευρώπη έπρεπε να παράσχει τα χρήματα ώστε να βγουν οι έλληνες από την κρίση, έπρεπε να καταλήξουν σε μια συμφωνία. Οι μεγάλες χώρες δειλίασαν κι οι μικρές χώρες μόλις είχαν εξυγιάνει τους ισολογισμούς τους και δεν εδύναντο, έτσι πάσαραν την ευθύνη στο ΔΝΤ το οποίο είναι η παγκόσμια έκφραση του μονεταρισμού. Γερμανία και Γαλλία θα έπρεπε να παράσχουν τα χρήματα σε μορφή επιχορήγησης και όχι δανειού το οποίο τελικά έγινε. Το ΔΝΤ είναι ένας θεσμός που όχι μονό δεν έχει κάνει τίποτα για να αποτραπεί η κρίση αλλά όπου πάει προωθεί και της πολιτικές της απορρύθμισης η οποία μας οδήγησε ως εδώ. Το ΔΝΤ ήταν μια κλειστή λέσχη πλούσιων βιομηχανικών χώρων την οποία δημιούργησαν οι υπουργοί οικονομικών και οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών. Η ιστορία του ΔΝΤ μας δείχνει ότι παρέχει χρήματα αλλά μόνο με αντάλλαγμα σκληρούς ορούς και με ιερή ευλάβεια στις συνταγές του Φριντμαν και των Chicago boys. Πολιτικές που σε κάθε χώρα που πάνε για να παράσχουν βοήθεια αυτές χρησιμοποιούν λίγο πολύ, εκτός μόνο μια μικρής παρένθεσης που με διοικητή του τον Ντοκ Τρως Καν είχε κάποια στοιχεία κεινσιανής οικονομικής πολιτικής στην Ινδονήσια, μετά την αποπομπή Στρως Καν η συνταγή επανήλθε με ακόμα πιο σκληρά μετρά οι φονταμενταλιστές της αγοράς που πιστεύουν σε μαγικά χεριά που ρυθμίζουν από μόνα τους την αγορά χωρίς το κράτος να παρέμβει.

Το ΔΝΤ υποστηρίζει συχνά την υποτίμηση νομισμάτων, για την οποία η σχολή της προσφοράς θεωρεί ότι αυξάνει τον πληθωρισμό. Στην Ελλάδα καθώς δεν μπορούσαν να κάνουν νομισματική υποτίμηση έκανα εσωτερική υποτίμηση με απώλεια του εισοδήματος του απλού πολίτη να φτάνει κοντά το 30%.

Από την μια ο πολίτης καλείται να ξελασπώσει τις τράπεζες μέσω της βαριάς φορολογίας από την άλλη αυτοί που οδήγησαν ως εδώ τα πράγματα με το οι αγορές αυτορυθμίζεται και στον βωμό της ανταγωνιστικότητας τα παιδεία του Μιλτον Φριντμαν . Επίσης, συνδέουν την υψηλή φορολογία των προγραμμάτων λιτότητας με συρρίκνωση της οικονομίας. Η υποτίμηση του νομίσματος συνιστάται από το ΔΝΤ σε κυβερνήσεις χωρών των οποίων η οικονομία βρίσκεται σε κακή κατάσταση . Πολιτικές τέτοιες όπως του ακραίου νεοφιλελευθερισμού εφαρμοστήκαν με την κ Margaret Thatcher στην Αγγλία και αποδειχτήκαν ότι αυτές οι πολιτικές είναι επιζήμιες για τον πολύ κόσμο ώστε να επιβιώσει σε μια δημοκρατία μονό σε κυβερνήσεις που προϋποθέτει συναίνεση. Η σιδηρά κύρια αποφάσισε να κλείσει τα ανθρακωρυχεία και οι ανθρακωρύχοι κατεβήκαν στους δρόμους, και το κέντρο του Λονδίνου παρέλυσε η Θάτσερ προσπάθησε με κάθε μέσο να κλείσει τα συνδικάτα, ιδιωτικοποίησε υγραέριο ,νερό, ρεύμα βιομηχανία αυτοκίνητων τηλεπικοινωνίες βιομηχανία χάλυβα και αερογραμμές στην Αγγλία. Πριν την Θάτσερ ένας διευθύνων σύμβουλος έπαιρνε 7 φορές πάνω από τον εργάτη τώρα παίρνει 100 φορές πάνω. Η Θάτσερ στην Αγγλία έκανε μεγάλη περικοπή δαπανών απέλυσε 500 χιλιάδες δημοσίους υπάλληλους μείωσε φορολογικούς συντελεστές, πώλησε δημοσίες επιχειρήσεις ,απορύθμισε την βιομηχανία και άσκησε σκληρή νομισματική πολιτική ώστε να μειωθεί ο πληθωρισμός. Τα τρία πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης της Θάτσερ η ανεργία τριπλασιάστηκε δεν είναι τυχαίο γεγονός που ο Χαγιεκ ήταν ο οικονομικός σύμβουλος της Θάτσερ . Στην Χιλή τα Chicago boys έδραξαν αμέσως την ευκαιρία και μέσα σε ένα χρόνο μείωσαν τους μισθούς 40% η ρύση του Φρίντμαν ότι είναι αντίθετος με την ρύθμιση των μισθών και των τιμών καθώς παραβαίνει την ατομική ελευθερία ενώ δεν παρεμβαίνει την ατομική ελευθερία η αφαίρεση του εισοδήματος σου κατά 40% . Οι οικονομολόγοι που δίνουν έμφαση στην προσφορά ισχυρίζονται ότι οι πολιτικές του ΔΝΤ είναι καταστροφικές για την οικονομική ευημερία. Από την άλλη, το ΔΝΤ μερικές φορές υποστηρίζει "προγράμματα λιτότητας", τα οποία συνεπάγονται αύξηση των φόρων ακόμη και όταν η οικονομία είναι αδύνατη, με στόχο να παρέχουν έσοδα στην κυβέρνηση για να αντιμετωπίσει το έλλειμμα

Η επίθεση κατά της Ελλάδας το 2010 από τις χρηματοπιστωτικές αγορές ήταν παρόμοια με εκείνες που δεχτήκαν αναπτυσσόμενες χώρες .Αυτό που προκάλεσε απορία είναι ότι συμβαίνει σε μια βιομηχανική χώρα, η αχαριστία των αγορών θριαμβεύει πάλι αφού ο χρηματοπιστωτικός τομέας έχει σωθεί επανηλωμένα από της κυβερνήσεις από όλο τον κόσμο μια από αυτές είναι και η ελληνική στρέφεται εναντίον τον σωτήρων του. Η Τράπεζες αποφάσισαν να δαγκώσουν το χέρι που τις τάζει. Βλέποντας τα μεγάλα ελλείμματα, κάποια golden boys αντιλήφθησαν πως η Ελλάδα όταν θα προσέφευγε στις αγορές για να αναχρηματοδότηση το χρέος ή το έλλειμμα της δεν θα το έκανε με ένα χαμηλό επιτόκιο και προχώρησαν σε ανοικτές πωλήσεις (σορτάρισμα)με τα όπλα της μαζικής καταστροφής cds. Έτσι η Ελλάδα από Ελλάδα της υψηλίου έγινε ο πιο αδύναμος κρίκος από κοιτίδα του δυτικού πολιτισμού η Lehman brothers της Ευρώπης. Βεβαία η απαξίωση μπορεί να προσήλθε από και από εμάς του ίδιους καθώς η κρατική μηχανή λειτουργούσε με μια νοοτροπία φέουδου όπου σε συνεργασία με την νοοτροπία του Έλληνα όπου ακόμα έχει θα λέγαμε στο dna του ακόμα μια μικρη δόση ανατολίτικης νοοτροπίας που μαζί της δεν κάνουμε και χωριά δεν μπορούμε αλλά και η ευρωπαίοι με τα ημίμετρα και με την λιγοστή δόση αλληλεγγύης δεν βοήθησαν την κατάσταση.

Όσο και αν οι ευρωπαίοι προσπάθησαν να δείξουν το αντίθετο έστω και καθυστερημένα και μας έλεγαν κάντε μεταρρυθμίσεις και περικόψε της δαπάνες και μειώστε το μισθολογικό κοστο βελτιώστε την ανταγωνιστικότητα και εμείς θα σας δώσουμε χρήματα (δάνειο) για να βγείτε από την κρίση θα σας σώσουμε .Θεωρείτε διάσωση όμως αν έχεις άμεση ανάγκη για δανεισμό καθώς θα πρέπει να αποπληρώσεις το στεγαστικό δάνειο, αλλά η τράπεζα θέλει ένα επιτόκιο 15% (απαγορευτικό) ζητάτε από τους γονείς σας να σας βοηθήσουν μια και είναι περισσότερο φερέγγυοι ,μπορούν να δανειστούν με 3% .Αν δανειστούν με 3% και σε δανείσουν με 3% ή και με λιγότερο τότε μπορούμε να πούμε ότι γίνεται προσπάθεια διασώσεις (bail out) . αν όμως σας δανείσουν με 10% τότε δεν πρόκειται για bail out ή πρόκειται ;Υπάρχει μια μεγάλη διαμάχη και μια σύγκρουση σε αυτό το ερώτημα από την μια είναι αλήθεια ότι σας εξασφάλισαν την χαμηλότερο επιτόκιο από 15% σε 10% αλλά από την άλλη κερδίζει 7% από το δάνειο αυτό ακριβώς έγινε και στην περίπτωση της Ελλάδας το 2010 με την ΕΕ και το ΔΝΤ όπου το δημόσιο δανειστικέ από την τριoka 110 δις με ορίζοντα αποπληρωμής 4 χρόνια ,τα 80 από την ΕΕ και τα 30 δις από το ΔΝΤ οι εταίροι μας δάνησαν με 5% και το ΔΝΤ με 2,8% την στιγμή που η Γερμάνια δανείζετε με 2% ή 3% άρα έχουμε μια ξεκάθαρη μεταφορά πλούτου από την Ελλάδα προς την Γερμάνια

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα μετασχηματίστηκε υπό την επίδραση τριών μεγάλων παραγόντων, τον ανταγωνισμό την σύγκλιση και της ιδιωτικοποίησης, αλλά ο μεγάλος μετασχηματισμός έγινε στην δομή και την λειτουργία των τραπεζών. Ιδιώτες έχουν τώρα πλέον μέσω του χρηματιστηρίου Αθηνών μια μεγάλη γκάμα από χρηματοπιστωτικά προϊόντα από την μοναδική δυνατότητα της αποταμίευσης που είχαν. Αυτή η μεγάλη γκάμα όπου είπαμε για τα προβλήματα και τις κακοδαιμονίες που εμπεριέχουν σε προηγούμενο μέρος αυτής της άσκησης.

Την παγκοσμιοποίηση μέσω της κυριαρχίας της οικονομίας της αγοράς και την ενιαία χρηματοπιστωτική αγορά που διαμορφώνονταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι ανάλογες κινήσεις που έγιναν σε προηγούμενες περιόδους και στα τραπεζικά συστήματα άλλων χωρών της Ευρώπης αλλά και στις ΗΠΑ, είχαν ως βάση τους την μείωση των ρυθμίσεων και κανόνων λειτουργίας της τραπεζικής αγοράς, διαδικασία που ονομάστηκε αποκανονισμοποίηση (deregulation) της κατανάλωσης. Η πορεία του τραπεζικού κλάδου αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για την πορεία της οικονομίας μιας χώρας. Αφενός, ένα ισχυρό τραπεζικό σύστημα συμβάλλει θετικά στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, συγκεντρώνοντας αρχικά τον Πυρήνα του χρηματοπιστωτικού συστήματος που είναι οι τράπεζες, οι οποίες, όπως είναι γνωστό, έχουν την ικανότητα να μεταβάλουν την προσφορά χρήματος μιας χώρας, να επιδρούν στην αγοραστική δύναμη και να ενοποιούν την οικονομική διαδικασία της παραγωγής, της διανομής και αποταμιεύσεις της οικονομίας, τις οποίες στη συνέχεια διαθέτει στις δραστηριότητες με τις υψηλότερες προσδοκώμενες αποδόσεις. Αφετέρου, ένα προβληματικό τραπεζικό σύστημα δημιουργεί δυσλειτουργίες στην οικονομική ανάπτυξη, αφού η μη ορθολογική χρήση των αποταμιευτικών πόρων οδηγεί είτε στη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων με χαμηλές αποδόσεις είτε στη παντελή έλλειψη χρηματοδότησης επενδυτικών ευκαιριών. Στο διάστημα των τριών τελευταίων δεκαετιών το τραπεζικό σύστημα έχει εξελιχθεί σημαντικά σε παγκόσμιο επίπεδο. Κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες έκαναν την εμφάνισή τους στην τραπεζική αγορά και νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα ονομαζόμενα «παράγωγα προϊόντα», τα οποία βασίζονται επί των πρωτογενών προϊόντων. Οι αλλαγές που συντελέστηκαν στο οικονομικό, χρηματοπιστωτικό και ρυθμιστικό περιβάλλον επηρέασαν, όπως ήταν αναμενόμενο, την εξέλιξη του τραπεζικού συστήματος. Ο ρόλος των τραπεζών, η δομή και οι λειτουργίες τους, καθώς και οι υπηρεσίες που προσφέρουν έχουν αλλάξει εξαιτίας των δραματικών εξελίξεων στον διεθνή οικονομικό χώρο. Αν και οι τράπεζες εξακολουθούν να παρέχουν τις παραδοσιακές τους υπηρεσίες (καταθέσεις, δάνεια, πληρωμές), τόσο η αντιμετώπιση όσο και το εύρος της λειτουργίας τους απέναντι σε μια μεταβαλλόμενη αγορά τείνουν και να μετατραπούν από εξειδικευμένες τράπεζες (specialized banks) σε τράπεζες γενικών συναλλαγών (universal banks).

Η ελληνική οικονομία είχε εντυπωσιακούς ρυθμούς ανέγερσης μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και τον Εμφύλιο, κατά κύριο λόγο όμως επειδή ξεκινούσε από

πολύ χαμηλή βάση. Η συνεχής σύγκλιση με τις αναπτυγμένες δυτικές χώρες διακόπηκε απότομα το 1973 λόγω της πρώτης μεγάλης πετρελαϊκής κρίσης, κάτι που συνετέλεσε και στην πτώση της χούντας. Ακόμη χειρότερη έγινε η κατάσταση το 1979, με το ξέσπασμα της δεύτερης πετρελαϊκής κρίσης οι προσπάθειες, της ελληνικής οικονομίας για μια πολιτική σταθερότητας ήταν σχεδόν υποτυπώδεις καθώς δεν υπήρχε το στοιχειώδες θεσμικό πλαίσιο για να υποστηριχτεί μια τέτοια κατεύθυνση. Μετά το 1981 με την εισαγωγή της Ελλάδας στην ΕΟΚ την 1^η Ιανουαρίου η οικονομία δέχτηκε εκτεταμένες αλλαγές όπου οι περισσότερες επηρέασαν την διάρθρωση της οικονομίας και τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης όσον αφορά στα έσοδα της γενικής κυβέρνησης η Ελλάδα υποχρεώθηκε να υιοθέτηση το κοινό δασμολόγιο που προέβλεπε χαμηλότερους δασμούς. Ημεγάλη καθίζηση όμως των εσόδων προήλθε από την επιβολή της υποχρέωσης να ασκεί ίδια φορολογική πολιτική σε εισαγόμενα και σε ιδιοπαραγόμενα προϊόντα. Τα εισαγόμενα προϊόντα έχουν έναν επιπλέον φόρο τον ρυθμιστικό φόρο που το 1986 ήταν 5.3 % του ΑΕΠ και το 1989 καταργήθηκε ολοκληρωτικά. Η σπουδαιότερη όμως φορολογική μεταρρύθμιση ήταν η επιβολή του ΦΠΑ (φόρος προστιθέμενης αξίας) για πόλους ο πιο δίκαιος φόρος που υπάρχει στο Ελλάνικο φορολογικό σύστημα και ένας φόρος που εκσυγχρόνισε την ελληνική οικονομία και την απάλλαξε από την επιβολή φόρων στα διάφορα στάδια επεξεργασίας. Οι προοπτικές που εδείχνε η ελληνική οικονομία ότι έχει ήταν πολύ σημαντικές και αξιόλογες αλλά η οικονομία έπασχε από έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και υψηλό πληθωρισμό όποτε ένα πρόγραμμα σταθεροποίησης της ελληνικής κυβέρνησης ήταν επιτακτικό. Έτσι τον Οκτώβριο του 1985 καταρτίστηκε ένα διετές πρόγραμμα σταθερότητας που το οποίο χαρακτηρίστηκε ως επιτεχαιμένο.

Όλες οι αναπτυσσόμενες χώρες αντιμετώπισαν σορία εξωγενών παραγόντων με αποτέλεσμα να επιβραδυνθεί η ανάπτυξη για να αξιολογήσουμε τις επιδόσεις της Ελλάδας στο παγκόσμιο περιβάλλον. Την συγκρίνουμε με όμοιες χώρες όπως την Ιρλανδία την Πορτογαλία και την Ισπανία οι οποίες ξεκίνησαν από παρόμοιες αφετηρίες. Η Ελλάδα όπως αναφέρει και ο Παπαθεοδώρου έχει μεγάλες προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης αλλά κύριος μοχλός και κύρια βάση θα παραμείνει η εγχώρια παράγωγη. Το διεθνές συγκριτικό πλεονέκτημα της Ελλάδος είναι ο τουρισμός και η ναυτιλία. Η Ελλάδα διαθέτει πολύ περισσότερα πλεονεκτήματα από τον ήλιο και τις παραλίες και θα πρέπει να στοχεύσει σε ένα πιο ποιοτικό τουρισμό που θα συνδύαζε τον πολιτισμό την ιστορία με της σπάνιας ομορφιάς θάλασσες και παραλίες.

Δεδομένου ότι η Ελλάδα αποτελεί σταυροδρόμι τριών ηπείρων μπορεί να εκμεταλλευτεί αυτό το κατά φύση συγκριτικό πλεονέκτημα και να εισρεύσουν επενδύσεις είτε στον τραπεζικό κλάδο είτε στον κλάδο του logistic. Η Ελλάδα αποτελεί διαμεσολαβητικό κέντρο και πηγή κεφαλαίων και τεχνογνωσία και επιχειρηματικότητας. Αυτά είναι κάποια από τα πλεονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας αλλά για να πάμε μπροστά την ελληνική οικονομία θα πρέπει να κάμψουμε τα προβλήματα που έχει σε διαφόρους τομείς.

Από σειρά μελετών προκύπτει ότι το 30% του Ελληνικού ΑΕΠ προέρχεται από την παραοικονομία είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που η Ελλάδα πάσχει από αυτό τώρα και δεκαετίες.

Στη 1 Ιανουαρίου του 2001 η Ελλάδα πέρασε στην νομισματική ένωση του κοινού νομίσματος. Όπως αναφέρθηκα σε προηγούμενη μου εργασία όταν μια χώρα μέλος εισέρχεται σε μια νομισματική ένωση πρέπει να προβεί στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις και διαρθρωτικές αλλαγές για να μπορέσει η οικονομία να μετασχηματιστεί, αλλά και η Ευρώπη με την συνθήκη του Μάαστριχτ και με άλλες που πρόδευξαν απλά δεν προσπάθησαν τόσο ώστε προκύψει μια οικονομική ενοποίηση και μια νομισματική σταθερότητα. Περιορίζονταν στο να τονίζουν ότι πρέπει να υπάρχει ένας στενός συντονισμός αλλά και με την συνθήκη της Λισσαβόνας το πρόβλημα δεν λύνεται απλά μονό οι στόχοι που θέτει το πρόγραμμα σταθερότητας έχουν κατά κάποιο τρόπο καλό μίγμα πολιτικής αλλά δεν λύνει το πρόβλημα .

Σήμερα στην Ευρώπη υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ βορρά και νότου. Ο νότος έχει ακολουθήσει ένα μοντέλο ανάπτυξης στηριζόμενος στις οικοδομικές δραστηριότητες και τον τουρισμό . Η μείωση των επιτοκίων ενέτεινε την ανάπτυξη στον κατασκευαστικό κλάδο. Ενώ ο ευρωπαϊκός βορράς επενδύει στα παράγωγα του πετρελαίου στην βιομηχανική παράγωγή και στην τεχνολογία με αποτέλεσμα να υπάρχει έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο. Κατά καιρούς έχει ακουστεί το ενδεχόμενο κάποιες χώρες να αποχωρίσουν από την ΟΝΕ ώστε να μπορούν να υποτιμήσουν το νόμισμα τους να προστατευτούν από τις εισαγωγές και να βελτιώσουν τις εξαγωγές. Και στις χώρες του βορρά ακούγονται έντονες διαμαρτυρίες για τις συνεχείς συνεισφορές προς τον νότο ώστε να εξυγιανθεί και να μπει σε τροχιά ανάπτυξης και κάποιες άλλες φωνές μιλούν για μια Ευρώπη δυο ταχυτήτων η ακόμα και αποχώρηση χώρα μέλους. Κάτι τέτοιο θα ήταν αρκετά επώδυνο για τις χώρες του νότου και ειδικά για την Ελλάδα διότι η χώρα μας θα βρεθεί μονή της χωρίς πνεύμα αλληλεγγύης και χωρίς την ύπαρξη διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων στήριξης που σήμερα τα έχει ανάγκη περισσότερο από ποτέ. Εξάλλου δεν νομίζω ότι οι ιδρυτές της οικονομικής και νομισματικής ένωσης περίμεναν ότι η ΕΚΤ το αρμόδιο όργανο για την ευρωπαϊκή και νομισματική πολιτική δεν θα έκανε κάτι ώστε η ΕΕ να έβγαινε από την κρίση και να καθιερώσει ένα επιτόκιο το οποίο να είναι ρεαλιστικό και όχι ένα επιτόκιο απαγορευτικό που σε ένα κράτος ανεβάζει το κόστος δανεισμού, με αποτέλεσμα αυτό το κράτος αργότερα να έχει κρίση χάους. Το τσουχτερό επιτόκιο του 11,9% που δανείστηκε η ΔΕΗ αποδεικνύει το μέγεθος της οικονομικής ασφυξίας που πλήττει το σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων. Στελέχη τραπεζών υπογραμμίζουν ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιβιώσουν ακόμη και οι κερδοφόρες επιχειρήσεις με τόσο υψηλό κόστος χρήματος αφού η χώρα μας διανύει την 3η χρονιά που παραμένει αποκλεισμένη από τις διεθνείς αγορές χρήματος. Αυτό που συζητείται ευρέως στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων είναι να πραγματοποιηθεί η μεταφορά της έδρας στο εξωτερικό μέσα στο καλοκαίρι, προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα χρηματοδότησης. Ο τρόπος που έχει επιλεγεί από τις περισσότερες εταιρείες είναι να δημιουργηθεί μία εταιρεία holding σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρώπης, ενώ οι επιχειρήσεις θα διατηρήσουν στην Ελλάδα το βασικό κομμάτι της παραγωγής και τον μεγαλύτερο αριθμό των εργαζομένων. Παράλληλα, για να αντεπεξέλθουν στην ταμειακή ασφυξία, αρκετές εταιρείες προχωρούν στην έκδοση νέων ομολογιακών δανείων προκειμένου να αναχρηματοδοτήσουν τα παλιά και να μετατρέψουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε μακροπρόθεσμες.

Όπως μεταφέρουν στελέχη των εισηγμένων, αυτή τη χρονική στιγμή καμία υπόσχεση δεν μπορούν να δώσουν πλέον οι τράπεζες στις εισηγμένες, για το αν θα συνεχιστεί η ομαλή εξυπηρέτησή τους στο πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν. Όπως δηλώνουν στελέχη επιχειρήσεων που διατηρούν ανοικτές τις γραμμές πίστωσης έπειτα από πολύμηνες διαπραγματεύσεις με τις τράπεζες, αυτή τη στιγμή με την αναγκαστική μετάθεση της κεφαλαιοποίησης των τραπεζών τους επόμενους μήνες, όλες οι συμφωνίες είναι στο κενό. Στην καλύτερη περίπτωση, το τραπεζικό σύστημα, όπως και οι επιχειρήσεις, τηρούν στάση αναμονής. Οι τράπεζες έχουν διαμηνύσει στις επιχειρήσεις που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους, λόγω της μετοχοποίησης των δανείων τους. Σε αυτό σημείο θα ήθελα να αναφέρω το άρθρο του Joseph Stiglitz. Ξεκάθαρες αποστάσεις παίρνει ο **Joseph Stiglitz**, νομπελίστας οικονομολόγος και άτυπος σύμβουλος του Γιώργου Παπανδρέου, από την πολιτική της άνευ προηγουμένου σκληρής δημοσιονομικής λιτότητας για την Ελλάδα. Λίγες ώρες μετά την ανακοίνωση των έκτακτων μέτρων-σοκ που ανακοίνωσε η κυβέρνηση για την επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού, ο Joseph Stiglitz **μίλησε αποκλειστικά** στον δημοσιογράφο και ανταποκριτή του ΣΚΑΪ στην Ουάσινγκτον ασκώντας σκληρή κριτική σε όσους- όπως χαρακτηριστικά τονίζει- "ανήκουν στη σχολή που λέει ότι η οικονομική ευημερία έρχεται μέσω πολιτικών δημοσιονομικής λιτότητας".

Αν και παραδέχεται ότι μιλάει τακτικά με τον πρωθυπουργό, την ίδια στιγμή δε διστάζει να αποδοκιμάσει ανοιχτά την οικονομική πολιτική που εφαρμόζουν κυβέρνηση και Τρόικα στη χώρα μας καλώντας και τις δύο πλευρές να συνειδητοποιήσουν ότι "η λιτότητα δεν είναι η απάντηση στην ανάγκη δημοσιονομικής σταθερότητας. Με την πολιτική λιτότητας που εφαρμόζεται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, είδαμε τα αποτελέσματα. Η οικονομία βουλιάζει ολοένα και πιο βαθιά στην ύφεση".

Ο Joseph Stiglitz μιλώντας στον Θάνο Δημάδη εκφράζει την πεποίθηση ότι "το χρέος της Ελλάδας είναι διαχειρίσιμο, με την προϋπόθεση όμως ότι θα αποκατασταθεί σύντομα ξανά η ανάπτυξη μέσω μίας σειράς μηχανισμών και κεφαλαίων για επενδύσεις". Καταφέρεται με σκληρή γλώσσα κατά των Ευρωπαίων πολιτικών, οι οποίοι "κάνουν ένα πολύ σοβαρό λάθος. Στη συμφωνία της 21ης Ιουλίου αναγνώρισαν το πρόβλημα αλλά άρνησαν να προχωρήσουν σε λύσεις που να υπηρετούν το μήνυμα της ανάπτυξης".

Για την φημολογία ακόμα και εξόδου της Ελλάδας από το ευρώ, ο κ. Stiglitz λέει "ότι μία τέτοια φημολογία είναι αναπόφευκτο να υπάρχει. Και θα συνεχίσει να υπάρχει όσο οι αγορές βλέπουν ότι η Ευρώπη αργεί πολύ στην εκπλήρωση των υποσχέσεων που ανέλαβε τον περασμένο Ιούλιο". Προσθέτει, ωστόσο, ότι ακόμα και αυτές οι αποφάσεις δεν είναι αρκετές για να "συνδράμουν στις ανάγκες που έχει αυτή τη στιγμή η Ελλάδα για να επιτευχθεί η ανάπτυξη".

Η εικόνα που έχουμε από τις εισηγμένες στο β' τρίμηνο του 2012 είναι ότι 2 στις 3 αντιμετωπίζουν οξύτατο ταμειακό πρόβλημα. Οι επιχειρήσεις κατά μέσον όρο καθυστερούν πάνω από 2 με 3 μήνες την καταβολή της μισθοδοσίας, ενώ έχουν ενεργοποιήσει την υποχρεωτική παροχή άδειας 2 εργασιμων ημερών στους εργαζομένους, κάθε μήνα, προσδοκώντας μια μέση μείωση του εργατικού κόστους κατά 10%. Την περασμένη Δευτέρα ο πρόεδρος της Coca-Cola 3E Γιώργος Δαυΐδ, μιλώντας στην ετήσια γενική συνέλευση των μετόχων, σημείωνε τα εξής: «Εδώ και χρόνια έχουμε τονίσει ότι ο μοναδικός τρόπος βελτίωσης της οικονομίας σε βάθος

χρόνου είναι η προώθηση των διαρθρωτικών αλλαγών, όπου δυστυχώς δεν έχει υπάρξει καμία πρόοδος. Ανεξαρτήτως κυβερνήσεως, το κράτος θα πρέπει να λειτουργεί στην υπηρεσία των πολιτών και να τονωθεί η επιχειρηματικότητα». Οπως έχει δηλώσει πρόσφατα και ο κ. Ευάγγελος Μυτιληναίος, στη διάρκεια της ετήσιας συνέλευσης της μητρικής εταιρείας, «το 2012 θα είναι χρονιά που θα... κλάψουν μανούλες στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Δεν θέλουμε να είμαστε εμείς, γι' αυτό ο όμιλος θα κινηθεί όσο γίνεται πιο συντηρητικά προκειμένου να αντιμετωπίσει την κατάσταση.

Δεν θα μπορούσαμε να αναφερθούμε στην ελληνική οικονομία και να μην αναφερθούμε στην κρίση χρέους που από το 2009 βρισκόμαστε και καθ' όλα μας ταλαιπωρεί έχει καθυποτάξει την ελληνική οικονομία σε μια βαθειά ύφεση και νομίζω ότι είναι μακρύς πολύ ακόμα ο δρόμος που θα πρέπει να διανύσει η ελληνική οικονομία, και δεν παραλείπουν να μας το θυμίζουν οι ευρωπαίοι φίλοι μας.

Επειδή πολλά έχουν ειπωθεί για αυτό το χρέος θα ήθελα να κάνω μια μικρή αναφορά πριν συνεχίσουμε να ξετυλίγουμε το κουβάρι του τι μέλη γενέστε. Δημόσιο χρέος μιας χώρας λέγεται το σύνολο των υποχρεώσεων της προς τους πιστωτές της. Διακρίνεται σε εσωτερικό και εξωτερικό. Το πρώτο περιλαμβάνει τους πιστωτές εντός των ορίων του κράτους όπως εγχώριες τράπεζες όπου η Ιαπωνία έχει τεράστιο χρέος αλλά είναι εσωτερικό και είναι ακόμη διαχωρίσιμο ενώ το δεύτερο αφορά από εκείνους που εδρεύουν στο εξωτερικό.

Αν τώρα οι προϋπολογισμοί της χώρας είναι για πολλά χρόνια ελλειμματικοί, δηλαδή τα προβλεπόμενα έξοδα για το επόμενο κάθε φορά έτος είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα έσοδα, τότε αντιλαμβανόμαστε ότι το χρέος μιας χώρας μεγαλώνει χρόνο με το χρόνο καθώς το έλλειμμα είναι πολλαπλασιαστής του χρέους .

Θα σκεφτείτε..., είναι δυνατόν μια χώρα να θεωρεί ότι μπορεί να ξοδεύει περισσότερα από αυτά που μπορεί να εισρεύσουν στα ταμεία της; Λογική η ερώτηση. Κι όμως, οι κυβερνήσεις ανά τον πλανήτη, το έπρατταν, με τη λογική ότι το έλλειμμα θα καλυπτόταν από δανεισμό, κυρίως εξωτερικό, καθώς εισέφερε χρήμα στην οικονομία από το εξωτερικό, το πρόβλημα κρυβόταν... κάτω από το χαλί. Η «ευφυέστατη» σκέψη ότι «αφού βρήκαμε να πληρώσουμε και φέτος, ας κάνουμε το σταυρό μας και για του χρόνου έχει ο Θεός», οδήγησε και την Ελλάδα στο χείλος του γκρεμού. Γιατί όμως εφαρμοζόταν αυτή η πρακτική χωρίς την αντίδραση των ειδικών; Αν ανατρέξουμε στην εποχή της οικονομικής κρίσης του 1920 θα δούμε ότι πριν από αυτή, εφαρμόζονταν στα κράτη δύο ειδών οικονομικές πολιτικές. Είτε αυτή της ελεύθερης διαμόρφωσης των τιμών στις αγορές, συνεπώς της μη ύπαρξης του κράτους ως ρυθμιστής αυτών, είτε αυτής του πλήρους ελέγχου των αγορών από το κράτος. Η θεωρία που εφαρμόστηκε και «έβγαλε» τα κράτη από την κρίση, και εφαρμόζεται έως και σήμερα, είναι η λεγόμενη «κεϋνσιανή θεωρία», δηλαδή της μικτής οικονομίας (ελεύθερη αγορά, αλλά ταυτόχρονα, με κρατικό έλεγχο

Ο Κέινς, σκέφτηκε, πως αν το κράτος γινόταν η κινητήριος δύναμη της παραγωγής της χώρας, χρηματοδοτώντας την κατασκευή νέων έργων,

τότε θα εισέφερε χρήμα στην αγορά το οποίο θα δημιουργούσε νέες θέσεις εργασίας και τελικά, αύξηση του εισοδήματος και της παραγωγής. Αυτό, θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη σύνταξη και εφαρμογή ελλειμματικών προϋπολογισμών. Προσοχή

όμως, η τακτική αυτή θα έπρεπε να εφαρμοστεί για μικρό χρονικό διάστημα, έως ότου αναθερμανθεί η οικονομία, πράγμα που δεν έπραξαν οι κυβερνήσεις.

70 και πλέον έτη μετά την επιτυχημένη «συνταγή» του Κέινς, κατάρτιζαν προϋπολογισμούς σαν να βρίσκονταν συνεχώς σε ύφεση, μικραίνοντας όμως σταδιακά το κράτος, ανοίγοντας έτσι τις αγορές, αφήνοντάς τες να αυτορυθμίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση. Έτσι, τα τεράστια ελλείμματα που συσσωρεύθηκαν, οδήγησαν τις κυβερνήσεις στο συνεχή δανεισμό (κυρίως εξωτερικό). Άλλο που δεν ήθελαν οι λεγόμενοι κερδοσκόποι και έστησαν το πάρτι τους γύρω από τις χρεοκοπίες των χωρών σε παγκόσμιο επίπεδο.

. Το 1999-2004: Δανειστήκαμε 70 δις Ευρώ, 2005-2009: Δανειστήκαμε 185 δις Ευρώ!!!

Από τα τέλη του 2009 και αρχές 2010, εξαιτίας συνδυασμού διεθνών (οικονομική κρίση) και τοπικών (ανεξέλεγκτες δαπάνες κατά την περίοδο μέχρι τις εκλογές του 2009) παραγόντων η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, καθώς έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ετήσιο έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού και το δεύτερο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτος	<u>ΑΕΠ</u> σε τιμές αγοράς (GDP mp)	Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% <u>ΑΕΠ</u>)	Δημόσιο χρέος (% <u>ΑΕΠ</u>)	Δημόσιο χρέος (σε δις €)	Ανεργία
Κριτήρια^[14]		max 3%	max 60%		
2000		3,7 %	103,4 %		11,2 %
2001		4,5 %	103,7 %		10,7 %
2002		4,8 %	101,7 %	166,1 δις €	10,3 %
2003		5,6 %	97,4 %	177,8 δις €	9,7 %
2004		7,5 %	98,6 %	201,2 δις €	10,5 %
2005		5,2 %	100,0 %	215,4 δις €	9,9 %
2006		5,7 %	106,1 %	226,2 δις €	8,9 %
2007	227,0 δις €	6,4 %	105,4 %	239,4 δις €	8,3 %
2008	236,9 δις €	9,8 %	110,7 %	262,3 δις €	7,7 %
2009	235,0 δις €	15,4 %	127,1 %	298,7 δις €	9,5 %
2010	230,2 δις €	10,5 %	142,8 %	328,6 δις €	12,6 %
2011 ^[17]		9,5 %	157,7 %		
2012 ^[18]		6,3 %	166,1 %		

Ο διπλασιασμός του χρέους μέσα μόνο σε λίγα χρόνια αποτυπώνεται στον προηγούμενο πίνακα και όλα όσα αναφέραμε για την κακοδιαχείριση την σπάταλη

και την διαφθορά επέτειναν το πρόβλημα αλλά και η πολιτική του ΔΝΤ και της ΕΕ δεν φαίνεται να λύνει το πρόβλημα ,κάθε άλλο θα έλεγα.

Ένας από τους λόγους που η πολιτική του ΔΝΤ και της παρέας του φαίνεται να μην πάει καλά είναι ανεργία, που το 2^ο εξάμηνο του 2011 έχει σχεδόν διπλασιαστεί από 12,6 που είναι το 2010 έχει ανέβει στο 20% με την ανεργία στους νέους να είναι της τάξεως του 40% . Στην οικονομική εφημερίδα financial Times είχε δημοσιευτεί μια ανάλυση ότι οι έλληνες θα αντιμετωπίσουν ένα νέο κύμα μετανάστευσης πράγμα που εξόργισε την ελληνική κοινή γνώμη αλλά σε συζήτηση που είχα με τον καθηγητή μου κο Σταματόπουλο μου εξήγησε ότι σε περίοδο κρίσης οι παραγωγικοί συντελεστές τείνουν να μεταναστεύσουν και αυτό αποδεικνύεται και διαγραμματικά. Ο πρώην πρωθυπουργός Κ Σημίτης στο βιβλίο του η κρίση το 2011 υποστηρίζει ότι μετά την κρίση το εισόδημα των νέων θα προέρχεται κυρίως από την εργασία και όχι από το κεφάλαιο και αυτήν την εργασία θα πρέπει να την αναζητήσουν εκτός συνόρων αν δεν υπάρχει εδώ, που πολλές φορές δεν θα υπάρχει. Ένα άλλο θέμα που είχα την τύχη να ακούσω πριν ακόμα η κρίση μας χτύπησει την πόρτα είναι από μια παρουσίαση του οικονομολογού και συγγραφέα Μίμη Ανδρουλάκη όπου μίλησε για την κοινωνία που γέρνα καθώς η υπογεννητικότητα και η γήρανση του Ελληνικού πληθυσμού θα οδηγήσουν την οικονομία και ασφαλιστικά ταμεία σε αδιέξοδο.

Η κύρια αίτια που η πραγματική οικονομία ήρθε σε αδιέξοδο είναι οτι έπασχε από μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές κατάστασης . Η έλλειψη λοιπόν ανταγωνισμού η παρεμβολή μεσαζόντων και η ύπαρξη ιδίως όσο αφορά στα αγροτικά προϊόντα που τα καρτέλ και η συντεχνιακές πρακτικές που ακολουθούντα από κλάδους των αυτοαπασχολούμενων είχαν σαν αποτέλεσμα το αδιέξοδο.

Η οικονομική πολιτική της Νέας Δημοκρατίας βασισμένη στους έμμεσους φόρους και στην διεύρυνση των ελλειμμάτων, αν και η κυβέρνηση Καραμανλή ισχυριζόταν ότι συγκρατεί το έλλειμμα και το χρέος οι εξελίξεις δείχνουν ότι το πραγματικές δαπάνες μένουν εκτός προϋπολογισμού μια ακόμα πληγή που αποδεικνύει ότι το δόγμα η οικονομία θα διορθωθεί από μόνη της είναι ουτοπία . Ο πληθωρισμός σε ένα όρο που δείχνουν εμμονή οι συντηρητικοί και ανά τον κόσμο οι νεοφιλελεύθεροι, ο Καραμανλής δεν έκανε τίποτα, ο πληθωρισμός επιβαρύνει τα νοικοκυριά που καθώς ανεβαίνουν οι τιμές ενώ τα εισοδήματα χαμηλώνουν οι κοινωνικές ανισότητες διευρύνονται. Η πολιτική της ΝΔ ήταν ενίσχυσης των ανώτερων στρωμάτων η μείωση της φορολογίας κερδοφόρων επιχειρήσεων η κατάργηση του φόρου κληρονομιάς η κατάργηση του φόρου της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και όλα αυτά, περιόρισαν την αναδιανομή του εισοδήματος μέσω της φορολογίας . Για πολλούς το βιοτικό επίπεδο του Έλληνα που οι ίδιοι θεωρούν ικανοποιητικό είχε επιτευχτεί μέσω του δανεισμού, πολλοί άνθρωποι που αδυνατούσαν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους η ακόμα περισσότερο είχαν το όνειρο να βάλουν ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι τους δανειστήκαν. Έτσι η ζήτηση των δάνειων τα έκανε ακριβότερα και δυσκολότερα επιπλέον η προσπάθει της ΕΚΤ να περιορίσει των πληθωρισμό αύξησε τα επιτόκια και δυσκόλευσε ακόμα περισσότερο το περιβάλλον

και με την σειρά της η διεθνής κρίση οδήγησε τα πράγματα εκτός έλεγχου. Είπαν κάποιιοι ότι κάποια μειονότητα στην ΝΔ το αντιλήφθηκε και προσπάθησαν να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία μιας και νόμιζαν ότι δεν θα ξανά είχαν την ευκαιρία μια και τα πράγματα είχαν δυσκολέψει παρά πολύ και αναδέχθηκαν σκάνδαλα με μεγαλύτερο αυτό του Βατοπεδίου και των δομημένων ομολόγων που στα οποία συμμετέχον υπουργοί και υφυπουργοί της κυβερνώσης που ζημίωσαν πολύ το ελληνικό δημόσιο. Αυτή η ασυλλόγιστη σπάταλη ιδιωτικών και δημοσίων πόρων αποτέλεσαν σημαντικοί παράγοντες ώστε τα τον Μάιο του 2010 η Ελλάδα μπήκε στον μηχανισμό στήριξης που απαρτίζεται από τα παιδιά του Σικάγο και της πολιτικές τους που πύλες φόρες αναφερθήκαν απαξιώθηκα για την χωρά μας σε σημείο προσβολής

Η Ελλάδα εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ την 1 Ιανουαρίου 2001. η εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης εξετάστηκε στο δεύτερο τρίμηνο του 2000 με βάση τις επιδόσεις ελληνικής οικονομίας στη διάρκεια του 1999 και τους πρώτους μήνες του 2000. 1 ευρώ=340,750 δραχμές. Από την 1 Ιανουαρίου 2001 η Ελλάδα είναι πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης με αμετάκλητη ισοτιμία μετατροπής της δραχμής σε ευρώ :1. Το ευρώ της Ελλάδος είναι από την 1 Ιανουαρίου 2001 μέρος του Ευρωσυστήματος, το οποίο αποτελείται από την Ευρωπαϊκή κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Σύμφωνα με διατάξεις του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΚΤ, η Τράπεζα της Ελλάδος κατέβαλε το υπόλοιπο της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΚΤ και το μερίδιο της στα αποθεματικά της ΕΚΤ. Επίσης, μεταβίβασε το ποσό που αντιστοιχεί στη συμμετοχή της στα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΕΚΤ.

Οι χώρες που έχουν το ίδιο νόμισμα πρέπει να έχουν και σταθερή νομισματική πολιτική μεταξύ τους άρα παραιτούνται από ένα σημαντικό εργαλείο που είναι αυτό της αναπροσαρμογής. Αν είχε επιτραπεί στην Ελλάδα και στην Ισπανία να μειώσουν την αξία του νομίσματος τους οι οικονομίες τους θα είχαν ενισχυθεί από την αύξηση των εξαγωγών μπαίνοντας σε μια νομισματική ένωση παραιτήσε από την δική σου άσκηση νομισματικής πολιτικής ώστε να μπορείς να αντιμετωπίσει τις κάμψεις της οικονομίας αν δεν το είχαν κάνει θα μπορούσαν να μειώσουν τα επιτόκια για να τονώσουν την επένδυση όμως επειδή δεν υπάρχουν αυτά τα εργαλεία δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Υπάρχουν λύσεις μια από αυτές είναι να δημιουργηθεί ένα ταμείο βοήθειας όσων χωρών αντιμετωπίζουν πρόβλημα ώστε να μπορούν να δανείζονται με χαμηλό επιτόκιο

Ο μόνος τρόπος για να σταθεροποιηθούν οι αγορές κρατικών ομολόγων είναι μέσω εμπλοκής της ΕΚΤ, είτε έμμεσα, δίνοντας άδεια τράπεζας να μπορεί να εκμεταλλευτεί τις πηγές της ΕΚΤ, είτε μέσω απευθείας παρέμβασης της ΕΚΤ. Όμως οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεν έδειξαν πρόθυμοι να κάνουν το βήμα αυτο για τη σταθεροποίηση της Ευρωζώνης

Η ΕΚΤ είναι ο μόνος φορέας που μπορεί να αποτρέψει τον πανικό στις αγορές κρατικών ομολόγων, γιατί ως φορέας που τυπώνει χρήμα έχει άπειρη ικανότητα αγοράς κρατικών ομολόγων. Το γεγονός ότι οι πηγές είναι άπειρες είναι εξυπηρετεί για να σταθεροποιηθούν οι αποδόσεις των ομολόγων. Είναι ο μόνος τρόπος να ανακτηθεί η αξιοπιστία των αγορών. Είναι γεγονός τώρα πλέον ότι ο μόνος τρόπος να ανακτήσουμε της δυνάμεις μας σε αυτήν την χρηματοπιστωτική λαίλαπα είναι η ΕΚΤ

να πάρει σημαντικές πρωτοβουλίες Το σωστό μοντέλο λειτουργίας της ΕΚΤ είναι αυτό που σαν πρώτο στόχο, επιδιώκει την χρηματοοικονομική σταθερότητα (και την σταθερότητα των τιμών), ακόμη και αν αυτό οδηγεί σε ζημιές. Δεν υπάρχει όριο στο ύψος των ζημιών που μπορεί να «σηκώσει» μία κεντρική τράπεζα, εκτός από αυτό που οφείλεται στη δέσμευσή της να διατηρεί τη σταθερότητα των τιμών. Στο σημείο που βρισκόμαστε η ΕΚΤ απέχει πολύ από αυτό το όριο.

Η δημιουργία του EFSF και του ESM υποκινήθηκε από την υπερβολική ανησυχία της ΕΚΤ αν προστατεύσει τον ισολογισμό της. Αυτό είναι λάθος. Οι αυξημένες υποχρεώσεις που πλέον δίνονται στον ESM πρέπει να θεωρούνται ως κάλυψη της αποτυχίας της ΕΚΤ να αναλάβει τις ευθύνες της για την προστασία της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρωζώνη, μία ευθύνης που μόνο η ΕΚΤ μπορεί να αναλάβει.

ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Όσο και αν κάποιοι θέλουν να μας μειώνουν και να μας προσβάλουν ξέρουμε ότι η Ελλάδα έχει πολλές δυνατότητες και πολλές ευκαιρίες και πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα. Πόλλοι αναφέρουν την γεωγραφική της θέση, άλλοι αναφέρουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, άλλοι τον τουρισμό και άλλοι τον πολιτισμό Δεν είναι πολλές μέρες που ένα βιντέο στο διαδίκτυο που το σκηνοθέτησε γάλλος σκηνοθέτης που αναδεικνύουν την ελληνική κουλτούρα και τον Ελλάδικο πολιτισμό, ένα συγκριτικό πλεονέκτημα που μπορώ να πω ότι το έχουν καταλάβει στο εξωτερικό αλλά όχι τόσο εμείς. Ο πολιτισμός σε μια δημιουργική οικονομία και σε μια οικονομία που βρίσκεται στο χείλος του γκρεμού οφείλει να ψάχνει οφέλη από πολλές δραστηριότητες που όσο να πούμε της έχουμε υποτίμηση, μια τέτοια δραστηριότητα είναι αυτή του πολιτισμού θα πρέπει να αναφέρουμε εδώ την τοποθέτηση του Αυστραλού υπουργού κ. Κριν . Ο κ Κριν είπε Η Αυστραλία, αναγνωρίζοντας τον ρόλο που παίζει ο πολιτισμός στην οικονομία κατήρτισε μια εθνική πολιτιστική πολιτική και περιμένει και από τον Ελληνισμό να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στα χρόνια που έρχονται. "Ο πολιτισμός, είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την κοινωνία μας" τόνισε και πρόσθεσε ότι είναι εξίσου σημαντικό να υπογραμμιστεί πως η ανάπτυξη του πολιτισμού ενισχύει και την ανάπτυξη της οικονομίας.

"Ξέρουμε, είπε κ. Κριν, πως οι δημιουργικές κοινωνίες είναι και πιο παραγωγικές. Και για να ανταποκριθούμε αποτελεσματικά στις μελλοντικές προκλήσεις της παγκόσμιας οικονομίας πρέπει να αναπτυχθούμε και πολιτιστικά. Αν δεν είμαστε πρωτοποριακοί δεν μπορούμε να είμαστε ανταγωνιστικοί".

Ο κ. Κριν σημείωσε επίσης πως η πολιτιστική πολιτική της κυβέρνησης Γκίλαρν στόχο έχει να επιβεβαιώσει την σημασία του πολιτισμού, να ενισχύσει τις επενδύσεις στις τέχνες αλλά και να αναδείξει το κοινωνικό και οικονομικό στοιχείο του πολιτισμού και εξήγησε ότι η νέα πολιτική εκφράζει την δημογραφική σύνθεση της αυστραλιανής κοινωνίας από τους Αβοριγίνες έως τις μέρες μας. "Η Αυστραλία, ως μεταναστευτικό έθνος, έχει δεχθεί δεκάδες, εντελώς διαφορετικούς μεταξύ τους,

πολιτισμούς. Αυτό σίγουρα την έκανε πιο ισχυρό έθνος. Την ωφέλησε κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά” είπε ο κ. Κριν και πρόσθεσε: ”Πρέπει να είμαστε υπερήφανοι αλλά και να βεβαιωθούμε πως αυτή η πολιτιστική ποικιλομορφία πρέπει και μπορεί να ενισχύει και την οικονομία μας. Πρέπει να επαναβεβαιώσουμε αυτή την προσήλωσή μας και να αναδείξουμε τα θετικά σημεία της πολιτιστικής μας ποικιλομορφίας”.

Ο Αυστραλός υπουργός Καλών Τεχνών σημείωσε πως μέσα σε αυτό το πλαίσιο η κυβέρνηση Γκίλαρντ επένδυσε δύο εκατομμύρια δολάρια στο Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο της Κοινότητας Μελβούρνης. ”Η προσφορά των Ελλήνων είναι ανεκτίμητη στο αυστραλιανό έθνος” είπε ο κ. Κριν προσθέτοντας ότι αυτό το ξέρει από πρώτο χέρι μιας και στην εκλογική του περιφέρεια ζουν χιλιάδες Έλληνες. Σε αυτό το σημείο θέλω να αναδείξω τον πολιτισμό σαν ευκαιρία για οικονομικά οφέλη μιας και σε μια δημιουργική οικονομία ο πολιτισμός μπορεί να παίξει καθοριστικό ρολό σε μια οικονομία που αντιμετωπίζει τα οικονομικά οφέλη από την τέχνη όσο και να οδηγήσει στη δημιουργία πλούτου στην οικονομία ολόκληρων χωρών.

Πριν από τα μέσα της δεκαετίας του ‘90 ο δημιουργικός τομέας θεωρούταν μόνο ήσσονος σπουδαιότητας στην ευημερία των εθνικών οικονομιών. Η δημιουργικότητα δεν αντιμετωπιζόταν ως σημαντικός παράγοντας για τη δημιουργία θέσεων εργασίας ή την οικονομικής ανάπτυξης. Πάνω από δέκα χρόνια αργότερα, όλο αυτό έχει αλλάξει. Τώρα, ο αντίκτυπος της δημιουργικότητας στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ευημερία αναγνωρίζεται ευρέως. «Οι δημιουργικές βιομηχανίες είναι εκείνες οι βιομηχανίες που είναι βασισμένες στη ατομική δημιουργικότητα, τη δεξιοτεχνία και το ταλέντο. Είναι επίσης εκείνες που έχουν την προοπτική να δημιουργήσουν πλούτο και θέσεις εργασίες μέσω της ανάπτυξης της πνευματικής ιδιοκτησίας.» Οι δημιουργικές βιομηχανίες περιλαμβάνουν: τη διαφήμιση, την αρχιτεκτονική, τις τέχνες, το εμπόριο αντικών, τους υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τις κατασκευές, το σχέδιο, τη μόδα, τον κινηματογράφο (και βίντεο), τη μουσική, τις παραστατικές τέχνες, τις εκδόσεις, το λογισμικό, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Διατυπώθηκε το ερώτημα: ανάπτυξη είναι μια άψυχη διαδικασία οικονομικής άνθησης αφιερωμένη αποκλειστικά στη δημιουργία πλούτου, η οποία αντιμετωπίζει τα πάντα, συμπεριλαμβανομένου του πολιτισμού, ως προϊόντα; Ή είναι μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την δημιουργία μιας κοινωνίας, τα μέλη της οποίας συμμετέχουν αλλά και επωφελούνται από αυτή τη διαδικασία και οι στόχοι της οποίας δεν περιορίζονται στην οικονομία αλλά διαμορφώνονται από τις πολιτισμικές αξίες αυτών των ατόμων; Αφορμή για προβληματισμούς αυτούς έδωσε η προσπάθεια να βοηθηθούν οικονομικά υπανάπτυκτες χώρες του Νότου, χωρίς στ’ αναπτυξιακά προγράμματα ν’ αγνοούνται οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των κατά τόπους χωρών. Έπρεπε δηλαδή ν’ αναγνωρισθεί ότι η αλληλεπίδραση πολιτισμού και ανάπτυξης είναι διάλογος δυο πολιτισμικών υποδειγμάτων από τα οποία το ένα αντιστοιχεί σε παραδοσιακούς, προβιομηχανικούς πολιτισμούς και το άλλο εκφράζει τον κυρίαρχο βιομηχανικό - ηλεκτρονικό πολιτισμό

Ο ΟΗΕ ξεκίνησε μια Παγκόσμια Δεκαετία για την Πολιτιστική Ανάπτυξη (1988-1997) στην οποία συμμετέχει όλο το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, με συντονιστή την UNESCO.

Η Δεκαετία έχει θέσει τέσσερις στόχους:

- Να αναγνωρίσει την πολιτιστική διάσταση της ανάπτυξης.
- Να επιβεβαιώσει και να εξυψώσει τις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες.

- Να διευρύνει τη συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή.
- Να προωθήσει τη διεθνή πολιτιστική συνεργασία.

Ένα μέρος των εργασιών της Δεκαετίας ήταν η έρευνα, η διεξαγωγή πειραματικών προγραμμάτων και ο σχεδιασμός κατάλληλων μεθόδων και εργαλείων. Ένα άλλο μέρος ήταν η ευαισθητοποίηση των ατόμων που λαμβάνουν τις αποφάσεις και των ηγετών του κόσμου για τη σημασία που έχει η ενσωμάτωση των πολιτιστικών εννοιών στις αναπτυξιακές στρατηγικές. Καποιοι υσχυρίζονται ότι η δυτική τεχνολογία και οι μέθοδοι διαχείρισεως- αναπόσπαστο τμήμα του πολιτισμού που στηρίζεται στην οικονομία της αγοράς - αλλοιώνουν κάθε πολιτισμό με τον οποίο έρχονται σε επαφή (π.χ. τείνει να εξαφανισθεί ο πολιτισμός των Ινουί στον Αρκτικό Καναδά). Δεν θα μπορούσαμε να αναφερθούμε στην ανάπτυξη μέσω της τέχνης του πολιτισμού αν δεν αναφερόμαστε στην οικονομική ώθηση που έχει δώσει το Χόλυγουντ στην Αμερική. Μονό μια ταινία με τίτλο «Μετά τη Γη.» Σύμφωνα με Humboldt County Κινηματογραφικό Επίτροπος Hesseltine Κασσάνδρα, η κινηματογραφική παραγωγή έχει ήδη φέρει οικονομικά οφέλη στην περιοχή, παρά το γεγονός ότι η κινηματογράφηση έχει μόλις αρχίσει. Παραγωγής και αναζήτησης ταξίδια φέρεται να συνέβαλε τα μέγιστα στην οικονομία του νομού και αξιωματούχοι εκτιμούν η τοπική κυβέρνηση σε τουλάχιστον μερικά εκατομμύρια δολάρια από την ταινία. Ένα άλλο παράδειγμα που οι Times-Πρότυπο εκθέσεις "Hesseltine Υπολογίζεται ότι 500.000 δολάρια δολάρια θα δαπανηθούν για τα δωμάτια του ξενοδοχείου κατά τη διάρκεια της παραμονής της εταιρείας παραγωγής. Ενώ Hesseltine είπε ότι η παραγωγή έφερε μια εταιρεία catering από το Λος Άντζελες, λόγω του μεγέθους της επιχείρησης, η μεγαλύτερη από 300 ηθοποιούς και τα μέλη του πληρώματος τα οποία τρέφονται με τις τοπικές παραδόσεις και παίρνουν δείπνα και γεύματα το Σαββατοκύριακο στα τοπικά εστιατόρια. «Δεν είναι πραγματικά διαμένουν στεγάζονται στο μικρό κουκούλι τους,» είπε ο Hesseltine. Τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη από την βιομηχανία της τέχνης.

Πολλά ιστορικά θέατρα του Χόλυγουντ χρησιμοποιούνται για τις πρεμιέρες αρκετών ταινιών αλλά και άλλων παραστάσεων. Είναι ένας δημοφιλής προορισμός για τη καλή νυχτερινή ζωή και τον τουρισμό, ενώ επίσης εκεί βρίσκεται η λεωφόρος Walk of Fame (δρόμος με 2309 αστέρια που πάνω τους αναγράφονται τα ονόματα γνωστών προσωπικοτήτων) με τον πληθυσμό της περιοχής υπολογίζεται ότι είναι 300.000. Σε μια ζωντανή, βιώσιμη γειτονία που θα προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για την γύρω περιοχή. Η ανάπτυξη αυτής της νέας κοινότητας θα είναι έναυσμα για την οικονομική δραστηριότητα και θα συμβάλει στην μακροπρόθεσμη οικονομική ευμερεια

Θέσεων εργασίας και επενδύσεων

Το Hollywood Park έχει δημιουργήσει 19.000 μόνιμες θέσεις εργασίας και παρέχουν ένα 2 δισεκατομμύρια δολάρια άμεσων επενδύσεων. Επιπλέον, το μακροπρόθεσμο αυτό έργο αναμένεται να συμβάλει με 100 εκατομμύρια δολάρια, αύξηση φόρων στον Οργανισμό αναδιαμόρφωσης και να αποφέρει ετήσια έσοδα από τη φορολογία για που θα υποστηρίζει τις γενικές δαπάνες του ταμείου για υπηρεσίες όπως αστυνομία και πυροπροστασίας, βιβλιοθήκες, πάρκα και άλλα προγράμματα.

Η ομάδα του Hollywood σχεδιάζει επίσης να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα κατάρτισης για την απασχόληση σε κατοίκους της περιοχής. Σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές γυμνάσια και οργανώσεις των τοπικών κοινοτήτων, το Χόλυγουντ προγραμματίζει

εκπαιδευτικό πρόγραμμα εργασίας που θα επιμορφώνει και θα οδηγεί σε ποιοτική απασχόληση για τους πολίτες .

Αστυνομία και Ασφάλεια

Θα εφαρμόσει διάφορα μέτρα για να βοηθήσει να γίνει η κοινότητα ένα ασφαλές και φιλόξενο περιβάλλον για τους ανθρώπους όλων των ηλικιών. Ένα νέο υποσταθμό της αστυνομίας στο πλαίσιο της ανάπτυξη πέραν από της ιδιωτικές περιπολίες ασφαλείας, τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης θα βοηθήσει να εξασφαλίσει την ασφάλεια των κατοίκων του Χόλιγουντ και τους επισκέπτες. Η έννοια του "Μάτια στο Street »ήταν ένα αναπόσπαστο στοιχείο του σχεδιασμού Hollywood Park και θα βοηθήσει να κρατήσει την κοινότητα ασφαλή. Κάθε σπίτι στο Hollywood Park έχει χαρακτηριστικά παράθυρα και τις πόρτες που βλέπουν τους δρόμους, που καθιστά εύκολο για τους γονείς να προσέχουν τα παιδιά τους, καθώς παίζουν σε εξωτερικούς χώρους και στους κατοίκους να αισθάνονται ασφαλείς για τη λήψη αργά βραδινούς περιπάτους. Επαρκής φωτισμός στους δρόμους και στη λιανική και ψυχαγωγική περιοχή θα συμβάλει επίσης στην πρόληψη της εγκληματικότητας στην περιοχή. Κάτοικοι και επισκέπτες του Hollywood Park αύριο θα απολαύσετε έναπλούσιο θεαμα που θα προσελκιση πολύ κοσμο εσωτερικό που μπορούν πεζοί αλλά και ποδήλατα μέσα από μονοπάτια καθώς και διαδρόμους, όλα σχεδιασμένα για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της κυκλοφορίας και να κάνουν το περπάτημα αρχικός τρόπος μεταφοράς εντός της κοινότητας. Οι ιδιοκτήτες σπιτιού και το σύνολο της Κοινότητας του Hollywood θα απολαύσουν πάρκα, μονοπάτια που συνδέουν όλη την κοινότητα ,το Hollywood Park είναι επίσης σχεδιάζμενο να κατασκευάζει μια μεγάλη ποικιλία τύπων κατοικιών που θα απευθύνονται σε κατοίκους του όλες τις ηλικιακές ομάδες και τα επίπεδα εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων των πολυκατοικίες, διαμερίσματα και μονοκατοικίες.

Το Hollywood Park είναι μια πολυσύχναστη και ψυχαγωγική περιοχή . Η εμπορική περιοχή θα είναι υπαίθρια, και θα εκτείνονται κατά μήκος ένα καλά διαμορφωμένο πεζόδρομο με την κύρια οδό γοητεία και προσφυγής. Με υψηλής ποιότητας εστιατόρια, η κοινότητα θα παρέχει ένα καθαρό, νέο εμπορικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, τα σχέδια απαιτούν καφετέριες πεζοδρόμιο και καλό φαγητό, λευκό τραπεζομάντιλο-εστιατόρια θεωρω λοιπον ότι οι αμερικανοι που δεν ειχαν κανενα συγκριτικο πλεωνέκτημα κατορθωσαν μεσα από μεθοδευμενες κινησεις και δημιουργισαν ένα πολο ελξης τουρισμου ένα πολο ελξης επενδύσεων προς όφελος της τοπικής κοινωνίας και της αμερικανικής οικονομίας εμεις ομολογουμενος εχουμε τον μεγαλυτερο πολιτισμο ανα τον κοσμο ο οποιος μπορει και πρεπει να αποτελεσει ένα πολο ελξης και τουρισμου αλλα και επενδύσεων. Περαν της greek salat και το sirtaki υπαρχουν πολλα συγριτικα πλεωνεκτιματα τα οποια εχει η Ελλαδα και δεν εχουμε εκμεταλευτει εμεις οι ελληνες. Με την ευθυνη ολων το κυβερνήσεων εχουν γινει βηματα η προσφορα του πολιτισμου και του τουρισμου στον κρατικο προιπολογισμο είναι αξιοπροσεκτη .

Στη χώρα μας η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών φαίνεται να έχει βλάψει σε μεγάλο βαθμό τον πολιτισμό και τον τουρισμό. Τον περασμένο Νοέμβριο σχεδόν όλα τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι έκλεισαν για μεγάλα χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια έντονων διαφωνιών μεταξύ των εργαζομένων και του υπουργείου πολιτισμού και τουρισμού.

Παρά τις δηλώσεις του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού κ. Παύλου Γερουλάνου για τη μεγάλη προσπάθεια της κυβέρνησης να προστατέψει την ελληνική κληρονομιά, τα δυσάρεστα αποτελέσματα της κρίσης είναι εμφανή και σε αυτό τον τομέα. Οι περικοπές προσωπικού που ξεκίνησαν το 2009, έχουν οδηγήσει στη μείωση του ωραρίου λειτουργίας ορισμένων μουσείων. Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ένα από τα πιο σημαντικά τουριστικά αξιοθέατα της Αθήνας, έπρεπε να λειτουργεί με 30% λιγότερο προσωπικό όλο το καλοκαίρι; Παρά το γεγονός ότι οι εξεγέρσεις της λεγόμενης «Αραβικής Άνοιξης» έχουν αποτρέψει ένα μεγάλο ποσοστό τουριστών από το να επισκεπτονται χώρες όπως η Αίγυπτος ή η Τυνησία και παρά την άφιξη τουριστών από νέες αγορές όπως η Ασία, η Ρωσία και το Ισραήλ, η συνεισφορά του τουρισμού εξακολουθεί να είναι φτωχή. Η Ελλάδα, ως μέλος της Ευρωζώνης που δεν έχει τη δυνατότητα να υποτιμήσει το νόμισμά του σε δύσκολους καιρούς, παραμένει μια ακριβή χώρα σε σύγκριση με άλλους ταξιδιωτικούς προορισμούς.

Η εφημερίδα «New York Times», με πρωτοσέλιδη ανταπόκριση από τα Κύθηρα, υπογραμμίζοντας πως είναι μεγάλο το πλήγμα που δέχεται από την οικονομική κρίση ο ελληνικός πολιτισμός γίνεται αναφορά στην κλοπή αρχαιοτήτων που σημειώθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο στο Μουσείο της Ολυμπίας, στην αναγκαστική συνταξιοδότηση πολλών έμπειρων αρχαιολόγων, αλλά και στο σποραδικό κλείσιμο αρχαιολογικών χώρων και μουσείων σε ολόκληρη τη χώρα, λόγω των περικοπών στις κρατικές δαπάνες.

Στην ανταπόκριση περιλαμβάνονται δηλώσεις του πρώην υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, Παύλου Γερουλάνου, ο οποίος επισημαίνει τις μεγάλες απαιτήσεις του τομέα της ασφάλειας των αρχαιολογικών και πολιτιστικών χώρων, αλλά και για την ολοκλήρωση σημαντικών προγραμμάτων, όπως ο εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων σε περισσότερους από εκατό αρχαιολογικούς χώρους, παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες, από το κείμενο αναδεικνύεται η ευαισθησία και ο θαυμασμός για την ελληνική πολιτιστική κληρονομιά, ξεκινώντας με αναφορά σε μια τηλεοπτική διαφήμιση του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων, με εικόνα από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο στην Αθήνα, «ένα από τα πολιτιστικά διαμάντια», όπως επισημαίνεται, ενώ καταγράφεται το γνωστό σλόγκαν: «Τα μνημεία δεν έχουν φωνή. Πρέπει να έχουν τη δική σου!» η προσφορά στα δημόσια έσοδα του τουρισμού είναι αξιοπρόσεκτη και καθ' όλα σημαντική ο παρακάτω πίνακας είναι μια ζωντανή απόδειξη αυτής της προσφοράς

ΣΕΤΕ - Βασικά Μεγέθη 2010

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2010	
Συμμετοχή στο ΑΕΠ	15,4% [WTTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	17,1% της συνολικής απασχόλησης [WTTC]
Απασχόληση (άμεση & έμμεση)	754.400 [WTTC]
Εσοδα	9,6 δις. € [ΓτΕ]
Αφίξεις Αλλοδαπών	15 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	640 €
Μερίδιο Αγοράς	1,6% Παγκόσμια, 3,15% Ευρώπη
Εποχικότητα	55% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται

Βασικά Μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2010	
	Ιούλιο - Αύγουστο – Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	66% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 4 περιοχές της Ελλάδας [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.732 ξενοδοχεία / 763.407 κλίνες [ΞΕΕ]
Top 5 αγορές	Γερμανία (2.038.870), Ην. Βασίλειο (1.802.201), ΠΓΔΜ (1.104.576), Γαλλία (868.347), Ιταλία (843.613) [ΕΛ.ΣΤΑΤ. & ΤτΕ]
Top 5 αεροδρόμια (σε αφίξεις αλλοδαπών)	Αθήνα (3.092.195), Ηράκλειο (1.914.820), Ρόδος (1.416.991), Θεσσαλονίκη (758.772), Κέρκυρα (722.699) [ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Επιδόσεις 2010

Ελλάδα – Ανταγωνιστές						
Δείκτες Απόδοσης 2010	Ελλάδα	Ισπανία	Κόπος	Τουρκία	Αίγυπτος	Κροατία
Κατάταξη - Διεθνείς Αφίξεις	17η	4 ^η	κάτω από την 50η	7η	18η	26 ^η
Κατάταξη – Έσοδα	21η	2 ^η	κάτω από την 50η	10η	22η	33 ^η
Διεθνείς Αφίξεις 2010 (εκατ.)	15	52,7	2,2	27	14,1	9,1
% μεταβολή αφίξεων 2000 – 2010	21%	13.6%	-18.5%	181.3%	176.5%	71,7%
Έσοδα - 2010 δις USD	12,7	52,5	2,2	20,8	12,5	8,3
% μεταβολή εσόδων 2000-2010	38%	75%	15,8%	173,7%	190,7%	196,4%
Μέση κατά κεφαλή Δαπάνη ανά ταξίδι σε USD	846,7	997	991	771	892	906
Μερίδιο αγοράς παγκόσμια σε Αφίξεις	1,6%	5,6%	0,2%	2,9%	1,5%	1%
Μερίδιο αγοράς παγκόσμια σε Έσοδα	1,4%	5,7%	0,2%	2,3%	1,4%	0,9%

Πηγή: ΣΕΤΕ, επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ., UNWTO, WEF

Το 2000 έγιναν προσπάθειες για την ανάπτυξη του πολιτισμού στην Ελλάδα μέσω ενός προγράμματος Προτεραιότητα : Η προστασία και ανάπτυξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας η ανάπτυξη στον σύγχρονο πολιτισμό και την Τεχνική βοήθεια ένα πρόγραμμα που θα διαρκούσε μέχρι το 2006 και θα τόνωνε πολύ την οικονομία όπως αναμενόταν ένα άλλο στοιχείο του πολιτισμού που θα μπορούσε να προσφέρει στην ανάπτυξη είναι ο αστικός πολιτισμός οι πόλεις τα προηγούμενα χρόνια άρχισαν να 'χρησιμοποιούν' ή να εντάσσουν μορφές πολιτιστικής πολιτικής. Στις πολιτικές για την ανάπτυξη η πολιτιστική πολιτική σ' επίπεδο πόλεων στη 10ετία του '50 στόχευε στην προώθηση της τέχνης υψηλών προδιαγραφών και στη διεύρυνση της προσβασιμότητας της

Η πολιτιστική πολιτική του 60 -70 στην ενδυνάμωση της κοινότητας και των περιθωριακών στρωμάτων ώστε να αποκτήσουν δική τους πολιτισμική έκφραση. Οι πολιτιστικές πολιτικές πολλών ευρωπαϊκών πόλεων στην 10ετία το '80 προσπαθούν συνειδητά να συμβάλουν στους στόχους της αστικής πολιτικής η οποία έχει να αντιμετωπίσει τις δύο κατηγορίες προκλήσεων που προαναφέρθηκαν: δηλαδή την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών πόλεων στο παγκοσμιοποιούμενο οικονομικό περιβάλλον με προσέλκυση επενδύσεων και προβολή του γοήτρου τους καθώς και την άμβλυνση των κοινωνικών εντάσεων και των απειλών που αυτές αντιπροσωπεύουν. Το 1994 και η διαμόρφωση του προγράμματος URBAN που μόλις είχε αναγγείλει Commission.

Συγκεκριμένα οι πόλεις είχαν να διαλέξουν μεταξύ της προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας, ή της φροντίδας για την άμβλυνση των κοινωνικών προβλημάτων του αποκλεισμού

Την ίδια περίοδο, ο θεσμός των ΠΠΕ (προγραμμα ποιότητας έργου) κάνει την δική του διαδρομή : πώς παραπάνω τάσεις και εξελίξεις αντανακλώνται στην πορεία του θεσμού; Ο θεσμός ξεκινάει το 1985 με πρωτοβουλία μιας χαρισματικής πολιτικού εθνικού επιπέδου αλλά παγκόσμιας ακτινοβολίας, της Μελίνας, με στόχο, όπως σκιαγραφείται χαρακτηριστικά από τον Σπ. Μερκούρη - διαχρονικόκοινωνό του όλου εγχειρήματος - όχι μόνο να προβάλλει την Αθήνα και τον πολιτισμό σαν την 'εθνική βιομηχανία' της χώρας όπως πρόσβευε, αλλά (το σημαντικότερο) να επισύρει των προσοχή των ευρωπαϊών πολιτικών στον παραμελημένο μέχρι τότε - σε επίπεδο ΕΕ - πολιτισμό ως απαραίτητο συστατικό στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Τούτο αποτελεί μια σημαντική υπενθύμιση, δεδομένου ότι στη συνέχεια η ευρωπαϊκή διάσταση και η προώθηση της ευρωπαϊκής ιδέας και ταυτότητας φαίνεται ότι δεν αποτελεί στόχο υψηλής προτεραιότητας στα προγράμματα των εκάστοτε ΠΠΕ, τα οποία μοιάζουν να κυριαρχούνται από το μέλημα της προβολής της πόλης και στην τόνωση της διεθνούς εικόνας της. Όταν αναπτύσσεται και υλοποιείται τις δράσεις με τους πολίτες για τους πολίτες, οι τουρίστες θα έρθουν. Χαρακτηριστικό αναφερόμενο παράδειγμα η Φραγκφούρτη, επίδοξη διεθνής Μητρόπολη με πολύ υψηλό οικονομικό κύρος - λόγω διεθνούς αεροδρομίου και χρηματιστηρίου - αλλά με πτωχό πολιτισμικό προφίλ, η οποία κατάφερε να το αναβαθμίσει και να αποσειεί χιουμοριστικά υποκοριστικά όπως Bankfurt ή .Krankfurt μέσω πολιτιστικών παρεμβάσεων υψηλής πνοή. Παρέμβασης που έγιναν εφικτές χάρις στην σώφρονα πολιτική και την στενή συνεργασία μεταξύ του τότε Δημάρχου και του υπευθύνου του Δήμου για τον Πολιτισμό.

Είναι λοιπόν φανερό ότι μέσα από μια δημιουργική οικονομία μπορούμε να δώσουμε μια άλλη ώθηση στην οικονομία, μια ώθηση στην οποία η Ελλάδα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, ένα πλεονέκτημα που πρέπει να το εκμεταλλευτούμε. Ένα πλεονέκτημα που μπορεί και πρέπει να μας απασχολήσει ώστε να δώσουμε στην οικονομία μας μια άλλη μορφή μια μορφή στην οποία η ελληνική οικονομία να είναι πρωτοπόρα και όχι απλά ουραγός και συνεχώς να προσπαθεί. Ο καθηγητής Οικονομίας και Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, Amartya Sen, θεωρεί ότι η έννοια του πολιτισμού συνδέεται με την έννοια της ανάπτυξης με τρεις αρκετά διαφορετικούς, αν και αλληλένδετους ρόλους.

α) Συστατικός ρόλος: Η ανάπτυξη με την ευρύτερη έννοια συμπεριλαμβάνει την πολιτισμική ανάπτυξη. Η πολιτισμική ανάπτυξη είναι βασικό και αναπόσπαστο τμήμα της ανάπτυξης γενικότερα. Αν δε δώσουμε στα άτομα την ευκαιρία να κατανοήσουν και να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητά τους, τότε αυτό από μόνο του αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη (και όχι μόνο επειδή μπορεί να βλάψει την

οικονομική αύξηση ή κάποιους άλλους συγκεκριμένους στόχους). Επομένως, η στοιχειώδης παιδεία είναι σημαντική όχι μόνο γιατί συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και γιατί αποτελεί ουσιώδες τμήμα της πολιτισμικής ανάπτυξης.

β) Αξιολογικός ρόλος: Τα πράγματα που θεωρούμε αξιόλογα επηρεάζονται τελικά από τον πολιτισμό μας. Τίποτε δεν μπορεί να δικαιολογήσει την οικονομική ανάπτυξη ή οποιοδήποτε ανάλογο στόχο έξω από τον πολιτισμό, και αυτά που εκτιμούμε αντανακλούν το επίπεδο του πολιτισμού μας. Ακόμα και αν διάφορες κοινωνίες συμμερίζονται τις ίδιες θεμελιώδεις αξίες (όπως η μακροβιότητα, η ευτυχία, η υγεία), αυτό δε σημαίνει ότι αυτές οι αξίες υφίστανται ανεξάρτητα από τον πολιτισμό, αλλά δηλώνει απλώς τη σύγκλιση που υπάρχει στις διάφορες κοινωνίες όσον αφορά ορισμένες θεμελιώδεις αξίες.

γ) Οργανικός ρόλος: Όποιοι κι αν είναι οι στόχοι μας, η επιδίωξή τους καθορίζεται, μέχρι ενός σημείου, από τη φύση του πολιτισμού μας και την ηθική μας. Δεν πρέπει να αγνοούμε το γεγονός ότι οι πολιτισμικές παράμετροι παίζουν, μεταξύ άλλων, σημαντικό βοηθητικό ρόλο (παρόλο που δεν πρέπει να τις περιορίσουμε σ' αυτή την έννοια) για την επίτευξη τόσο της οικονομικής ανάπτυξης όσο και άλλων στόχων, όπως είναι η βελτίωση της ποιότητας της ζωής. Καίριο στοιχείο του πολιτισμού είναι η ελευθερία και ειδικότερα η ελευθερία να αποφασίζουμε ποια πράγματα μας ενδιαφέρουν και τι είδους ζωή θέλουμε να ακολουθήσουμε. Και οι τρεις ρόλοι του πολιτισμού συνδέονται τελικά, με αυτή την αρχή της ελευθερίας. Στη σύγχρονη εποχή η έννοια της οικονομικής ανάπτυξης συνδέεται με την "Βιώσιμη Ανάπτυξη", δηλαδή την άμεση ανάγκη να ελεγχθούν και ν'αντιμετωπισθούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που προκύπτουν από την άλογη χρήση των μηχανών, τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών και αποβλήτων της βαριάς βιομηχανίας.

Πάνω από όλα θα πρέπει να αναλογιστούμε ότι είμαστε σε ένα νησί που ήταν από τους πρώτους πολιτισμούς στον κόσμο με σημαντικές και πρωτοποριακές ανακαλύψεις. Η Κρήτη είναι το μεγαλύτερο νησί στην Ελλάδα και το δεύτερο μεγαλύτερο (μετά την Κύπρο) της ανατολικής Μεσογείου με πληθυσμό που αγγίζει τα 621.340 άτομα. Το νησί είναι εξαιρετικά ορεινό και καθορίζεται από μια υψηλή σειρά βουνών που το διασχίζει από τη δύση ως την ανατολή, διαμορφωμένη από τρεις διαφορετικές ομάδες βουνών. Αυτές είναι: τα Λευκά Όρη (2.452 μ.) την οροσειρά Ίδη (Ψηλορείτης (35.18° Β 24.82° Α 2.456 μ.) και το όρος Δίκη (2.148 μ.) που το καθένα έχει τον δικό του μύθο και την δική του ιστορία που σίγουρα αν προβληθούν με μεθοδικότητα και τακτική θα είναι ένας πόλος έλξης: επιπλέον έχει πάνω από 1000 χιλιόμετρα παραλίες που η κάθε μια από αυτές είναι ξεχωριστές και χωρίζεται σε τέσσερις περιφερειακές ενότητες: Ηρακλείου, Χανίων, Λασιθίου και Ρεθύμνου οι οποίες είναι με τις δίκες του ιδιαιτερότητες και πολιτισμικά και με ξεχωριστά φυσικά και ιστορικά αξιοθέατα που μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης των τουριστών. Οι διαφορές στον πολιτισμό, τα έθιμα και τις παραδόσεις σε κάθε ένα από τους νομούς είναι από μόνο του ένα συγκριτικό πλεονέκτημα και μια ενδεχόμενη ανάδειξη αυτών των ιδιαιτεροτήτων μέσω πολιτιστικών εκδηλώσεων που μπορεί να αποτελέσει ένα επιπλέον πόλο έλξης. Εκτός λοιπόν το συγκριτικό πλεονέκτημα του πολιτισμού η Κρήτη έχει και μια μακρόπνοη ιστορία στην Κρήτη άκμασε ο πολιτισμός από το 3000 π.χ. ένας από τους πρώτους πολιτισμούς της Ευρώπης ο Μινωικός.

Η Κρήτη πέραν από την ιστορία της και τον πολιτισμό έχει και μια ξεχωριστή χλωρίδα και πανίδα αλλά έχει και ένα μεσογειακό κλίμα που ευδοκιμούν πολλές και διαφορές ποικιλίες. Η ατμόσφαιρα μπορεί να είναι αρκετά υγρή, ανάλογα με την εγγύτητα στη θάλασσα. Ο χειμώνας είναι αρκετά ήπιος και υγρός, με αρκετές

βροχοπτώσεις, ως επί το πλείστον, στα δυτικά τμήματα του νησιού. Η χιονόπτωση είναι σπάνια στις πεδινές εκτάσεις, αλλά αρκετά συχνή στις ορεινές. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, η μέση θερμοκρασία κυμαίνεται στο πλαίσιο των 25-30 βαθμών ενώ η μόνη απειλή που έχει η πανίδα της Κρήτης είναι η υπερβόσκηση

Η Κρήτη ως νησί είναι απομονωμένη από τον υπόλοιπο ηπειρώτικο κόσμο και δεν έχει ζώα που να είναι διαφορετικά και επικίνδυνα για τον άνθρωπο όπου υπάρχει και ένας μύθος για αυτό, άθλο του Ηρακλή (η σύλληψη του ταύρου της Κρήτης και η μεταφορά του στις Μυκήνες), ο οποίος ήθελε να τιμήσει έτσι τη γενέτειρα του Δία, γι' αυτό την καθάρισε από κάθε "βλαβερό" και "δηλητηριώδες Επίσης, τα νερά της Κρήτης φιλοξενούν μεγάλο αριθμό θαλάσσιων θηλαστικών, όπως φουσητήρες, φάλαινες, δελφίνια και φώκιες μοναχούς.

Η οικονομία της Κρήτης, η οποία βασιζόταν κυρίως στη γεωργία, άρχισε να αλλάζει ορατά κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Ενώ διατηρείται η παραδοσιακή έμφαση στη γεωργία και στην κτηνοτροφία, λόγω του κλίματος και της έκτασης του νησιού, παρουσιάζεται μια άνοδος στις κατασκευές, καθώς και μια μεγάλη αύξηση στην παροχή υπηρεσιών (κυρίως σχετικών με τον τουρισμό). Και οι τρεις αυτοί τομείς της κρητικής οικονομίας, η (γεωργία, η επεξεργασία-συσσκευασία, και οι υπηρεσίες), συνδέονται άμεσα και αλληλοεξαρτώνται. Η Κρήτη εμφανίζει μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα που αγγίζει το 100% εκείνου της υπόλοιπης χώρας και η ανεργία κυμαίνεται περίπου στο 4%

Ο πολιτισμός είναι το άθροισμα όλων των μορφών τέχνης, της αγάπης και της σκέψης, που στο πέρασμα των αιώνων, έδωσαν τη δυνατότητα στον άνθρωπο να είναι λιγότερο υποδουλωμένος» - είπε κάποτε ο Γάλλος νομπελίστας μυθιστοριογράφος και ιστορικός τέχνης, Αντρέ Μαλρώ. Η δυνατότητα ωστόσο του πολιτισμού να συμβάλλει στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται από άλλα στοιχεία: Την περίοδο 1999-2003 αυτή η συμβολή έφθασε το 19,7% (μάλιστα ήταν 12% μεγαλύτερη από την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας). Αλλά και ο τομέας της απασχόλησης είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς το 2004 απασχολήθηκαν στον τομέα του πολιτισμού 5,8 εκατομμύρια εργαζόμενοι, παρουσιάζοντας μια αύξηση στον κλάδο (την περίοδο 2002-2004 κατά 1,85%. Ο πολιτισμός είναι ένα εργαλείο χαμηλού κόστους που χρησιμοποίησαν οι μεγαλύτεροι αστική φορείς του δυτικού κόσμου για να αυξήσουν το κοινό τους και να βελτιώσουν τα οικονομικά δεδομένα τους.

Εργαλείο που χρησιμοποίησαν μερικές από τις μεγαλύτερες μητροπόλεις του κόσμου για να αυξήσουν τα οικονομικά οφέλη τους από τον πολιτιστικό τουρισμό (ή μήπως θαρρείτε πως η πρόσφατη φιέστα του «βασιλικού γάμου» στην Αγγλία έγινε γιατί όλοι λατρεύουν τη μοναρχία;).

Τα βήματα που μπορεί να οδηγήσουν σε άνθηση των πολιτιστικών μας και ταυτόχρονη άνθηση των οικονομικών μας.

Πρώτον να ενεργοποιηθούν όσοι επιθυμούν να προσφέρουν εθελοντική εργασία, ανάλογη με τα προσόντα τους και τις ανάγκες των πολιτιστικών μας φορέων.

Δεύτερον να ζητηθούν προτάσεις υλοποίησης πολιτιστικών δράσεων ώστε να ξεφύγουμε από την λογική «έκθεση φωτογραφίας- έκθεση ζωγραφικής ερασιτεχνών- συναυλία ερασιτεχνών», γιατί μπορεί να είναι φτηνές σε κόστος αλλά συνήθως είναι

και φτηνές σε πολιτιστικό αντίκτυπο. Αυτό προϋποθέτει συνεργασία φορέων, καλή οργάνωση και επικοινωνία με τους πολίτες όλων των ηλικιών για να μάθουμε τι τους ενδιαφέρει.

Το τρίτο βήμα; ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. Το κορυφαίο μαζικό μέσο ενημέρωσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Να σας πω μόνο ότι από μια μελετη από το ίδρυμα Σταυρος Νιάρχος για τα οφέλη του πολιτισμού σε μια δωρεά προς το ελληνικό δημοσιο Το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» (ΙΣΝ) προσφέρει ως δωρεά περισσότερα από €550εκατομμύρια για την κατασκευή του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ) στο Φαληρικό Δέλτα της Αθήνας. Το ΚΠΙΣΝ θα

στεγάσει την Εθνική Λυρική Σκηνή (ΕΛΣ), την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) και το Πάρκο Σταύρος Νιάρχος (Πάρκο ΣΝ) τα οικονομικά ωφέλη που Άμεσα θα αποφέρει περίπου €340εκατομμύρια στην οικονομική δραστηριότητα της Ελλάδας, ενώ η συνολική συνεισφορά (άμεσα, έμμεσα και επαγωγικά οφέλη) της κατασκευής του ΚΠΙΣΝ στην ελληνική οικονομία θα είναι περίπου €1δισ.

Θα στηρίζει τους σε ύφεση τομείς της βιομηχανίας και των κατασκευών, στους οποίους θα επικεντρωθεί περίπου το 80% των συνολικών οικονομικών ωφελειών.

1.500 -2.400 άτομα θα απασχολούνται ετησίως για να υποστηρίξουν την κατασκευή του ΚΠΙΣΝ, καθώς και όλες τις επιχειρήσεις της αλυσίδας εφοδιασμού που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την κατασκευή.

Το κράτος αναμένεται να έχει περίπου €40εκατομμύρια επιπλέον φορολογικά έσοδα κατά το στάδιο κατασκευής.

Τα συνολικά οικονομικά οφέλη στην ακαθάριστη παραγωγή της ελληνικής οικονομίας από τη λειτουργία του ΚΠΙΣΝ και από τις δαπάνες των επισκεπτών του, αναμένεται να είναι περίπου €160 εκατομμύρια κατά τον πρώτο πλήρη χρόνο λειτουργίας, τα οποία θα ενισχύσουν την τοπική οικονομία, την Αθήνα και την Ελλάδα. Η απασχόληση θα ενισχυθεί από τις 1.600 θέσεις πλήρους απασχόλησης που απαιτούνται για την υποστήριξη αυτής της επιπλέον οικονομικής δραστηριότητας.

Εκτιμάται ότι τα άμεσα οφέλη εξαιτίας της επιπρόσθετης οικονομικής δραστηριότητας του ΚΠΙΣΝ (συμπεριλαμβανομένων της ΕΛΣ και της ΕΒΕ) κατά τον πρώτο πλήρη χρόνο λειτουργίας ανέρχονται περίπου στα €30εκατομμύρια. Επιπλέον €40εκατομμύρια οικονομικής δραστηριότητας θα προστεθούν λόγω των έμμεσων και επαγωγικών φαινομένων.

Οι δαπάνες των επισκεπτών του ΚΠΙΣΝ από περιοχές εκτός Αττικής, καθώς και οι δαπάνες των Αθηναίων που πραγματοποιούνται αποκλειστικά λόγω της λειτουργίας του ΚΠΙΣΝ, θα ενισχύσουν επιπλέον την οικονομική δραστηριότητα στην Αθήνα και στην υπόλοιπη χώρα. Το ΚΠΙΣΝ μπορεί να προσελκύει περίπου 1,5 εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως. Το άθροισμα της άμεσης δαπάνης σε εστιατόρια, καταλύματα, εμπορικά καταστήματα, τοπικές μεταφορές της ευρύτερης περιοχής και σε διασκέδαση των επισκεπτών του ΚΠΙΣΝ από περιοχές εκτός Αττικής και του μέρους της άμεσης δαπάνης των Αθηναίων που θα οφείλεται στο ΚΠΙΣΝ, αναμένεται να είναι περίπου €40εκατομμύρια κατά τον πρώτο πλήρη χρόνο λειτουργίας. Λόγω των έμμεσων και επαγωγικών φαινομένων αναμένεται επιπλέον όφελος €50εκατομμυρίων για τη συνολική ακαθάριστη παραγωγή της Ελλάδας.

Η λειτουργία του ΚΠΙΣΝ προβλέπεται να δημιουργήσει 250 μόνιμες νέες θέσεις εργασίας (συμπεριλαμβανομένων των νέων θέσεων εργασίας στην ΕΛΣ και στην ΕΒΕ). Λόγω των έμμεσων και επαγωγικών φαινομένων αναμένεται να δημιουργηθούν επιπλέον 260 θέσεις εργασίας.

Οι άμεσες δαπάνες των επισκεπτών του ΚΠΙΣΝ αναμένεται να δημιουργήσουν πάνω από 500 θέσεις εργασίας κατά τον πρώτο πλήρη χρόνο λειτουργίας. Πέρα αυτών,

λόγω των έμμεσων και επαγωγικών φαινομένων αναμένεται να δημιουργηθούν επιπλέον 500 θέσεις εργασίας.

Το κράτος αναμένεται να έχει περίπου €15 εκατομμύρια επιπλέον φορολογικά έσοδα ετησίως.

Το ΚΠΙΣΝ αναμένεται να ενισχύσει τις τοπικές επιχειρήσεις λόγω της αυξημένης κίνησης στη γύρω περιοχή.

Η αντικειμενική αξία των ακινήτων και της γης στις όμορες περιοχές εκτιμάται ότι θα ανέβει. Μελέτες σε πάρκα ανά τον κόσμο δείχνουν ότι οι τιμές των ακινήτων μπορεί να αυξηθούν μεταξύ 5 – 30%.

Το ΚΠΙΣΝ θα καλύψει την ανάγκη για περισσότερους ανοιχτούς χώρους πρασίνου, διπλασιάζοντας την επιφάνεια πρασίνου ανά κάτοικο, για τους δήμους Καλλιθέας, Μοσχάτου, Νέας Σμύρνης και Παλαιού Φαλήρου.

Με περίπου 170.000 τετραγωνικά μέτρα πρασίνου, περισσότερα από χίλια δένδρα και χιλιάδες δενδρύλλια και θάμνους, ο χώρος του πρώην Ιπποδρόμου θα μεταμορφωθεί σε ένα μοναδικό και αισθητικά ευχάριστο περιβάλλον με σημαντικά οφέλη για την τοπική κοινωνία.

Θα βελτιώσει την ποιότητα του αέρα, απορροφώντας περίπου 11.000 κιλά εκπομπών CO₂ το χρόνο.

Θα μειώσει τη θερμοκρασία εντός του πάρκου περίπου κατά 1Κ σε σχέση με τη θερμοκρασία στην περιβάλλουσα αστική περιοχή.

Το ΚΠΙΣΝ θα είναι υπόδειγμα περιβαλλοντικής αειφορίας στην Ελλάδα και θα λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για όλα τα μελλοντικά έργα υποδομών.

Θα είναι το πρώτο δημόσιο κτίριο στην Ελλάδα που θα λάβει τη διεθνώς αναγνωρισμένη πιστοποίηση «πράσινων κτιρίων» LEED (Leadership in Energy and Environmental Design).

Οι κατασκευαστικές μέθοδοι θα είναι βασισμένες σε φιλικά προς το περιβάλλον πρότυπα. Θα χρησιμοποιηθούν ανακυκλώσιμα υλικά και θα ληφθούν όλα τα μέτρα για την αποτροπή διαβρώσεων, το σχεδιασμό ιζηματογενέσεων και την καταστολή διάχυσης σκόνης. Τουλάχιστον 50% των αποβλήτων της κατασκευής θα ανακυκλωθούν και τουλάχιστον το 5% των κατασκευαστικών υλικών θα επαναχρησιμοποιηθεί.

Στο ΚΠΙΣΝ, οι ενεργειακά αποδοτικές δραστηριότητες θα συμβάλλουν στην εξοικονόμηση περίπου 2.750 τόνων CO₂ ανά έτος. Επιπλέον, θα γίνεται ορθολογική χρήση νερού

Το ΚΠΙΣΝ θα προωθήσει την εικόνα της ελληνικής κοινωνίας ως κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι επισκέπτες θα έχουν πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του και θα έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τις προσφερόμενες δραστηριότητες.

Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις θα διασφαλιστεί με την ύπαρξη ειδικά διαμορφωμένων κλιμακωμένων επιφανειών, ανελκυστήρων με ηχητικά μηνύματα και ειδικά κουμπιά για άτομα με προβλήματα όρασης, αποκλειστικών θέσεων στάθμευσης για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ), τουαλετών για ΑΜΕΑ και με τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, ούτως ώστε να μην υπάρχει πουθενά στο Πάρκο κλίση μεγαλύτερη από 5%.

Στην ΕΒΕ θα είναι διαθέσιμος ειδικός εξοπλισμός που θα επιτρέπει σε άτομα με ειδικές ανάγκες να έχουν πρόσβαση σε όλο το ψηφιακό υλικό.

Κατάλληλες υποδομές στην ΕΛΣ θα βελτιστοποιούν την απόδοση των ακουστικών βοηθημάτων ατόμων με προβλήματα ακοής. Η ιστοσελίδα του ΚΠΙΣΝ θα είναι ειδικά σχεδιασμένη ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άτομα με προβλήματα όρασης.

Το ΚΠΠΣΝ θα στηρίξει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, προσφέροντας έναν μεγάλο αριθμό δωρεάν πολιτιστικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων, τα οποία θα είναι σχεδιασμένα ειδικά για διάφορες κοινωνικές ομάδες (π.χ. παιδιά, μαθητές, ηλικιωμένοι)

Είναι ολοφάνερο ότι μια στροφή στην δημιουργική οικονομία της τέχνης μπορεί και θα προσφέρει πολλά στον κρατικό προϋπολογισμό. Τα οφέλη θα τα αποκόμιση πρώτα η τοπική κοινωνία και μετά η πραγματική οικονομία και κατά συνέπεια θα υπάρχει μια μεγάλη αύξηση των δημοσίων εσόδων αλλά και τα ωφελεί που θα αποκομίσουμε όλοι μας από την προστασία του περιβάλλοντος μιας και η υπερθέρμανση του πλανήτη είναι οι νέα μεγάλη απειλή του κόσμου . Θα είναι μια ευκαιρία καθώς δεν χρειάζεται η παράγωγή υδατανθράκων και δεν στερεί πόρους από της επόμενες γενιές το αντίθετο μάλιστα προσφέρει στις επόμενες γενιές ένα καλύτερο μέλλον και καλλιτεχνικά αλλά και οικονομικά η οικονομία του θεάματος προσφέρει και στην κοινωνία περισσότερο από όσο φαίνεται καθώς από την σιωπηρή προσφορά της δημιουργικής οικονομίας είναι και η κοινωνική ένταξη των περιθωριοποιημένων ομάδων είναι πάντα μια πιο φτηνή διασκέδαση καθώς προσφέρονται καλύτερες τιμές και μια ευκαιρία η καλλιέργεια της παιδείας μας αφού ένα επιπλέον επεκτάσιμα είναι ότι συνδυάζει την παράγωγή τέχνης και πολιτισμού με οικονομικά ωφελεί Άρα η δημιουργική οικονομία υπόσχεται μια καλύτερη κοινωνία που η Ελλάδα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα και πρέπει να το εκμεταλλευτεί

Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί το καλύτερο μέσο για την αντιμετώπιση της εποχικότητας του τουριστικού ρεύματος και συμβάλει στην καλύτερη χρονική κατανομή του. Αυτό σημαίνει αυξημένα έσοδα καθ'όλο τον χρόνο και μεγαλύτερη εισροή ξένου συναλλάγματος για την χώρα υποδοχής

Η ανάπτυξη του τοπικού πολιτιστικού προϊόντος με σημείο αιχμής τον τουρισμό μπορεί να συμβάλει με έμφαση κυρίως στην νεανική απασχόληση και επιχειρηματικότητα στην αύξηση της απασχόλησης, στη δημιουργία μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στη δημιουργία απαραίτητων υπηρεσιών. Η Ελλάδα αξιοποιώντας την πολιτιστική του παράδοση αλλά και την υπάρχουσα καλλιτεχνική του παραγωγή, αφού λάβει υπόψη του επιτυχημένα μοντέλα σε άλλες χώρες και πόλεις, και αξιοποιήσει το έμπυχο δυναμικό του και κυρίως τους νέους επιστήμονες και εργαζομένους μπορεί να δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο τουριστικό προϊόν που να εμπλέκει την τοπική οικονομία στη διαχείριση και την εκμετάλλευσή του ώστε τα οφέλη του σε μακροπρόθεσμο επίπεδο να επιστρέψουν στην τοπική οικονομία και να την ανατροφοδοτούν τα δημόσια έσοδα συνεχώς . Αξίζει να σημειωθεί, πως πρόσφατα, η έγκυρη αυστριακή εφημερίδα «Ντι Πρέσε», είχε προβεί στην εκτίμηση ότι, ερχόμενος κάποιος για διακοπές στην Ελλάδα διακινδυνεύει από ελάχιστα μέχρι απολύτως τίποτε, ενώ συγχρόνως βοηθά εκείνους που δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κρίση, «τους ανθρώπους στα νησιά, για παράδειγμα στις Κυκλάδες και την Κρήτη».

Στο σχετικό δημοσίευμα αναφερόταν χαρακτηριστικά, πως δεν συντρέχουν λόγοι για να μην περάσει κάποιος τις διακοπές του στην Ελλάδα, καθώς, ακόμη και να

υπάρξουν διαδηλώσεις, αυτές πραγματοποιούνται μόνον στις μεγάλες πόλεις, όπως στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, ενώ στα νησιά, που αποτελούν τους κλασικούς τουριστικούς προορισμούς στη χώρα, θα επικρατεί πιθανότατα και φέτος, όπως και πέρσι, ηρεμία.

Η Ελλάδα κατέχει εδώ και πολλά χρόνια μια από τις πρώτες θέσεις, ή ακόμη και την πρώτη θέση, των προτιμήσεων των Αυστριακών τουριστών ως χώρα προορισμού- κατά μέσον όρο πάνω από 500.000 Αυστριακοί επισκέπτονται κάθε χρόνο την Ελλάδα- ενώ η Αυστρία, σε αναλογία με τον πληθυσμό της -8,4 εκατομμύρια- βρίσκεται στην πρώτη θέση από πλευράς αφίξεων ξένων τουριστών στην Ελλάδα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κάθε ύφεση μας θυμίζει τους κινδύνους που διατρέχει η κοινωνική μας συνοχή και το βιοτικό μας επίπεδο. Όταν δεν υπάρχουν φραγμοί στις πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων και των τραπεζών για την επίτευξη του κέρδους τους. Όταν δεν ελέγχονται οι οικονομικές εξελίξεις και δε λαμβάνονται οπ' όψιν οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες. Παρατηρούμαι ότι γεννάται μία κρίση που μας αναγκάζει εκ των υστέρων να αναθεωρήσουμε κάποιες πολιτικές, απόψεις και οικονομικές αντιλήψεις.

Η αναθεώρηση είναι σήμερα περισσότερο από ποτέ αναγκαία. Ο πλούτος παράγεται με κερδοσκοπικούς τρόπους και η δημιουργία κεφαλαίων γίνεται πολλές φορές μέσω της εκμετάλλευσης και της παραπλάνησης του απλού λαού. Η εργασία χάνει όλο και περισσότερο την σημασία και λειτουργία της. Οι παροχές στην παιδεία την υγεία και την τεχνολογία, φορείς που αποφέρουν υψηλά κρατικά φορολογικά έσοδα, δεν απολαμβάνουν την απαραίτητη προσοχή των αρμοδίων. Τουναντίον, η ποιότητα των παροχών μειώνεται, με αποτέλεσμα τα κρατικά έσοδα να μειώνονται. Η φτώχεια διαιωνίζεται και διογκώνεται.

Οδηγηθήκαμε σε αυτό το σημείο εξαιτίας του δόγματος ότι οι αγορές μπορούν και πρέπει να λειτουργούν μόνες τους. Το κράτος μόνο προβλήματα δημιουργεί όταν παρέμβει και με ένα αόρατο χέρι θα έρχεται η ισορροπία στην αγορά. Σήμερα πληρώνουμε τις πολιτικές των συντηρητικών κυβερνήσεων ανά τον κόσμο, επειδή εξυπηρετούν τα οικονομικά συμφέροντα που τις στηρίζουν. Τα κράτη σήμερα λόγω των ελλειμμάτων και των χρεών, που δημιούργησε ο καπιταλισμός μέσα απτήν λειτουργία του, ζουν στιγμές που δεν μπορούν να φέρουν ισχυρές αντιρρήσεις και να επιβάλλουν κανόνες του παιχνιδιού στις τράπεζες και στις επιχειρήσεις.

Η διαμάχη μεταξύ νεοφιλελεύθερων και κενσιανών πολιτικών, η οποία θα αφορά στο ρόλο του κράτους, θα ξεσπάσει μόλις εξομαλυνθεί η κατάσταση. Η νέα τάξη πραγμάτων θα προσδιοριστεί από τη στάση των πολιτικών ηγεσιών και τους πολιτικοκοινωνικούς αγώνες που θα διαμορφώσουν το νέο ρόλο του κράτους.

Τα δόγματα του νεοφιλελευθερισμού κατέρρευσαν. Οι κοινωνικοί φορείς και οι πολίτες θα κρίνουν αν θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη παρέμβαση του κράτους ή όχι. Αν θα μπορούν οι αγορές να λειτουργούν ασύδοτα, χωρίς έλεγχο και με περίσσια δόση απληστίας. Οι πολίτες θα κρίνουν αν θέλουν περισσότερη δημοκρατία, ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη.

Είναι πραγματικότητα ότι πριν το Κέινς οι οικονομολόγοι πίστευαν ότι όλα λειτουργούν με ένα αυτόματο πιλότο που το προσωπικό όφελος του κάθε ανθρώπου θα φέρει μαγικά και την κοινωνική ευημερία. Το πρόβλημα όμως εξακολουθεί να είναι η ανεργία, ένα όρο που στο οικονομικό περιβάλλον εισήγαγε ο Κέινς. Ένας ακόμα όρος, είναι η ανεπάρκεια της ζήτησης που έθεσε ο Κέινς, πριν από 75 χρόνια κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Πρέπει να βασιστούμε στη δημοσιονομική πολιτική μέσω της ΕΚΤ, η οποία μπορεί να αποτελέσει ένα εργαλείο εξόδου της Ευρώπης από την οικονομική κρίση. Όπως λέει ο Stiglitz J. στο άρθρο του (Financial Times Deutschland) θα πρέπει να δοκιμάσουμε κάτι νέο και διαφορετικό, η λιτότητα δεν αποτελεί στρατηγικά ανάπτυξης.

Η Κίνα ανέπτυξε ένα από τα μεγαλύτερα πακέτα τόνωσης της οικονομίας στον κόσμο και κατάφερε την οικονομική της ανάπτυξη. Στην Ευρώπη το πακέτο αυτό είναι πάρα πολύ μικρό και με πολλά χαρακτηριστικά νεοφιλελευθερισμού, πράγμα που δυσχεραίνει την κατάσταση. Η περικοπή των δαπανών και η αύξηση των φόρων θα χειροτερέψει την ήδη δύσκολη κατάσταση. Συχνά ακούγεται από το νεοφιλελεύθερο μπλοκ της Ευρώπης η παρομοίωση ότι τα κράτη είναι σαν τα νοικοκυριά, πράγμα επικίνδυνο. Όμως αυτός ο τρόπος θέασης είναι εσφαλμένος, εφόσον μία μεγάλη περικοπή των δαπανών στα νοικοκυριά θα τα βάλει σε τάξη. Αλλά όταν το κράτος περιορίζει τις δαπάνες του επιβραδύνει την οικονομική μεγέθυνση, αυξάνεται η ανεργία, το εισόδημα μειώνεται και ομοίως τα κρατικά έσοδα.

Όσο κι αν κάποιος προσπαθούν λοιπόν να αποδώσουν στην Ελλάδα τον όρο «ψωροκάστανα» και στον Έλληνα τον χαρακτηρισμό του τεμπέλη, πρόσφατες μελέτες αποδεικνύουν το αντίθετο. Είναι λοιπόν προφανές ότι αυτό αποτελεί μία προσπάθεια συγκάλυψης των αδυναμιών των πολιτικών των ισχυρότερων συντηρητικών κρατών, καθώς πολιτικές λιτότητας αποφέρουν μικρότερα έσοδα.

Άρα δεν φταίνε οι «κακοί» και «τεμπέληδες» Έλληνες αλλά οι πολιτικές των Chicago Boys και του Milton Friedman. Αν και ο ελληνικός κρατικός μηχανισμός βρίθεται ανεπαρκειών.

Η ελπίδα βέβαια πρέπει να υπάρχει, όσο παράξενο κι αν ακούγεται. Υπάρχει διέξοδος από την κρίση, πρέπει όμως να αναθεωρήσουμε κάποια ισχύοντα δόγματα και στρατηγικές. Οι φόβοι για το μέγεθος του χρέους θα πρέπει να οδηγήσουν σε διαφορετική πολιτική, μια πολιτική που θα αυξάνει τις κρατικές δαπάνες που αποφέρουν υψηλή οικονομική απόδοση. Αυτές θα πρέπει να αφορούν στην παιδεία και την τεχνολογία, οι οποίες μπορούν μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα να αποδώσουν φορολογικά έσοδα κι έτσι να πληρωθούν οι οφειλόμενοι τόκοι. Για να αυξηθούν τα έσοδα μπορεί να αλλάξει και η δομή των φόρων.

Για παράδειγμα, μία αύξηση των φορολογικών κερδών που δεν επανεπενδύονται στη δραστηριότητα της επιχείρησης και αντίστροφα αν επενδύουν οι επιχειρήσεις στην

δραστηριότητα τους τότε θα πρέπει να υπάρχει φοροαπαλλαγή. Επίσης η αύξηση της φορολογίας στα μεγάλα εισοδήματα θα αποφέρει αύξηση των κρατικών εσόδων χωρίς διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων. Δεν πρόκειται να επανέλθουμε στον κόσμο όπως ήταν προ κρίσης αλλά ούτε έχουμε θεσμοθετήσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις που θα απέτρεπαν μία νέα κρίση. Αυτό που ενδιαφέρει τους ιθύνοντες είναι η λιτότητα, λέξη «φάρμακο» κατ' αυτούς. Ο διχασμός ανάμεσα στην πραγματική οικονομία και στις τράπεζες είναι γεγονός. Η απληστία των τραπεζών έχει επηρεάσει κατά πολύ την εμπιστοσύνη του καταναλωτή. Το κρίσιμο ζήτημα είναι η ανάκτηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών απέναντι στις τράπεζες για να μπορέσει να ανακάμψει η οικονομία. Αυτό δε μπορεί να επιτευχθεί με τους όρους που μας έφεραν στην κρίση όπως η ασύδοτη τυτλοποίηση, τα δάνεια Sabprime και τα δάνεια του ψεύτη, όπου οι τράπεζες παρείχαν αφειδώς εκμεταλλευόμενες τον καταναλωτή, η αδιαφάνεια στο τραπεζικό σύστημα και η έλλειψη πληροφόρησης αποτελούν σπουδαίους παράγοντες της κρίσης.

Συμπερασματικά, προς επίλυση των παραπάνω θα πρέπει να υπάρξουν ρυθμίσεις που θα προστατεύουν τον καταναλωτή- πολίτη από την απληστία των τραπεζών. Ένα νέο κράτος που θα παρεμβαίνει δυναμικά και εξισορροποητικά στη σχέση πολιτών κι επιχειρήσεων. Οι ιδέες ότι δεν υπάρχουν κρίσεις, ότι δεν υπάρχουν φούσκες κι ότι οι αγορές λειτουργούν ορθολογικά έχουν χάσει την ηθική τους νομιμοποίηση. Αφού φτάνουμε σε μία περί ηθικής ζηζήτηση αξιοσημείωτη είναι η διαφθορά του δημόσιου τομέα, η οποία εκτρέφεται από τη γραφειοκρατία, η οποία σύμφωνα με μελέτες δείχνουν ότι κοστίζει περί τα τριάντα δις ετησίως. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι ένας επιχειρηματίας από την Κρήτη για να εντάξει την επιχείρησή του σε πρόγραμμα ενίσχυσης έδωσε τέσσερα «φακελάκια» σε διαφορετικά γραφεία στο υπουργείο ανάπτυξης.

Οφείλουμε λοιπόν να δημιουργήσουμε ένα νέο κράτος όπου φαινόμενα όπως τα προαναφερθέντα θα εκλείψουν και όπου πολίτες και πολιτικοί θα σέβονται, θα τηρούν τους ισχύοντες νόμους και θα αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο από αυτούς.

Πράγματι φαίνεται ότι η Ευρωζώνη αντιμετωπίζει τρεις κρίσεις ταυτόχρονα 1) κρίση κρατικών χρεών 2) κρίση τραπεζικού συστήματος και 3) κρίση επενδύσεων. Αλλά η ΕΕ προσπαθεί να λύσει την μια από τις τρεις μόνο την κρίση χρέους χωρίς να κάνει τίποτα για τις άλλες δυο και την μια αυτήν προσπαθεί να την λύσει με ημίμετρα. Είναι καταδικασμένη η διάσωση μιας υπερχρεωμένης χώρας όταν στηρίζεται σε ακριβά δάνεια τα οποία μάλιστα αντλούνται μέσω τοξικών δομημένων παράγωγων και σε συνδυασμό με την λιτότητα που συρρικνώνει την φορολογική βάση η αποτυχία είναι βέβαιη. Το πόσο μακριά από το πρόβλημα είναι η ευρωζώνη και η θεσμοί της φαίνετε από την δήλωση του διοικητή της Ευρωπαϊκής τράπεζας ότι θα αύξηση τα επιτόκια

Έχουμε αναφέρει παραπάνω τι στοιχεία –χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένα πακέτο διάσωσης θα πρέπει όμως να αναφέρουμε και τις συγκεκριμένες αρχές που πρέπει να έχει ένα συνολικό πακέτο λύσης που θα πρέπει να δρα κατά και των τριών κρίσεων ταυτόχρονα, θα πρέπει να προβλέπει συμψηφισμό των χρεών των τραπεζών με αυτά των κρατών, για να μην απαιτείται χρηματοδότηση από το Γερμανό, Ολλανδό ή Φιλλανδό φορολογούμενο. Η λύση πακέτο να μην απαιτεί μεγάλες αλλαγές στην ΕΕ πχ ομοσπονδιακή Ευρώπη. Σίγουρα υπάρχουν τέτοιες λύσεις και ο Γιάννης Βαρουφάκης με τον Holland Stuart κατέληξαν σε μια κατ' εμέ πλυρέστερη και πιο σωστή αντιμετώπιση του όλου συστημικού προβλήματος και αναφέρουν ότι το πρόβλημα μπορεί να είναι εν γένει οικονομικό αλλά οι πολίτικοι θα πρέπει να το λύσουν και

μέσω τριών πολιτικών καθαρά λύσεων που θα κοιτάζει στα μάτια το κάθε πρόβλημα ξεχωριστά πρώτο πρόβλημα είναι η κρίση χρέους

1) Η κρίση χρέους θα πρέπει να λυθεί μέσω μια αναδιάρθρωσης, τέτοια που να μην την πληρώνει μόνο ο βορράς ή μόνο ο νότος αλλά όλη η Ευρώπη συνολικά αυτό μπορεί να γίνει μόνο μέσω ΕΚΤ η λύση είναι απλή η υπερχρεωμένη χώρα κάνει μια αίτηση για να μπει στην κατά το Μάαστριχτ συνθήκη (το χρέος 60%) οι ομολογιούχοι εγγραφούν το 40% των ομολόγων σε μια υπηρεσία της ΕΚΤ αυτά τα ομόλογα τώρα τα εξυπηρετεί η ΕΚΤ και η ΕΚΤ για να εξυπηρετήσει αυτά τα ομόλογα εκδίδει δικά της ομόλογα που έχουν ένα πολύ χαμηλό επιτόκιο της τάξεως του 1% ή 2% έτσι αποπληρώνεται ένα μεγάλο μέρος του χρέους . Η ΕΚΤ μπορεί ακόμα να ζητεί από τις τράπεζες που δανείζει να κάνουν ένα σχετικό κούρεμα για παράδειγμα στα ελληνικά ομόλογα και μετά να χρεώνει την Ελλάδα ή την Ιρλανδία όμως αυτές οι χώρες θα βλέπουν το χρέος τους να μειώνεται

1) Η κρίση τραπεζικού συστήματος κάνει τις τράπεζες να μην δανείζουν τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά δυναμώνοντας έτσι την ύφεση σε όλη την Ευρώπη Οι τράπεζες είναι γεμάτες με τοξικά παράγωγα ,αυτό το ξέρουν οι τράπεζες και για αυτό δεν δανείζουν, εδώ τώρα η Ευρώπη θα πρέπει να αναγκάσει τις τράπεζες σε ένα σοβαρό λογιστικό έλεγχο (strees test) και να τους κουρέψει τα τοξικά παράγωγα σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό και να της υποχρεώσει να κάνουν αυτές τώρα κούρεμα στα κράτη-μέλη. Έτσι και οι τράπεζες θα εξυγιανθούν και οι χώρες θα χάσουν πολύ μεγάλο μέρος του χρέους τους (ΑΥΤΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥ EFSF)

3) Η κρίση στον τομέα των επενδύσεων. Εδώ μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο η Ετεπ που μπορεί να επιτύχει μια ισομερής ανάπτυξη , η ΕΤΕπ μπορεί να καλύψει το κενό των τραπεζών και να γίνουν επενδύσεις και μέσα στην κρίση καθώς έχει αστείρευτες χρηματοδοτικές ικανότητες και είναι υπεύθυνη για την δημιουργία υποδομών αλλά και την υποστήριξη κοινωνικών δομών μέσα από επενδυτικά προγράμματα στην παιδεία ,στην υγεία, σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας .Το μεγάλο πρόβλημα που σταματά την οποία προσπάθεια είναι αυτό του ποσοστού ,αφού η ΕΤΕπ μπορεί να χορηγεί μέχρι το 50% του ποσοστού και το άλλο 50% από το κράτος όπου γίνεται η επένδυση πράγμα που άμα ένα κράτος έχει πρόβλημα χρέους-ελλείμματος δεν μπορεί να καλύψει γιατί δεν έχει του πόρους αλλά και αυτό μπορεί να αλλάξει είτε όπως κάποια στιγμή έγινε προσπάθεια να συμμετέχει η ΕΤΕπ με πολύ μεγαλύτερο ποσοστό είτε όπως αναφέρει ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ στο βιβλίο του από την ίδια την ΕΚΤ χρεώνοντας το κράτος μέλος

Σε τέτοιους περιέργους καιρούς πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι και δημιουργικοί πρέπει να απαιτήσουμε από τις τράπεζες ζόμπι να πληρώσουν ένα κομμάτι της κρίσης αφού αυτές μας έφεραν ως εδώ και να απαιτήσουμε να εξυγιανθούν , να απορροφήσουν δάνεια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να δημιουργήσουμε τους κατάλληλους θεσμούς που να μην ξανά έρθει η παγκόσμια οικονομία σε μια τέτοια κρίση. Πρέπει η ΕΚΤ να αναλάβει ένα πιο ενεργό ρολό στις ζωές όλων μας και όχι μόνο την νομισματική πολιτική πρέπει να αναλάβει και την δημοσιονομική πολιτική και θα πρέπει επιτέλους η κ Μέρκελ να κατανοήσει ότι Mitterrand –Dechol είχαν οραματιστεί μια ενωμένη Ευρώπη των λαών και των ανθρώπων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

- 1) STIGLITZ JOSEPH ,2010 Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΑΠΛΗΣΤΙΑΣ η ελεύθερη αγορά και η κατάρρευση οικονομίας ,εκδόσεις ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
- 2) STIGLITZ JOSEPH, *Globalization and its Discontents*. New York
- 3) ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ ΓΙΑΝΗΣ, 2012, ΚΡΙΣΗΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ,Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ
- 4) MICHAEL LEWIS ,2010,ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΟΡΤΑΡΙΣΜΑ ποντάροντας στην οικονομική καταστροφή του Εκδόσεις ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
- 5) ΣΗΜΙΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ ,2009,Η ΚΡΙΣΗ, Εκδόσεις ΠΟΛΙΣ
- 6) KRUGMAN PAUL ,1995, Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ Εκδόσεις ΠΟΛΙΣ
- 7) AMAMBLE BRUNO,2005, THE DIVERSITY OF MODERN CAPITALISM Εκδόσεις Oxford
- 8) HEYWOOD ANREW ,2007, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ Εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΡΟ
- 9) ΕΚΘΕΣΗ ΓΚΑΡΚΑΝΑ –ΠΑΠΑΔΗΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2005
- 10) ΕΛΣΤΑΤ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
- 11) ΣΕΤΕ (ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)
- 12) ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ECONOMIST
- 13) CAROLINA RISTOVA, The legal aspects of the EU accession-Procedure and its implications for the EU eastern enlargement (From the EU founding treaties to the treaty of Amsterdam).
- 14) Λεξικό του ECONOMIST και περιοδικό της EPSILON
<http://www.economist.com/research/Economics/alphabetic.cfm?LETTER=K>
- 15) Π.Κρουγκμαν περί Κεϊνς
<http://web.mit.edu/krugman/www/keynes.html>
- 16) MARTIN RAISER,CRISTIAN HAERPFER,TOMAS NOVOTNY, « Το κοινωνικό κεφάλαιο σε μεταβατικό στάδιο: μια πρώτη ματιά στα στοιχεία».
- 17) Αντρέ Μαλρώ, Οικονομική κρίση του 1929.
- 18) Μελέτη του ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» (ΙΣΝ)